

Popiežius

Benediktas XVI LAIŠKAS PRADEDANT KUNIGŲ METUS JONO MARIJOS VIANĖJAUS 150-ŪJŲ <i>DIES NATALIS</i> METINIŲ PROGA	2
KATECHEZĖ APIE KUNIGO PAŠAUKIMĄ	6
KATECHEZĖ APIE KUNIGO TAPATYBĘ IR MISIJĄ	8
HOMILIJA PER VAKARINĘ VALANDĄ PRADEDANT KUNIGŲ METUS	9

Šventasis Sostas

Kardinolo Angelo Sodano sveikinimai Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečio iškilnių proga	11
Kardinolo Angelo Sodano homilija minint Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmetį Vilniaus arkikatedroje bazilikoje	11

Lietuvos Vyskupų Konferencija

Dekretas dėl minimalios ir maksimalios sumos, parduodant ar kitaip atsisakant bažnytinio turto, nustatymo	13
Paaiškinimas dėl dekreto, nustatančio minimalias ir maksimalias sumas, parduodant ar kitaip atsisakant bažnytinio turto	13

Bažnyčia Lietuvoje

Kunigų metų pradžia Kaišiadorių vyskupijoje ir Kauno arkivyskupijoje	14–16
Šv. Pauliaus gimimo 2000 metų jubiliejaus pabaigos iškilmės	16
Kryžių koplyčia paskelbta Vilkaviškio vyskupijos diecezinė šventovė	17
Šv. apaštalų Petro ir Pauliaus atlidai Šiaulių katedroje	19
Pašventintas <i>Pilnų namų</i> bendruomenės koplyčios kertinis akmuo	19
Mokslinė konferencija „Šv. Brunono Kverfurtiečio istorija ir atmintis Lietuvoje“	20

Homilijos

DIEVO DARBAS: TIKĖKITE 18 eilinis sekmadienis (B)	27
KŪNAS UŽ PASAULIO GYVYBĘ 19 eilinis sekmadienis (B)	28
PAŽINTIS SU MARIJA Švč. M. Marijos Ėmimas į dangų	29
„GYVENS PER MANE“ 20 eilinis sekmadienis (B)	30
APSISPSENDIMO ŽODŽIAI 21 eilinis sekmadienis (B)	31

Bažnyčia pasaulyje

Pristatyta Benedikto XVI enciklika <i>Caritas in veritate</i>	32
Šv. Pauliaus metų užbaiga	32

Benediktas XVI

Laiškas pradėdant Kunigų metus Jono Marijos Vianėjaus 150-ųjų *dies natalis* metinių proga

Brangūs broliai kunigai!

Per artimiausią Švenčiausiosios Jėzaus Širdies iškilmę, penktadienį, 2009 m. birželio 19-ąją, tradiciškai skirtą maldai už kunigų šventėjamą, Jono Marijos Vianėjaus, visų pasaulio klebonų globėjo (1), 150-ųjų *dies natalis* metinių proga norėčiau oficialiai paskelbti Kunigų metus. Šie metai, kuriais trokštama paskatinti visus kunigus viduje atsinaujinti, idant Evangelija šiandieniam pasaulyje būtų liudijama dar galingiau bei veiksmingiau, baigsis 2010-aisiais, vėlgi per šią iškilmę. „Kunigystė yra Jėzaus Širdies meilė“, – mėgo sakyti šventasis Arso klebonas (2). Šis jaudinantis pasakymas leidžia mums, kupiniems švelnumo bei dėkingumo, prisiminti, kokia neišmatuojama dovana kunigai yra ne tik Bažnyčiai, bet ir visai žmonijai. Turiu galvoje visus kunigus, kurie kasdien nuolankiai siūlo krikščionims ir visam pasauliui Kristaus žodžius bei darbus, stengdamiesi savo mintimis, valia, jausmais ir visa gyvenimu būti tokie, kaip jis. Kaip būtų galima nepabrėžti jų apaštališkojo triūso, nenuilstamos ir nematomos tarnystės ir iš principo visuotinės meilės? Ir ar neverta paminėti narsios ištikimybės daugybės kunigų, kurie, net supami sunkumų bei nesupratingumo, lieka ištikimi savo pašaukimui, „Kristaus draugais“, ypatingu būdu jo pašauktais, išrinktais ir pasiūstais?

Aš pats nuoširdžiai tebeprisimenu pirmąjį kleboną, šalia kurio, būdamas jaunas kunigas, tarnavau: jo pavyzdys man parodė, kaip be išlygų atsiduoti savo pastoracinėms užduotims ligi pat savo mirties, kuri jį ištiko teikiant Viatiką sunkiam ligoniui. Į galvą taip pat ateina nesuskaičiuojama daugybė brolių kunigų, kuriuos esu sutikęs ir tebesutinku per savo pastoracines keliones į įvairias šalis, – kunigų, dosniai kasdien vykdančių kunigišką tarnybą. Tačiau šventojo Arso klebono pavartota formuluotė primena ir perversą Jėzaus Širdį bei erškėčių vainiką ant jo galvos. Tad mintys krypsta ir į nesuskaičiuojamas kančios situacijas, į kurias kunigai įtraukti tiek patys būdami įvairialypės žmogiškosios skausmo patirties dalininkai, tiek ir dėl to, kad sulaukia nesupratingumo iš tų, kuriems tarnauja: kaip galima užmiršti daugybę kunigų, kurių orumas žeidžiamas, misijai trukdoma, persekiojimams verčia liudyti aukščiausiaja – savo gyvybės – kaina.

Deja, yra ir be galo apgailėtinų situacijų, kai Bažnyčia kenčia dėl kai kurių savo tarnautojų neištikimybės. Pasauliui tai teikia pagrindą piktintis ir atmesti. Bažnyčiai

tokiais atvejais daugiausia gali padėti ne skrupulingiausias savo tarnautojų silpnybių atskleidimas, bet naujas ir džiugus Dievo dovanos didybės suvokimas – dovanos, konkrečiai suspindinčios dosnių ganytojų, kupinų karštos meilės Dievui bei artimui vienuolių, šviesių ir kantrių dvasinių vadovų asmenybėse. Šiame kontekste reikšmingas atramos taškas visiems galėtų būti šventojo Jono Marijos Vianėjaus mokymai ir pavyzdys: Arso klebonas buvo kuo nuolankiausias, tačiau kartu suprato, jog kaip kunigas esąs neįkainojama dovana savo žmonėms: „Geras ganytojas, ganytojas pagal Dievo širdį, yra didžiausias lobis, kokį gerasis Dievas gali duoti parapijai, ir viena vertingiausių dieviškojo gailestingumo dovanų“ (3). Jis kalbėjo apie kunigystę taip, tarsi tiesiog nepajęgtų suvokti žmogui patikėtos *dovanos* ir *užduoties* didybės: „O, koks didis kunigas! ... Jei tik jis pats suprastų, kas yra, numirtų... Jam paklūsta Dievas: jis ištaria du žodžius, ir sulig jo balsu iš dangaus nužengia Viešpats, užsidarydamas mažytėje ostijoje...“ (4). O savo tikintiesiems, aiškindamas sakramentų reikšmę, jis pasakė: „Be Šventimų sakramento Viešpaties neturėtume. Kas jį ten pastatė tabernakulin? Kunigas. Kas priėmė jūsų sielą pirmąkart įžengiant į gyvenimą? Kunigas. Kas ją maitina, teikdamas jai jėgų iki galo nueiti savo keliu? Kunigas. Kas ją parengs susitikti su Dievu, paskutinį kartą nuplaudamas Jėzaus Kristaus krauju? Kunigas, visada tik kunigas. O kai ta siela miršta [per nuodėmę], kas ją prikels, kas suteiks jai ramybę ir taiką? Vėl kunigas... Pagal Dievą kunigas yra viskas! ... Tikrai danguje jis suprastų, kas yra iš tikrųjų“ (5). Šios ištaros, gimusios kunigiškoje šventojo klebono širdyje, gali pasirodyti perdėtos. Tačiau jos parodo nepaprastą jo pagarbą Kunigystės sakramentui. Jis atrodė sukrėstas begalinio atsakomybės jausmo: „Jei suvoktume, kas iš tikrųjų žemėje yra kunigas, numirtume – ne iš baimės, bet iš meilės... Be kunigo iš mūsų Viešpaties mirties ir kančios neturėtume jokios naudos. Būtent kunigas tęsia išganymo darbą žemėje... Kam būtų naudingas aukso pilnas namas, jei nebūtų nė vieno, kuris turėtų raktą nuo jo durų? Kunigas turi raktą į dangiškuosius lobius: būtent jis atveria duris, jis yra gerojo Dievo ekonomas, jo gėrybių valdytojas... Palikite parapiją dvidešimt metų be kunigo, ir ten pradės garbinti gyvūnus... Kunigas yra ne kunigas sau, bet jums“ (6).

Vykdamas į Arsą, nedidelį kaimelį, turintį 230 gyventojų, jis vyskupo jau buvo išpėtas, jog ten jo laukia religiniu požiūriu kebli situacija: „Parapijoje nėra didelės meilės Dievui; jūs jos turėsite įkvėpti.“ Vadinasi, jis gerai žinojo, jog turi ten vykti įkūnyti Kristaus artumą, liudydamas jo išganomąjį romumą. „[Mano Dieve,] leisk man atversti savo parapiją; dėl to galėčiau visą gyvenimą kęsti viską, ką panorėsi!“ – štai tokia malda pradėjo jis savo misiją (7). Šventasis klebonas parapijos atvertimui paskyrė visas savo jėgas, pirmenybę teikdamas jam patikėtos

tautos krikščioniškajam ugdymui. Brangūs broliai kunigai, prašykime Viešpatį malonės, kad ir mes išmoktume Jono Marijos Vianėjaus pastoracinio metodo! Pirmiausia turėtume mokytis visiškai sutapatinti save su užduotimi. Jėzuje asmuo ir misija iš esmės sutampa: visa jo išganomoji veikla buvo ir yra jo „sūniškojo Aš“, nuo amžių meiliai paklūstančio Tėvo valiai, išraiška. Tokios sutapties kukliai, tačiau autentiškai privalo siekti ir kunigas. Savaiame suprantama, neužmirština, kad esminis tarnybos poveikis nepriklauso nuo kunigo šventumo. Tačiau iš akių nevalia išleisti ir nepaprasto vaisingumo, kylančio iš tarnybos objektyvaus ir kunigo subjektyvaus šventumo atitikties. Arso klebonas nedelsdamas pradėjo nuolankiai ir kantriai stengtis savo kunigiškąjį gyvenimą suderinti su jam patikėtos tarnybos šventumu ir pasakė, jog net fiziškai „gyvena“ parapijos bažnyčioje: „Vos atvykęs, savo gyvenamąją buveinę pasirinko bažnyčią... Auštant įžengdavo į bažnyčią ir išeidavo tik po vakarinio *Viešpaties angelo*. Prireikus ten jo ir reikėdavo ieškoti“, – rašoma jo pirmojoje biografijoje (8).

Pamaldūs pagarbių hagiografų perdėjimai neturėtų duoti dingsties išleisti iš akių ir to, kad šventasis klebonas mokėjo veikliai „gyventi“ visoje savo parapijos teritorijoje: jis sistemingai lankė ligonius ir šeimas, rengė liaudiškąsias misijas ir globėjų šventes, rinko ir tvarkė pinigus gailestingosios meilės bei misijų darbams, gražino savo bažnyčią bei aprūpino ją bažnytine įranga, rūpinosi *Providence* (vienos iš jo įsteigtų institucijų) našlaitėmis ir jų auklėtojomis, skyrė dėmesio mokykliniam vaikų lavinimui, steigė brolijas ir akino pasauliečius su juo bendradarbiauti.

Jo pavyzdžio paskatintas, norėčiau pabrėžti, jog bendradarbiavimo laukas turi apimti vis daugiau tikinčių pasauliečių, su kuriais kunigai sudaro kunigiškąją tautą (9) ir tarp kurių gyvena, „kad visus juos vestų į meilės vienybę, patys *mylėdami vieni kitus broliška meile ir lenktyniaudami tarpusavio pagarba* (Rom 12, 10)“ (10). Šiame kontekste primintinas Vatikano II Susirinkimo gyvas paraginimas, kad kunigai pripažintų ir skatintų „pasauliečių vertę bei jiems skirtąjį vaidmenį Bažnyčios misijoje... Noriai teišklauso pasauliečių, broliškai apsvarstydami jų pageidavimus bei pripažindami jų patirtį ir kompetenciją įvairiose žmogiškosios veiklos srityse, kad drauge su jais galėtų įžvelgti laiko ženklus“ (11).

Parapijiečius šventasis klebonas pirmiausia mokė savo gyvenimo liudijimu. Regėdami jo pavyzdį, tikintieji išmoko melstis, mielai pasilikdami prie tabernakulio pabūti su eucharistiniu Jėzumi (12). „Norint gerai melstis, daug žodžių nereikia, – aiškino jiems klebonas. – Žinodami, kad Jėzus yra ten, šventajame tabernakulyje, atverkime jam savo širdį, džiaukimės jo šventąja artybe. Tai pati

geriausia malda“ (13). Jis taip pat ragindavo: „Ateikite komunijos, mano broliai, ateikite pas Jėzų. Ateikite, kad juo gyventumėte, kad galėtumėte su juo gyventi...“ (14). „Tiesa, kad jūs to neverti, tačiau *jums to reikia!*“ (15). Toks tikinčiųjų pratinimas prie *eucharistinės artybės* bei *komunijos* būdavo ypač paveikus, kai tikintieji matydavo jį aukojant šv. Mišias. Kas ten dalyvaudavo, sakydavo, jog „nebūtų įmanoma surasti kito, kuris geriau išreikštų garbinimą... Jis kupinas meilės žvelgdavo į Ostiją“ (16). „Mišių aukos neatsveria visi geri darbai, nes tie darbai yra žmogaus, tuo tarpu šventosios Mišios – Dievo“ (17), – sakė jis. Šventasis kunigas buvo įsitikinęs, kad nuo Mišių priklauso, ar kunigiškasis gyvenimas bus uolus: „Kunigas suglemba todėl, kad Mišioms skiria per menkai dėmesio! Mano Dieve, koks apgailėtinas kunigas, kuris Mišias aukoja taip, tarsi darytų ką nors įprasta“ (18). O jis savo įpročiu patarė per Mišių šventimą visada aukoti ir savo paties gyvenimą: „Kaip gerai elgiasi kunigas, kas rytą atnašaudamas save Dievui kaip auką!“ (19).

Toks asmeninis įsijautimas į Kryžiaus auką nuvedavo jį – vienu vieninteliu dvasiniu judesiu – nuo altoriaus į klausyklą. Kunigai niekada neturėtų pulti į nevilgtį, matydami tuščias klausyklas, nei tenkintis konstatuodami tikinčiųjų antipatiją šiam sakramentui. Šventojo klebono laikais Prancūzijoje išpažintis buvo nei paprastesnis, nei dažnesnis dalykas kaip mūsų dienomis, nes ledinė revoliucijos audra ilgam sunaikino religinę praktiką. Tačiau jis visokiais būdais, pamokslais ir įtikinamais patarimais, stengėsi padėti savo parapijiečiams iš naujo atrasti sakramentinės atgailos reikšmę bei grožį, pateikdamas ją kaip neatskiriama su eucharistine artybe susijusią būtinybę. Taip jam pavyko išjudinti *dorybės apytaką*. Valandų valandas būdamas bažnyčioje priešais tabernakulį, jis pasiekė, kad tikintieji ėmė juo sekti. Jie ateidavo aplankyti Jėzaus, būdami tikri užtiksią ten ir kunigą, pasirengusį išklausti ir atleisti. Vėliau jį net šešiolika valandų kasdien klausykloje išlaikydavo nuolat didėjantis atgailautojų srautas iš visos Prancūzijos. Anuomet sakyta, kad Arsas tapęs „didžiule sielų ligonine“ (20). „Malonė, kurią jis gavo [nusidėjeliams atversti], buvo tokia stipri, kad vydavosi juos nepalikdama jų ramybėje nė minutės“, – tikina pirmasis biografas (21). Šventasis klebonas irgi tą patį turėjo omenyje sakydamas: „Ne nusidėjėlis grįžta pas Dievą, prašydamas atleidimo, bet pats Dievas vaikosi nusidėjėlių ir skatina grįžti pas Jį“ (22). „Šis gerasis Išganytojas toks kupinas meilės, kad mūsų visur ieško“ (23).

Mes, kunigai, visada turime jausti, kad žodžiai, kuriuos jis įdėjo į Kristaus lūpas, svarbūs mums visiems asmeniškai: „Įpareigoju visus savo tarnautojus nusidėjeliams skelbti, kad visada esu pasirengęs juos priimti, kad mano gailestingumas beribis“ (24). Iš Arso šventojo klebono mes, kunigai, galėtume pasimokyti ne tik neišsemiamo

pasitikėjimo Atgailos sakramentu, akinančio vėl padaryti jį savo pastoracinių pastangų šerdimi, bet ir „išganymo dialogo“, kuris ten turi rutuliotis. Arso klebonas įvairių atgailautojų atžvilgiu laikydavosi kaskart skirtingai. Kurie prie jo klausyklos artindavosi, traukiami vidinio ir nuolankaus poreikio gauti Dievo atleidimą, tie sulaukdavo padrašinimo nerti į viską su savimi nusinešančia „sraunią dieviškojo gailestingumo upę“. O kas būdavo nusiminęs dėl savo silpnumo ir nepastovumo ir baimindavosi pakartotinių suklupimų ateityje, tam klebonas apreikšdavo Dievo slėpinį jaudinančio grožio pasakymu: „Gerasis Dievas viską žino. Dar prieš jums nusidedant, jis jau žino, kad nusidėsite, ir vis dėlto jis jums atleidžia. Kokia didžiulė meilė mūsų Dievo, kuris *savanoriškai net užmiršta ateitį*, kad tik galėtų atleisti!“ (25). Tuo tarpu kas išpažindavo savo kaltes drungnai ir beveik abejingai, tam jis savo ašaromis leisdavo rimtai ir aiškiai suvokti, kokia „pasibjaurėtina“ esanti tokia laikysena: „Verkiu, nes jūs neverkiate“, – sakydavo jis (26). „Jei Viešpats nebūtų geras! *Tačiau jis toks geras!* Reikia būti laukiniu, kad šitaip elgtumeis tokio gero Tėvo akivaizdoje!“ (27). Jis sužadindavo drungnųjų širdyje gailestį, priversdamas juos tarsi savo akimis pamatyti nuodėmklausio veide „įkūnytą“ Dievo kančią dėl nuodėmių. Tiems, kurie pasirodydavo trokštą gilesnio dvasinio gyvenimo ir tam pajėgūs, jis plačiai atverdavo savo meilės gelmes, pareikšdamas, kaip neapsakomai nuostabu gyventi susivienijus su Dievu ir jo artybėje: „Viską daryti Dievo akivaizdoje, viskuo būti su Dievu, viską daryti, kad patiktum Dievui... Kaip tai nuostabu!“ (28). Ir mokydavo šitaip melstis: „Mano Dieve, duok man malonę kuo labiau tave mylėti“ (29).

Arso klebonas savo dienomis įstengė perkeisti tokios gausybės žmonių širdį ir gyvenimą todėl, kad jam pavyko padėti jiems suvokti gailestingą Dievo meilę. Toks skelbimas ir toks meilės tiesos liudijimas mūsų laikais irgi neatidėliotinas: *Deus caritas est* (1 Jn 4, 8). Jėzaus žodžiu bei sakramentais Jonas Marija Vianėjus mokėjo ugdyti savo tautą, nors, įsitikinęs savo netinkamumu, neretai susvyruodavo ir net trokšdavo nusimesti tarnybos parapijoje atsakomybę, kurios nesijautė vertas. Tačiau, būdamas pavyzdingo klusnumo, niekada nepaliko savo posto, nes buvo pagautas apaštališkos aistros darbuotis dėl sielų išganymo. Jis visą save atidavė savo pašaukimui bei misijai praktikuodamas griežtą askezę. „Mums, klebonams, didelė nelaimė yra tai, kad siela atbunka“ (30), – apgailestavo šventasis, turėdamas galvoje pavojingą ganytojo pripratimą prie nuodėmės ar abejingumo būvio, kuriame gyvena daug jo ganomųjų. Budrumu bei pasninkavimu jis tramdė savo kūną, kad šis neimtų priešintis jo kunigiškajai sielai. Ir nevengdavo savęs marinti dėl jam patikėtų sielų gerovės ir permaldavimo už jas visas per išgirstas nuodėmes. Vienam broliui kunigui jis pareiškė: „Išduosiu jums savo receptą: nusi-

dėjeliams paskiriu nedidelę atgailą, o likusią pats atlieku už juos“ (31). Palikus nuošalyje konkrečią atgailą, kurią prisiimdavo Arso klebonas, jo mokymo esmė visiems tebegalioja: sielos atpirtos Jėzaus krauju, ir kunigas negali atsiduoti jų gelbėjimui atsisakydamas asmeniškai tapti jų atpirkimo „brangios kainos“ dalininku.

Šiandieniam pasaulyje, lygiai kaip ir nelengvais Arso klebono laikais, kunigui būtina savo gyvenimu bei veikla *galingai liudyti Evangeliją*. Paulius VI pagrįstai atkreipė dėmesį: „Šiandienis žmogus mieliau klauso liudytojų, ne mokytojų, o jei klauso mokytojų, tai dėl to, kad jie yra liudytojai“ (32). Kad mumyse neatsivertų egzistencinė tuštuma ir neiškiltų pavojus mūsų tarnybos veiksmingumui, turime vis iš naujo savęs klausti: „Ar tikrai esame persisunkę Dievo žodžiu? Ar tai tikrai maistas, kuriuo gyvename labiau negu šio pasaulio duona ir daiktais? Ar tikrai jį pažįstame? Ar mylime? Ar tikrai jis mus taip giliai paliečia, kad pertvarko mūsų gyvenimą, mūsų mąstymą?“ (33). Kaip Jėzus pašaukė Dvylika, kad šie būtų su juo (plg. Mk 3, 14), ir tik po to išsiuntė juos skelbti, lygiai taip ir mūsų dienomis kunigai pašaukti perimti tą „naują gyvenimą“, kuriai pradžią davė Jėzus ir kurią sava padarė apaštalai (34).

Būtent besąlygiškas tos „naujos gyvenimos“ perėmimas ir ženklino Arso klebono kunigiškąsias pastangas. Enciklikoje *Sacerdotii nostri primordia*, paskelbtoje 1959-aisiais, praėjus šimtui metų nuo Jono Marijos Vianėjaus mirties, Jonas XXIII jo asketiškumą pirmiausia siejo su „trimis Evangelijos patarimais“, kuriuos įvardijo kaip būtinus ir šiandieniam kunigui: „Net jei kunigas tokiam gyvenimo šventumui pasiekti savo kaip dvasininko būviu nėra įpareigotas praktikuoti Evangelijos patarimų, jie jam, kaip ir visiems Viešpaties mokiniam, siūlosi kaip įprastinis krikščioniškojo šventėjimo kelias“ (35). Arso klebonas mokėjo tinkamai gyventi „Evangelijos patarimais“ savo kunigiškajame būvyje. Jo *neturtas* skyrėsi nuo būdingo pašvęstajam asmeniui ar vienuoliui ir buvo toks, kokio laukiama iš pasaulietinio kunigo: nors ir disponavo didelėmis pinigėmis lėšomis (pasiturintys piligrimai neužmiršdavo paremti jo karitatyvinių darbų), jis žinojo, jog visa skirta jo bažnyčiai, jo vargšams, našlaičiams, jo *Providence* mergaitėms (36), labiausiai skurstančioms šeimoms. Taigi buvo „turtingas, kad duotų kitiems, bet labai neturtingas sau pačiam“ (37). Jis aiškino: „Mano paslaptis paprasta: atiduoti viską ir nieko sau nepasilaikyti“ (38). Kai nieko neturėdavo, Arso klebonas patenkintas sakydavo jį besikreipiantiems vargšams: „Šiandien esu toks pat vargšas, kaip ir jūs“ (39). Todėl gyvenimo pabaigoje visiškai ramiai galėjo pareikšti: „Nebeturiu nieko. Dabar gerasis Dievas gali mane pasišaukti, kada nori!“ (40). Jo *skaistumas* irgi buvo toks, koks būtinas kunigo tarnybai. Galima sakyti, jog tai buvo skaistumas, prideramas tam,

kuris nuolat lyti Eucharistiją ir karšta širdimi į ją žvelgia bei lygiai taip pat karštai teikia ją savo tikintiesiems. Kalbėta, kad „jo žvilgsnis spindi skaistumu“, ir tikintieji tai pastebėdavo, kai jis įsimylėjusiomis akimis žvelgdavo į tabernakulį (41). Jono Marijos Vianėjaus *klusnumas* irgi neatskiriamas nuo skausmingo kasdienių savo tarnybos pareigų laikymosi. Žinoma, kaip dažnai jį kankindavusi mintis apie savo netinkamumą klebono tarnybai ir koks stiprus būdavęs troškimas pabėgti ir „vienumoje apverkti savo varganą gyvenimą“ (42). Tik klusnumas bei aistra gelbėti sielas sulaukydavo jį pasilikti. Sau ir savo tikintiesiems jis pareiškė: „Nėra dviejų gerų būdų tarnauti Dievui. Tėra vienas vienintelis – tarnauti jam taip, kaip jis nori“ (43). Auksinė jo klusnaus gyvenimo taisyklė, regis, buvo ši: „Daryti tik tai, ką galima paaukoti gerajam Dievui“ (44).

Kalbėdamas apie dvasingumą, ugdytiną Evangelijos patarimų praktikavimu, šiais Kunigų metais norėčiau kunigus paraginti pasinaudoti naujuoju pavasariu, šiomis dienomis žadinamu Bažnyčioje Šventosios Dvasios – taip pat per bažnytinius sąjūdžius bei naujas bendruomenes. „Dvasios dovanos daugialypės... Ji pučia, kur nori. Ji daro tai nelauktu būdu, nelauktose vietose ir anksčiau nei sivaizduojamomis formomis <...>, bet kartu parodo mums, jog veikia turėdama prieš akis vienatinį kūną ir vienatinio kūno vienybę“ (45). Šiame kontekste galioja *Presbyterorum ordinis* nurodymas: „Tirdami, ar pasauliečių dvasia yra iš Dievo, kunigai su tikėjimo nuovoka težvelgia į įvairias jų turimas charizmas – ir kuklesnes, ir iškilesnes, – džiaugsmingai tepripažįsta jas ir rūpestingai tepuoselėja“ (46). Šios dovanos, daugelį kreipiančios didesnio dvasinio gyvenimo link, gali būti naudingos ne tik tikintiems pasauliečiams, bet ir patiems kunigams. Mat ši išventintųjų tarnautojų ir charizmų bendrystė gali „tinkamai pastūmėti Bažnyčią iš naujo išpareigoti vilties ir meilės Evangelijos skelbimui bei liudijimui visose pasaulio dalyse“ (47). Be to, remdamasis popiežiaus Jono Pauliaus II apaštališkuoju paraginimu, norėčiau pridurti, kad šventimais suteikiamai tarnybai būdinga radikali „bendruomeninė forma“ ir kad ją galima vykdyti tik kunigui esant bendrystėje su savo vyskupu (48). Būtinai, kad ši Šventimo sakramentu besiremianti ir bendru Eucharistijos šventimu išreiškiama kunigų tarpusavio ir su savo vyskupu bendrystė būtų įgyvendinama įvairiomis konkrečiomis veiklaus ir nuoširdaus kunigiškojo broliškumo formomis (49). Tik tada kunigai galės pilnavertiškai gyventi celibato dovana ir gebės leisti sužydėti krikščioniškosioms bendruomenėms, kuriose kartosis Evangelijos pirmojo skelbimo stebuklai.

Prie pabaigos artėjantys Pauliaus metai kreipia mūsų mintis ir į tautų apaštalą, kuriame prieš mūsų akis suspindi puikus visiškai savo tarnybai „atsidavusio“ ku-

nigo pavyzdys. „Kristaus meilė, – rašo jis, – valdo mus, įsitikinusius, kad jei vienas mirė už visus, tai ir visi yra mirę“ (plg. 2 Kor 5, 14). Ir priduria: „Jis yra miręs už visus, kad gyvieji nebe sau gyventų, bet tam, kuris už juos numirė ir buvo prikeltas“ (2 Kor 5, 15). Argi begalima geresnę programą pasiūlyti kunigui, pasiryžusiam žengti krikščioniškojo tobulumo keliu?

Brangūs kunigai, šventojo Jono Marijos Vianėjaus 150-ųjų mirties (1859) metinių šventė prasideda ką tik pasibaigus Marijos pasirodymų Lurde (1858) 150-ųjų metinių minėjimui. Jau 1959 m. palaimintasis popiežius Jonas XXIII sakė: „Prieš pačią Arso klebono nuopelningo gyvenimo pabaigą kitoje Prancūzijos dalyje nuolankiai ir tyrai mergaitei pasirodė Nesuteptoji Mergelė, kad perteiktų jai maldos ir atgailos žinią, kurios milžiniškas atgarsis jau šimtą metų gerai žinomas. Iš tiesų, šventasis kunigas, kurio atminimą švenčiame, savo gyvenimu iš anksto gyvai parodė didžiulias antgamines tiesas, perteiktas Massabielle'io regėtojai. Jis pats karštai gerbė Švenčiausiosios Mergelės Nekalta-jį Prasiđėjimą – jis, 1836 m. paskyręs savo parapiją be nuodėmės pradėtajai Marijai ir vėliau su tokiu dideliu tikėjimu bei džiaugsmu priėmęs 1854 m. dogminį apibrėžimą“ (50). Šventasis klebonas savo tikintiesiems visada primindavo, kad „Jėzus Kristus, atidavęs mums viską, ką galėjo duoti, dar panoro palikti ir savo brangiausią turtą – savo motiną“ (51).

Švenčiausiajai Mergelei patikiu šiuos Kunigų metus, prašydamas jos dosniai prisidėti, kad kiekvieno kunigo dvasioje atgimtų visiško atsidavimo Kristui ir Bažnyčiai idealai, įkvėpdavę šventojo Arso klebono mintis ir darbus. Savo besąlygišką atsidavimą Dievui ir Bažnyčiai Jonas Marija Vianėjus maitino uoliu maldos gyvenimu ir aistringa meile nukryžiuotajam Jėzui. Tepaskatina jo pavyzdys šiandien, kaip ir visada, tokiam reikalingam vienybės su vyskupu, vieno su kitu ir su pasauliečiais liudijimui. Nepaisant pasaulyje esančio blogio, Kristaus Vakarienes menėje apaštalamis ištarti žodžiai išlieka visada aktualūs: „Pasaulyje jūsų priespauda laukia, bet jūs būkite drąsūs: aš nugalėjau pasaulį!“ (Jn 16, 33). Tikėjimas į dieviškąjį Mokytoją suteikia mums jėgų pasitikint žvelgti į ateitį. Brangūs kunigai, Kristus deda į jus viltis. Sekdami šventojo Arso klebono pavyzdžiu, leiskitės būti Jo pagaunami, o tada šiandiniame pasaulyje ir jūs būsite vilties, susitaikymo ir taikos šaukliai!

Nuoširdžiai jus laiminu.

Vatikanas, 2009 m. birželio 16 d.

BENEDICTUS PP. XVI

Nuorodos

- (1) Klebonų globėju jį 1929 m. paskelbė popiežius Pijus XI.
- (2) „*Le Sacerdoce, c'est l'amour du coeur de Jésus*“ (*Le curé d'Ars. Sa pensée – Son coeur*. Présentés par l'Abbé Bernard Nodet, éd. Xavier Mappus, Foi Vivante, 1966, p. 98). Toliau: Nodet. Šis sakinytis taip pat cituojamas Katalikų Bažnyčios katekizme, 1589.
- (3) Nodet, p. 101.
- (4) Ten pat, p. 97.
- (5) Ten pat, p. 98–99.
- (6) Ten pat, p. 98–100.
- (7) Ten pat, 183.
- (8) Monnin A. *Il curato d'Ars. Vita di Gian-Battista-Maria Vianney*. Vol. I, ed. Marietti, Torino 1870, p. 122.
- (9) Plg. *Lumen gentium*, 10.
- (10) *Presbyterorum ordinis*, 9.
- (11) Ten pat.
- (12) „Kontempliacija yra į Jėzų nukreiptas tikėjimo žvilgsnis. Aš žiūriu į Jį, o Jis žiūri į mane, – pasakė prieš tabernakulį besimeldžiantis vienas Arso kaimietis jo šventojo klebono laikais“ (Katalikų Bažnyčios katekizmas, 2715).
- (13) Nodet, p. 85.
- (14) Ten pat, p. 114.
- (15) Ten pat, p. 119.
- (16) Monnin A., *op. cit.*, II, p. 430 ir t.
- (17) Nodet, p. 105.
- (18) Ten pat.
- (19) Ten pat, p. 104.
- (20) Monnin A., *op. cit.*, II, p. 293.
- (21) Ten pat, p. 10.
- (22) Nodet, p. 128.
- (23) Ten pat, p. 50.
- (24) Ten pat, p. 131.
- (25) Ten pat, p. 130.
- (26) Ten pat, 27.
- (27) Ten pat, p. 139.
- (28) Ten pat, p. 28.
- (29) Ten pat, p. 77.
- (30) Ten pat, p. 102.
- (31) Ten pat, p. 189.
- (32) *Evangelii nuntiandi*, 41.
- (33) Benediktas XVI. Pamokslas per Chrizmos Mišias (2009 04 09).
- (34) Plg. Benediktas XVI. Kreipimasis į Dvasininkijos kongregacijos visuotinio susirinkimo dalyvius (2009 03 16).
- (35) I dalis.
- (36) Taip jis pavadino namus, kuriuose buvo ugdoma 60 pamestų mergaičių. Jis buvo pasiryžęs viskam, kad juos išlaikytų: „*J'ai fait tous les commerces imaginables – dariau visus įmanomus minus*“, – pasakė jis juokdamasis (Nodet, p. 214).
- (37) Nodet, p. 216.
- (38) Ten pat, p. 215.
- (39) Ten pat, p. 216.
- (40) Ten pat, p. 214.
- (41) Plg. ten pat, p. 112.

(42) Plg. ten pat, p. 82–84; 102–103.

(43) Ten pat, p. 75.

(44) Ten pat, p. 76.

(45) Benediktas XVI. Pamokslas per Sekminių vigiliją (2006 06 03).

(46) Nr. 9.

(47) Benediktas XVI. Kreipimasis į vyskupus, artimus fokoliarų sąjūdžiui ir Šv. Egidijaus bendruomenei (2007 02 08).

(48) Plg. 17.

(49) Plg. Jonas Paulius II. Apaštališkasis paraginimas *Pastores dabo vobis*, 74.

(50) Enciklika *Sacerdotii nostri primordia*, III dalis.

(51) Nodet, 244.

Benediktas XVI

Katechezė apie kunigo pašaukimą

2009 m. birželio 24 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Praėjusį penktadienį, birželio 19-ąją, per Švenčiausios Jėzaus Širdies iškilmę, tradiciškai maldai už kunigų šventėjamą skirtą dieną, turėjau džiaugsmo pradėti Kunigų metus, kuriuos paskelbiau Arso klebono, šventojo Jono Marijos Vianėjaus „gimimo dangui“ 150-ųjų metinių proga. Įžengdamas į Vatikano baziliką švęsti Vakarinės, tarsi darydamas pirmą simbolinį judesį, sustojau Choro koplyčioje pagerbti šio šventojo sielovadininko relikvijos – jo širdies. Kodėl paskelbiau Kunigų metus? Ir kodėl būtent minint šventąjį Arso kleboną, kuris, regis, neatliko nieko ypatinga?

Dieviškoji apvaizda lėmė, kad jis atsidūrė greta šventojo Pauliaus. Baigiantis Pauliaus metams, skirtiems tautų apaštalui, nepaprastam evangelizuotojui, kuris atliko kelias misijų keliones skelbdamas Evangeliją, šiais naujais jubiliejniais metais esame kviečiami žvelgti į neturtingą valstietį, tapusį nuolankiu klebonu ir savo pastoracinę tarnybą vykdžiusį nedideliame kaime. Abiejų šventųjų gyvenimo keliai buvo labai skirtingi: vienas, skelbdamas Evangeliją, traukė iš vienos vietos į kitą, kitas priėmė tūkstančius tikinčiųjų, neiškeldamas kojos iš savo parapijos. Tačiau juos jungia vienas esminis dalykas – visiškai susitapatinimas su savo tarnyba, jų bendrystė su Kristumi, paskatinusi šventąjį Paulių ištarti: „Esu nukryžiuotas kartu su Kristumi. Aš gyvenu, tačiau nebe aš, o gyvena manyje Kristus“ (*Gal 2, 19–20*). O šventasis Jonas Marija Vianėjus mėgo kartoti: „Jei tikėtume, Dievą kunige regėtume kaip šviesą už stiklo, kaip vyną, sumaišytą su vandeniu.“ Tad šių Kunigų metų

tikslas, kaip rašiau šia proga kunigams skirtame laiške, paskatinti kiekvieną kunigą siekti „dvasinio tobulumo, nuo kurio esmingai priklauso jų tarnybos poveikis“ (plg. Kreipimasis į Dvasininkijos kongregacijos visuotinę susirinkimą, 2009 03 16), ir padėti kunigams bei visai Dievo tautai iš naujo atrasti ir sustiprinti pajautą nepaprastos ir būtinos malonės dovanos, kokia yra šventimais suteikiama tarnyba jos gavėjui, visai Bažnyčiai ir pasauliui, kuris be realaus Kristaus artumo pražūtų.

Neabejotina, kad istorinės bei socialinės aplinkybės nuo Arso klebono gyvenamojo laiko pasikeitė, todėl dera klausti, kaip tokiu tapatinimusi su šia tarnyba galėtų sekti kunigai šiandienėje globalizuotoje visuomenėje. Pasaulyje, kuriame į bendrą gyvenimo viziją vis menčiau papuola šventybė, išstumiamą „funkcionalumo“, tampančio vienintele esmine kategorija, katalikiškajai kunigystės sampratai gresia pavojus kartais netekti savo savaime suprantamos reikšmės ir bažnytinėje sąmonėje. Teologinėse srityse, konkrečioje pastoracinėje praktikoje ir kunigų ugdymo plotmėje neretai išnyra ir viena su kita supriešinamos dvi skirtingos kunigystės sampratos. Prieš kelerius metus minėjau, jog „vienoje pusėje stovi socialinė-funkcinė samprata, kai kunigo esmė nusakoma sąvoka *tarnystė* – tarnyste bendruomenei atliekant kokią nors užduotį... Kitoje pusėje yra sakramentinė-ontologinė samprata, kai kunigystės tarnaujumas, savaime suprantama, neneigiamas, bet laikomas besišaknijantis tarnautojo būtyje, konstatuojant, kad ši būtis sąlygota Viešpaties, Bažnyčiai tarpininkaujant, suteiktos dovanos, kuri vadinama sakramentu“ (J. Ratzinger. *Theologische Prinzipienlehre. Bausteine zur Fundamentaltheologie*. München 1982, 2 Aufl. [Wewel Verlag] Donauwörth 2005). Tokį skirtingą supratimą žymi ir terminologinė sąvokos „kunigystė“ slinktis „tarnystės, tarnybos, užduoties“ linkme. Antroji, ontologinė-sakramentinė, samprata binome „kunigystė–auka“ susijusi su Eucharistijos primatu, tuo tarpu pirmajai būdingas žodžio ir skelbimo tarnystės primatas.

Tačiau, atidžiau pažvelgus, šios sampratos viena kitai neprieštarauja, o tarp jų tvyranti įtampa išsklaidytina vidinėje erdvėje. Todėl Vatikano II Susirinkimo dekrete *Presbyterorum ordinis* teigiama: „Apaštališkuoju Evangelijos skelbimu sukviečiama bei sutelkiama Dievo tauta, kad visi <...> aukotų save kaip gyvą, šventą, Dievui patinkančią auką (Rom 12, 1). O per kunigų tarnybą dvasinė tikinčiųjų atnaša atbaigiama sujungiant ją su Kristaus, vienatinio Tarpininko, auka, kuri kunigų rankomis nekruvinu ir sakramentiniu būdu visos Bažnyčios vardu aukojama Eucharistijoje, iki ateis pats Viešpats“ (2).

Tad paklauskime, ką iš tikrųjų kunigui reiškia evangelizuoti? Kokia vadinamojo skelbimo primato esmė? Jėzus

apie Dievo karalystės skelbimą kalba kaip apie tikrąjį savo atėjimo į pasaulį tikslą, ir jo skelbimas nėra vien „kalbėjimas“. Jis sykiu apima ir veiklą: savo daromais ženklais ir stebuklais jis rodo, kad Karalystė į pasaulį ateina kaip dabartinė tikrovė, galiausiai sutampanti su jo paties asmeniu. Čia primintina, kad, net ir laikantis žodžio primato, žodis ir ženklas neatskiriami. Krikščioniškuoju skelbimu skelbiami ne „žodžiai“, bet „Žodis“, o skelbimas sutampa su Kristaus asmeniu, kuris ontologiškai atviras Tėvui ir klusnus jo valiai. Tad autentiškas tarnavimas Žodžiui reikalauja iš kunigo vis labiau savęs išsižadėti, kad kartu su apaštalu galėtų pasakyti: „Aš gyvenu, tačiau nebe aš, o gyvena manyje Kristus.“ Kunigas turi laikyti save ne Žodžio „šeimininku“, bet jo tarnu. Jis yra ne Žodis, bet, kaip skelbė Jono Krikštytojas, kurio gimimo šventę šiandien švenčiame, Žodžio „balsas“: „Tyruose šaukiančiojo balas: Taisykite Viešpačiui kelią! Ištiesinkite jam takus!“ (Mk 1, 3).

Tačiau toks kunigo buvimas Žodžio „balsu“ neapsiriboja vien funkcinio aspektu. Priešingai, suponuoja esminį „savęs praradimą“ Kristuje, jo mirties ir prisikėlimo slėpinyje dalyvaujant visu savuoju „aš“ – protu, laisve, valia ir savo kūnu kaip gyvą auka (plg. Rom 12, 1–2). Tik dalyvavimas Kristaus aukoje, jo „kenozėje“, daro skelbimą tikrą! Ir būtent tokiu keliu jis drauge su Kristumi turi eiti, kad su juo galėtų Tėvui pasakyti: „Tebūnie ne kaip aš noriu, bet kaip tu“ (Mk 14, 36). Nuo skelbimo niekada neatskiriamas savęs aukojimas, kuris yra skelbimo autentiškumo bei veiksmingumo sąlyga.

Kaip *alter Christus*, kunigas glaudžiausiai susijęs su Tėvo Žodžiu, kuris įsikūnydamas priėmė tarno išvaizdą, tapo tarnu (plg. Fil 2, 5–11). Kunigas yra Kristaus tarnas ta prasme, kad jo egzistencija, padaryta ontologiškai panaši į Kristaus, įgyja iš pagrindų santykišką pobūdį: jis yra Kristuje, Kristui ir su Kristumi tarnauti žmonėms. Kaip tik todėl, kad priklauso Kristui, kunigas radikaliai įtrauktas į tarnystę žmonėms: jis tarnauja jų išganymui, laimei, tikrajam išlaisvinimui, Kristaus valią vis labiau priimdamas melddamasis, būdamas širdimi prigludęs prie Kristaus širdies. Šitai ir yra būtina sąlyga kiekvieno skelbimo, apimančio dalyvavimą sakramentinėje Eucharistijos aukoje ir nuolankų klusnumą Bažnyčiai.

Šventasis Arso klebonas dažnai su ašaromis akyse kartodavo: „Kaip baisu būti kunigu!“ Ir pridurdavo: „Koks apgailėtinas kunigas, kuris Mišias aukoja taip, tarsi darytų ką nors įprasta! Koks nelaimingas kunigas, neturintis vidinio gyvenimo!“ Kunigų metai visus kunigus tepaskatina visiškai susitapatinti su nukryžiuotu ir prisikėlusiu Jėzumi, idant jie, sekdami šventuoju Jonu Krikštytoju, būtų pasirengę „mažėti“, kad jis augtų; idant jie, sekdami Arso klebono pavyzdžiu, nuolatos

giliai suvoktų savo misijos būti Dievo begalinio gailestingumo ženklu ir artybe atsakomybę. Patikėkime ką tik prasidėjusius Kunigų metus ir visus pasaulio kunigus Marijai, Dievo ir Bažnyčios Motinai.

Benediktas XVI

Katechezė apie kunigo tapatybę ir misiją

2009 m. liepos 1 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Sulig pirmosios Vakarinės šventimu per Šventųjų apaštalų Petro ir Pauliaus iškilme Šv. Pauliaus bazilikoje už miesto sienų birželio 28-ąją, kaip žinote, baigėsi Pauliaus metai, skirti Tautų apaštalo gimimo 2000-osioms metinėms paminėti. Dėkojame Viešpačiui už dvasinius vaisius, kurių davė įvairios iniciatyvos krikščionių bendruomenėje. Brangiu Pauliaus metų palikimu galima laikyti apaštalo kvietimą giliau pažinti Kristaus slėpinį, kad jis taptų mūsų asmeninės bei visuomeninės būties šerdimi ir centru. Tai būtina tikro dvasinio ir bažnytinio atsinaujinimo sąlyga. Jau per pirmąjį Eucharistijos šventimą Siksto koplyčioje, kai buvau išrinktas apaštalo Petro įpėdiniu, pabrėžiau, kad iš pilnutinės bendrystės su Kristumi „kyla visi kiti Bažnyčios gyvenimo elementai, pirmiausia visų tikinčiųjų bendrystė, įpareigojimas skelbti ir liudyti Evangeliją, karšta meilė visiems, ypač vargšams ir mažiesiems“ (plg. *Insegnamenti*, I, 2005, p. 8–13). Tai pirmiausia galioja kunigams. Todėl dėkoju dieviškajai Apvaizdai, suteikiančiai mums galimybę švęsti Kunigų metus. Nuoširdžiai linkiu, kad šie metai kiekvienam kunigui būtų proga viduje atsinaujinti bei sustiprinti įsipareigojimą savo misijai.

Pauliaus metais mūsų nuolatinis atramos taškas buvo šventasis Paulius, lygiai taip ateinančiais mėnesiais pirmiausia žvelgsime į šventąjį Arso kleboną Joną Mariją Vianėjų, minėdami jo mirties 150-ąsias metines. Laiške, kurį šia proga parašiau kunigams, norėjau pabrėžti tai, kas šio nuolankaus altoriaus tarnautojo egzistencijoje labiausiai išryškėja, – „visišką susitapatinimą su savo užduotimi“. Jis mėgdavo sakyti: „Geras ganytojas, ganytojas pagal Dievo širdį, yra didžiausias lobis, kokį gerasis Dievas gali duoti parapijai, ir viena vertingiausių dieviškojo gailestingumo dovanų.“ Ir – tarsi nepajėgdamas suvokti žmogui patikėtos *dovanos* ir *užduoties* didybės – sudejuodavo: „O, koks didis kunigas! <...> Jei tik jis pats suprastų, kas yra, numirtų <...> Jam paklūsta

Dievas: jis ištaria du žodžius, ir sulig jo balsu iš dangaus nužengia Viešpats, užsidarydamas mažytėje ostijoje.“

Iš tikrųjų, turėdamas prieš akis binomą „tapatybė–misija“, kiekvienas kunigas gali suvokti būtinybę vis labiau tapatintis su Kristumi, nes tai laiduoja ištikimą bei vaisingą Evangelijos liudijimą. Pats Kunigų metų pavadinimas – „Kristaus ištikimybė, kunigo ištikimybė“ – rodo, kad dieviškosios malonės dovana pirmesnė už bet kurią žmogaus atsaką bei pastoracinį įgyvendinimą, todėl kunigo gyvenime misionieriškasis skelbimas ir kultas niekada neatskiriami, lygiai niekada neperskirtinos ontologinė–sakramentinė tapatybė ir misija skelbti Evangeliją. Apskritai kiekvieno kunigo misijos tikslas yra, taip galėtume pasakyti, „kultinis“: kad visi žmonės aukotų save Dievui kaip gyvą, šventą ir jam patinkančią auką (plg. *Rom* 12, 1), kūrinijoje, žmonėse virstančią kultu, Kūrėjo aukštinimu, priimant iš jo tą meilę, kurią apščiai toliau dalyti jie yra pašaukti. Tai nedviprasmiškai buvo suprasta jau krikščionybės ištakose. Šventasis Jonas Auksaburnis, pavyzdžiui, sakė, jog altoriaus sakramentas ir „brolio sakramentas“, arba, jo žodžiais, „vargšo sakramentas“, yra du to paties slėpinio aspektai. Meilė artimui, teisingumas ir dėmesys vargšams yra ne tiek socialinės moralės temos, kiek sakramentinės krikščioniškojo moralumo sampratos išraiška, nes per kunigo tarnybą aukojama, vienijantis su Kristaus – vienatinio Tarpininko auka, visų tikinčiųjų dvasinė auka – auka, kunigų aukojama nekruvinu ir sakramentiniu būdu laukiant, kol Viešpats vėl ateis. Tai svarbiausias, iš pagrindų misijinis ir dinaminis kunigiškosios tapatybės ir kunigiškosios tarnybos matmuo: skelbdami Evangeliją jie pažadina tikėjimą tų, kurie dar netiki, idant jie savo auką galėtų vienyti su Kristaus auka, virstančia meile Dievui ir artimui.

Brangūs broliai ir seserys, matant, kiek daug netikrybių bei nuovargio reiškinių lydi kunigo tarnybos vykdymą, būtina iš naujo aiškiai ir nedviprasmiškai suvokti absoliutų dieviškosios malonės primatą, neužmirštant šventojo Tomo Akviniečio žodžių: „Menkiausia malonės dovana pranoksta prigimtinių visos visatos gėrį“ (*Summa theologiae*, I–II, q. 113, a. 9, ad 2). Tad kiekvieno pavienio kunigo misija priklausys pirmiausia nuo savo „naujosios būties“ sakramentiškumo suvokimo. Kunigo užsidegimą vykdyti misiją nuolatos palaikyti tegali tikrumas, kad jo tapatybė yra ne dirbtinai sukonstruota, bet neužtarnautai Dievo dovanota ir kunigo priimta. Tai, ką parašiau enciklikoje *Deus caritas est*, galioja ir kunigui: „Apsisprendimui tapti krikščionimi pradžia duoda ne etinis siekis ar kokia nors didi idėja, bet susitikimas su tam tikru įvykiu, su Asmeniu, atveriančiu gyvenimui naują horizontą ir sykiu duodančiu tvirtą kryptį“ (1).

Su „šventimais“ gavę tokią nepaprastą malonės dovaną, kunigai tampa nuolatiniais savo susitikimo su Kristumi liudytojais. Būtent remdamiesi tokiu vidiniu suvokimu, jie gali iki galo atlikti savo „misiją“ skelbdami žodį ir teikdami sakramentus. Po Vatikano II Susirinkimo vienur kitur susidarė įspūdis, kad kunigo misija mūsų laikais turėtų apimti kai kuriuos labiau neatidėliotinus dalykus. Kai kas manė, jog pirmiausia reikėtų statydingai kitokią visuomenę. Tuo tarpu Evangelijos ištraukoje, mūsų girdėtoje pradžioje, primenami abu esminiai kunigiškosios tarnybos elementai. Jėzus ir anais laikais siuntė, ir šiandien siunčia apaštalus skelbti Evangelijos bei suteikia jiems galią išvarinėti netyrąsias dvasias. Tad „skelbimas“ ir „galia“, t. y. „žodis“ ir „sakramentas“, nepaisant visų daugialypių pavidalų, yra du pagrindiniai kunigiškosios tarnybos stulpai.

Išleidus iš akių šventimų–misijos „diptichą“, iš tiesų pasidarytų sunku suprasti kunigo ir jo tarnybos tapatybę Bažnyčioje. Juk kas gi yra kunigas, jei ne Dvasios atvers-tas ir atnaujintas žmogus, gyvenantis asmeniniu ryšiu su Kristumi ir nuolatos besivadovaujantis iš Evangelijos kylančiais kriterijais? Kas gi yra kunigas, jei ne vienybės ir tiesos žmogus, suvokiantis savo paties ribotumą ir sykiu gautojo pašaukimo išplėsti Dievo karalystę ligi žemės pakraščių nepaprastą didingumą? Taip! Kunigas yra visiškai Viešpačiui priklausantis žmogus, jį pašaukia ir apaštalavimo tarnybai paskiria pats Dievas. Ir būtent todėl, kad priklauso Dievui, kunigas visas priklauso žmonėms, yra visas skirtas žmonėms. Šiais Kunigų metais, truksiančiais iki kitos Švenčiausiosios Jėzaus Širdies iškilmės, melskimės už visus kunigus. Vyskupijoje, parapijose, pašvęstojo gyvenimo bendruomenėse, ypač monastinio pobūdžio, sąjungose ir sąjūdžiuose, įvairiuose pastoraciniuose sambūriuose visame pasaulyje tegausėja maldos ir pirmiausia eucharistinės adoracijos už kunigų šventėjimą bei pašaukimus kunigysten iniciatyvų, taip atsiliepiant į Jėzaus paraginimą: „Melskite pjūties šeimininką, kad atsiųstų darbininkų į savo pjūtį“ (Mt 9, 38). Malda yra pirmutinė pareiga, tikrasis kunigų šventėjimo kelias ir tikrosios „pašaukimų pastoracijos“ siela. Tai, kad kai kuriose šalyse iššventinama kunigų nedaug, turėtų ne skatinti nuleisti rankas, bet versti plėsti tylos ir žodžio klausymosi erdves, geriau rūpintis dvasiniu vadovavimu ir išpažinties sakramentu, idant Dievo balsas, niekada nenustojantis kviesti bei drąsinti, būtų daugybės jaunų žmonių išgirstas ir noriai išklašytas. Kas meldžiasi, tas nebijo; kas meldžiasi, tas niekada nėra vienas; kas meldžiasi, tas bus išgelbėtas. Malda grįsto gyvenimo pavyzdys neabejotinai yra šventasis Jonas Marija Vianėjus. Marija, Bažnyčios Motina, padėk visiems kunigams sekti jo pavyzdžiu, kad jie būtų tokie Kristaus liudytojai ir Evangelijos apaštalai, koks buvo jis.

Benediktas XVI

Homilija per Vakarinę valandą pradedant Kunigų metus

2009 m. birželio 19 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Magnificat priegiesmyje netrukus giedosime: „Viešpats priglaudė mus prie savo širdies – *Suscepit nos Dominus in sinum et cor suum.*“ Senajame Testamente 26 kartus kalbama apie Dievo širdį, laikomą jo valios organu: žmogus vertinamas pagal Dievo širdį. Skaudama širdimi dėl žmonių nuodėmių Dievas pasiunčia tvaną, tačiau žmogaus silpnumas jį sujaudina ir jis jam atleidžia. Senajame Testamente yra tekstas, kuriame Dievo širdies tema labai akivaizdi, būtent pranašo Ozėjo knygos vienuolik-tasis skyrius: čia pirmosiomis eilutėmis nusakoma meilė, kurios kupinas Viešpats kreipėsi į Izraelį jo istorijos pradžioje: „Kai Izraelis buvo vaikas, aš jį pamilau ir iš Egipto pašaukiau savo sūnų“ (1). Tuo tarpu Izraelis į nenuilstamą Dievo meilę atsako abejingumu ir net nedėkingumu: „Kuo daugiau juos šaukiau, – priverstas konstatuoti Viešpats, – tuo labiau jie traukėsi nuo manęs“ (2). Nepaisydamas to, jis niekada neatiduoda Izraelio priešams į rankas, nes, pasak visatos Kūrėjo: „Mano širdis neleidžia man to padaryti! Mano gailestingumas tau yra per stiprus!“ (8).

Dievo širdis liepsnoja gailesčiu! Šią Švenčiausiosios Jėzaus Širdies iškilmės dieną Bažnyčia mus kviečia apmąstyti šį slėpinį, slėpinį Dievo, jaučiančio gailestį ir ant žmonijos išliejančio visą savo meilę. Slėpingą meilę, kuri Senajame Testamente apreiškima kaip neišmatuojama Dievo aistra žmogui. Jo nesustabdo nei išsirinktos tautos abejingumas, nei atstūmimas; priešingai, kupinas begalinio gailestingumo, jis siunčia savo viengimį Sūnų į pasaulį, kad šis prisiimtų sudaužytos meilės likimą, kad, nugalėdamas blogio ir mirties galią, gražintų žmonėms, tapusiems nuodėmės vergais, vaiko kilnumą. Visa tai brangiai kainavo: viengimis Tėvo Sūnus paaukojo save ant kryžiaus: „Mylėdamas savuosius pasaulyje, parodė jiems savo meilę iki galo“ (Jn 13, 1). Šios didesnės už mirtį meilės ženklas yra ietimi perdurtas jo šonas. Apaštalas Jonas kaip tiesioginis liudytojas praneša: „Vienas kareivis ietimi perdūrė jam šoną, ir tuojau ištekėjo kraujo ir vandens“ (Jn 19, 34). <...>

Brangūs broliai ir seserys, drauge stabtelėkime ir panirkime į Nukryžiuotojo širdies kontempliaciją. Trumpame skaitinyje iš šventojo Pauliaus laiško efeziečiams dar kartą išgirdome: „Bet Dievas, apstus gailestingumo, savo didžia meile, kuria mus pamilo, mus, mirusius nusikaltimais, prikėlė gyventi su Kristumi... prikėlė ir pasodino

danguje su Kristumi Jėzumi“ (Ef 2, 4–6). Jėzaus širdis yra esminis krikščionybės branduolys; Kristuje mums buvo apreikšta ir dovanota visa revoliucinė Evangelijos naujybė – mus atperkanti ir mums Dievo amžinybėje jau gyventi leidžianti meilė. Evangelistas Jonas rašo: „Dievas taip pamilo pasaulį, jog atidavė savo viengimį Sūnų, kad kiekvienas, kuris jį tiki, nepažūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą“ (3, 16). Jo dieviškoji širdis kviečia mūsų širdį, jis kviečia mus išžengti iš savęs ir, jo pavyzdžiu sekant, dovanoti save mylint be išlygų.

Nors Jėzaus kvietimas pasilikti jo meilėje (plg. Jn 15, 9) adresuotas kiekvienam pakrikštytajam, per Švenčiausios Jėzaus Širdies iškilmes, kunigų šventėjimo dieną, jis dar garsiau suskamba mums, kunigams, ypač šiandien, iškilmingai pradedant Kunigų metus, kuriuos paskelbiau Arso klebono mirties 150-ųjų metų proga. Man iš karto į galvą ateina graži ir pagauli jo išlara, perteikiama Katalikų Bažnyčios katekizme: „Kunigystė yra Jėzaus Širdies meilė“ (1589). Kaip čia nepriminti, kad iš šios Širdies kilo ir mūsų kunigiškosios tarnybos dovana? Kaip galima užmiršti, kad mes, kunigai, iššventinti tam, jog nuolankiai ir ištikimai tarnautume bendrajai tikinčiųjų kunigystei? Mūsų misija Bažnyčiai ir pasauliui būtina ir reikalauja tobulos ištikimybės Kristui bei nuolatinio ryšio su juo, kad mes, kaip šventasis Jonas Marija Vianėjus, be paliovos siektume šventumo. Laiške, kurį šių ypatingų jubiliejinių metų proga parašiau jums, brangūs broliai kunigai, atkreipdamas dėmesį į šventojo Arso klebono, visų kunigų ir pirmiausia parapijos klebonų idealo ir globėjo, pavyzdį bei mokymą, norėjau išryškinti kelis būdingus mūsų tarnybos aspektus. Mano laiškas tepadedo ir tepadrąsina šiuos metus paversti gera proga labiau suartėti su Jėzumi, dedančiu į mus, savo tarnus, viltis, jog skleisime bei stiprinsime jo Karalystę. Todėl savo laišką užbaigiau šiais žodžiais: „Sekdami šventojo Arso klebono pavyzdžiu, leiskitės būti Jo pagaunami, o tada šiandiniame pasaulyje ir jūs būsite vilties, susitaikymo ir taikos šaukliai!“

Leistis būti pagautam Kristaus! To visu gyvenimu siekė šventasis Paulius, kuriam savo dėmesį skyrėme dabar jau besibaigiančiais Pauliaus metais. To visa savo tarnyba siekė šventasis Arso klebonas, kurio ypač šauksimės Kunigų metais; tebūna tai ir kiekvieno iš mūsų tikslas. Norint tarnauti Evangelijai, studijos, lydimos rūpestingo ir nuolatinio lavinimosi, be abejo, yra naudingos, tačiau dar reikalingesnis tas „meilės mokslas“, kurio išmokstama tik širdimi prigludus prie Kristaus širdies. Juk jis mus kviečia laužyti jo meilės duoną, atleisti nuodėmes ir jo vardu vesti kaimenę. Būtent dėl to turime niekada nenutolti nuo meilės šaltinio, nuo ant kryžiaus pervertos jo širdies.

Tiktai tada gebėsime veiksmingai prisidėti prie slėpiningo „Tėvo plano“, kurio esmė yra „padaryti Kristų

pasaulio širdimi“! Tas planas istorijoje įgyvendinamas, Kristui pamažėle tampant žmogaus širdies „širdimi“, pradedant tais, kurie pašaukti arčiau prie jo būti, – kunigais. Šią nuolatinę pareigą mums primena mūsų „kunigiškieji pažadai“, kuriuos davėme mūsų šventimų dieną ir kuriuos kasmet atnaujiname per Krizmos šv. Mišias Didįjį ketvirtadienį. Net mūsų trūkumai, mūsų ribotumai ir silpnybės turi vesti mus prie Jėzaus Širdies. Jei nusidėjėliai, žvelgdami į jį, turi mokytis iš jo link Tėvo vedančio neišvengiamo „skausmo dėl nuodėmės“, tai juo labiau tai galioja kunigams. Kas šiuo atžvilgiu galėtų užmiršti, kad Kristaus Kūno – Bažnyčios niekas taip neprivertia kentėti, kaip jos ganytojų nuodėmės, pirmiausia tų, kurie virsta avių vagimis (plg. Jn 10, 1 ir t.), arba tai, kad šias nuveda klystkeliais asmeniniu mokymu ar supančioja nuodėmės ir mirties saitais? Brangūs kunigai, mums irgi galioja kvietimas atsiversti ir šauktis dieviškojo gailėstingumo, mes taip pat turime, kupini nuolankumo, primygtinai ir nepaliaujamai melsti Jėzaus Širdies apsaugoti mus nuo baisaus pavojaus padaryti žalos tiems, kuriuos gelbėti esame įpareigoti.

Choro koplyčioje ką tik galėjau pagerbti šventojo Arso klebono relikviją – jo širdį. Širdį, liepsnojusią Dievo meile, sugrudusią nuo minties apie kunigo kilnumą ir jaudinančiai bei iškiliai kalbėjusią tikintiesiems: „Pagal Dievą kunigas yra viskas!.. Tikrai danguje jis supras, kas yra iš tikrųjų“ (Laiškas Kunigų metų proga). Puoselėjime, brangūs broliai, tokį patį jaudulį, kad dosniai bei pasiaukojamai vykdytume savo tarnybą ir sielose išsaugotume autentišką „Dievo baimę“ – baimę per savo aplaidumą ar kaltę iš mums patiktų sielų atimti tiek daug gera ar – neduok Dieve! – padaryti joms žalos. Bažnyčiai reikia šventų kunigų, tarnautojų, padedančių tikintiesiems patirti gailėstingą Viešpaties meilę bei ištikinamai jį liudyti. Per Eucharistijos adoraciją, prasidėsią po Vakarinės, prašysime Viešpaties kiekvieno kunigo širdį uždegti ta „pastoracine meile“, kuri jo asmeninį „aš“ gebėtų padaryti panašų į kunigo Jėzaus „aš“, idant jis įstengtų Juo sekti tobulai save dovanodamas. Teišprašo mums šios malonės Mergelė Marija, kurios Nesuteptąją Širdį rytoj gyvu tikėjimu kontempliuosime. Šventasis Arso klebonas ją gerbė tokiu vaiko pamaldumu, kad jau 1836 m., dar prieš paskelbiant Nekaltojo Prasidėjimo dogmą, paaukojo savo parapiją „be nuodėmės prasidėjusiai“ Marijai. Jis išlaikė paprotį dažnai atnaujinti tokį paaukojimą Švenčiausiajai Mergelei ir mokė tikinčiuosius, jog jiems tereikia „į ją kreiptis, kad būtų išklaudyti“, dėl paprasčiausios priežasties: „ji trokšta mus visus matyti laimingus“. Švenčiausioji Mergelė, mūsų Motina, telydi mus šiandien prasidedančiais Kunigų metais, idant tikintiesiems, kuriuos mūsų pastoracijai patiki Viešpats, būtume patikimi bei šviesūs vadovai. Amen!

Kardinolo Angelo Sodano sveikinimai Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečio iškilnių proga

Vilnius
2009 m. liepos 6 d.

Jūsų Ekscelencija Lietuvos Respublikos Prezidente,

Šią lietuvių tautai brangią dieną popiežius Benediktas XVI atsiuntė mane pasveikinti Jus, Prezidente, taip pat atvykusius į iškilnę valdžios atstovus ir visus Lietuvos žmones.

Jo Šventenybė popiežius Benediktas XVI gerai žino Lietuvos istoriją ir visada yra su jumis, tiek skausmingomis, tiek – šiandien – džiugiomis akimirkomis.

Asmeniškai džiaugiuosi, kad galėjau atvykti į Vilnių kaip popiežiaus pasiuntinys ne tik pasveikinti Jus, Ekscelencija, kuris praeityje lankydamasis Vatikane po susitikimų su popiežiumi Jonu Pauliumi II aplankėte mane, bet ir atnaujinti tuos ryšius, kurie mane ilgais tarnystės Šventajam Sostui metais susiejo su jūsų brangia tauta.

Man teko pažinti daug iškilių Lietuvos Bažnyčios hierarchų ir kunigų, ypač brangų Vilniaus arkivyskupą metropolitą, Jo Eminenciją Romos Katalikų Bažnyčios kardinolą Audrį Juozą Bačkį.

Lydint Viešpaties Tarną Joną Paulių II, Jo kelionės Lietuvoje metu (1993 m.) aplankant Vilnių, Kauną, Kryžių kalną, Marijos šventovę Šiluvoje, aš galėjau prisiliesti prie jūsų tautos gilaus tikėjimo ir būti liudytoju, kai atveriamas naujas išsivadavusios iš priespaudos tautos puslapis.

Jūsų Ekscelencija Lietuvos Respublikos Prezidente, šiandien Lietuva švenčia savo vardo tūkstantmetį, sykiu ir krikščionybės gimimo jubiliejų, pažymėtą švento Brunono Kverfurtiečio misija.

Baigdamas sveikinimą linkiu, kad Jūsų tauta prisidėtų prie Naujosios Europos ir krikščioniškos kultūros plėtotės mūsų kontinente.

Viešpats telaimina Lietuvą!

Kardinolų kolegijos dekanas
Šventojo Tėvo pasiuntinys kardinolas Angelo Sodano

Kardinolo Angelo Sodano homilija minint Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmetį Vilniaus arkikatedroje bazilikoje

Evangelijos šviesa tautų kelyje

Prieš tūkstantį metų popiežius Jonas XVIII siuntė prie Baltijos krantų didį misionierių, idant jis skelbtų Kristaus Evangeliją tenykštėms tautoms. Tai buvo Brunonas Kverfurtietis, kilnūs Saksonijos žemės sūnus, išgirdęs Kristaus mokiniams skirtą priesaką: „Eikite ir padarykite mano mokiniais visų tautų žmones, krikštydami juos vardan Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios“ (Mt 28, 19).

Klusnus Viešpaties įsakymui, šventasis misionierius atvyko skelbti Kristaus Evangelijos į šį nuostabų mūsų Europos kampelį. Pirmas lietuvių būrys ir jų vadas Netimeras priėmė Gerąją Naujieną. Jie pasikrikštijo ir šitaip susikūrė pirmoji krikščionių bendruomenė. Nuo to laiko Evangelijos raugas pradėjo veikti čionykščių žmonių gyvenimą ir vesti juos į tas civilizacijos aukštumas, kurios šiandien gaivina visą Tautą.

1. Garbinga istorija

Švento atminimo popiežius Jonas Paulius II 1987 metais kreipėsi laišku į lietuvius katalikus, primindamas jiems krikščionybės kelią jų palaimintoje žemėje ir plačiau aptardamas Didžiojo Kunigaikščio Jogailos krikštą 1386 metais bei jo pastangas, kurių dėka 1387 metais popiežius Urbonas VI įkūrė Vilniaus vyskupiją.

Ta proga popiežius Jonas Paulius II galėjo tvirtinti: „Iš šio įsijungimo į krikščioniją Lietuva sėmėsi naujos ir daug žadančios dvasinės energijos, kuri palaiapsniui įsikūnijo įvairiose kultūros, meno ir socialinės organizacijos formose“ (plg. Apaštališkasis laiškas *Sescentesima anniversaria*, 1987 06 05).

Šiandien mes čia susibūrėme dėkoti Dievui už tai, ką Lietuva pasiekė daugybės tikinčiųjų vyrų ir moterų dėka, amžių tėkmėje skleidusių šioje žemėje Kristaus Evangelijos šviesą.

2. Įsipareigojimas ateičiai

Brangieji broliai ir seserys Viešpatyje, šių Šventųjų Mišių pirmame skaitinyje apaštalas Paulius ir mums priminė tai, ką prieš du tūkstančius metų jis rašė Tesalonikų krikščionims: „Pasitikėdami Dievu mes drąsiai skelbėme Dievo Evangeliją, nors kova buvo smarki“ (1 Tes 2, 2).

Taip pat ir šiandien galime Viešpatyje rasti drąsos skelbti Dievo Evangeliją naujosioms kartoms. Neseniai Romoje užbaigėme Pauliaus metus; jais minėjome du tūkstantmečius, sukakusius nuo šventojo Pauliaus gimimo Tarse, dabartinėje Turkijoje.

Didysis apaštalas jautė tokį įsakmų būtinumą skelbti Kristaus žinią, kad Korinto tikintiesiems jis rašė: „Var-gas man, jei neskelbčiau Evangelijos“ (1 Kor 9, 16).

Toks tebūnie ir mūsų įsipareigojimas ateičiai!

3. Trys skelbimo būdai

Dviejų tūkstančių metų Bažnyčios gyvenimo patirtis mus moko, jog evangelizavimo darbas būna vaisingas tik tuomet, kai jis vyksta viena kitą papildančiomis formomis.

Asmeninis liudijimas visada buvo svarbiausias Kristaus skelbimo būdas. kažkas netgi yra parašęs, jog asmeninis liudijimas yra tarsi penktoji Evangelija, kuri, eidama pavymui pirmųjų keturių, liudija pasauliui tas vertybes, kurių Jėzus mus mokė. Šitai juk darė ir jūsų žemės šventieji, pradedant jūsų globėju šv. Kazimieru iki pat vyskupo Jurgio Matulaičio. Net jei kartais jų lūpos tylėjo, visada kalbėjo jų gyvenimo pavyzdys.

Kur buvo įmanoma, krikščionių asmeninį liudijimą lydėjo atviras Evangelijos skelbimas.

„Eikite į visą pasaulį ir skelbkite Evangeliją visai kūrinijai“ (Mk 16, 15): tai Jėzaus mokiniams suteiktas misionieriškasis siuntimas. Tai įsakymas, kuris įpareigoja visų laikų krikščionis.

Šiandien mūsų Europa kartais atrodo tarsi užsislendžianti, patenkinta savo žemiška gerove, o paskui staiga, nelaimių prislėgta, ji kelia akis aukštyn ir ieško vilties žinios. Mes, krikščionys, turime duoti jai tą žinią. Tai priesakas, kurį mums Kristus paliko.

Trečiasis Evangelijos skelbimo būdas visada yra meilės darbai artimui, kuriame krikščionys mato Kristaus veidą. Antai Mato evangelijoje skaitome, kad pats Jėzus mums sako, jog teismo dieną būsime įvertinti pagal mūsų meilę: „Ateikite, mano Tėvo palaimintieji, pavel-dėkite nuo pasaulio sukūrimo jums paruoštą karalystę! Nes aš buvau išalkęs, ir jūs mane pavalgydinote, buvau ištroškęs, ir mane pagirdėte, buvau keleivis, ir mane priglaudėte, buvau nuogas – mane apren-gėte, ligonis – mane aplankėte, kalinys – atėjote pas mane... Iš tiesų sa-kau jums, kiek kartų tai padarėte vienam iš šitų mažiausiu-siųjų mano brolių, man padarėte“ (Mt 25, 34-40).

Tad ir mūsų šiandienį misionieriškąjį skelbimą visada telydi artimo meilės darbai, pagalba vargstantiesiems, jaunimo ugdymas, taip pat visos kitos socialinės plė-tros formos.

4. Vilties aušra

Brangūs bičiuliai lietuviai, šios gražios dienos atmini-mui noriu jums palikti štai tokią žinią: toliau ženkite jūsų protėvių pramintu šlovingu taku. Žinau, kad nuo amžių jūs meldžiate Dievo Motinos, ypač garbinamos Aušros Vartų šventovėje, užtarimo.

Marija jus telydi brėkstant trečiojo krikščioniško tūks-tantmečio aušrai, tegloboja jūsų tautą ir visą Europą. Šito jums linki ir popiežius Benediktas XVI, pasiuntęs mane, norėdamas būti arti jūsų šią šventės dieną, pana-šiai kaip su jumis būdavo ir ankstesni Romos vyskupai ir liūdnomis, ir giedromis jūsų istorijos valandomis.

Kartu su popiežiumi, jums artimi ir jūsų vyskupai, ku-rie, kaip uolūs ganytojai, kiekvieną dieną darbuojasi dėl tautos dvasinės gerovės.

Brangūs bičiuliai lietuviai, išsaugokite ir dar gražiau papuoškite savo tėvynės krikščionišką veidą. Šitaip jūs pasitarnausite ir Europai, kartais gundomai užmiršti krikščionišką savastį.

Žinoma, visiems žmonių kūriniais reikalingas atnaujini-mas. Tai puikiai supranta žvejai, jūsų pakrantėse turintys kartais taisyti savo laivus. Net jei kartais tenka pakeisti ir dideles lentas, laivas vis tiek lieka tas pats, ir sutaisytas jis drąsiau stos į grumtynes su Baltijos bangomis.

Štai taip šiandien įmanoma atnaujinti ir kai kuriuos tautos gyvenimo aspektus, integruoti juos į platųjį europinį horizontą. Tačiau Lietuva yra pašaukta ir iš-saugoti bei dar labiau sustiprinti savo krikščioniškąją tapatybę.

Tokiu būdu jūsų kilnioji tauta didžiai prisidės prie ti-kros naujosios Europos pažangos. Amen!

Dekretas dėl minimalios ir maksimalios sumos, parduodant ar kitaip atsisakant bažnytinio turto, nustatymo

2009 m. birželio 29 d.

Nr. 1-421/09

Atsižvelgiant į Bažnytinės teisės kodekso 1292 § 1 reikalavimą, Lietuvos Vyskupų Konferencija 2009 m. sausio 23 d. plenariniame posėdyje nutarė bei Vyskupų kongregacija 2009 m. balandžio 30 d. patvirtino (Prot. Nr. 899/95) padidinti 2003 m. vasario 10 d. dekretu Nr. 1-62/03 nustatytas anksčiau minėto kanono atvejams minimalią ir maksimalią sumas:

- minimali suma 100 000 eurų,
- maksimali suma 1 000 000 eurų.

Šis dekretas įsigalioja nuo jo paskelbimo dienos.

Arkiyvyskupas Sigitas Tamkevičius
Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas

Mons. Gintaras Grušas
Generalinis sekretorius

Paiškinimas dėl dekreto, nustatančio minimalias ir maksimalias sumas, parduodant ar kitaip atsisakant bažnytinio turto

Šiuo dekretu, pagal Bažnytinės teisės kodekso 1292 kanono pirmąjį straipsnį, nustatomos sumos, pagal kurias, parduodant ir kai kuriais atvejais įgyjant bažnytinį turtą, reikalaujama specialių procedūrų/pritarimų.

Dekretu yra nustatyti trys variantai, kurių laikymasis priklauso nuo turto vertės: 1) jei sandoris yra iki 100 000 eurų vertės; 2) jeigu sandoris yra nuo 100 000 iki 1 000 000 eurų vertės ir 3) jeigu sandorio vertė yra daugiau nei 1 000 000 eurų.

Jeigu yra sudaromas sandoris iki 100 000 eurų vertės, tai sąlygas jo teisėtumui nustato vietos vyskupas. Jis gali nustatyti sąlygas juridiniams sandoriams jam pavaldiems juridiniams asmenims, kurių šie privalo laikytis. Pavyzdžiui: kai kuriose vyskupijose nustatyta,

kad jeigu sandorio vertė viršija 10 000 litų, reikia vyskupo raštiško leidimo. Be šio leidimo sandoris laikomas negaliojančiu.

Jeigu sandorio vertė yra nuo 100 000 iki 1 000 000 eurų vertės, tai jis galios tik gavus privalomą raštišką vietos vyskupo leidimą, kurį jis gali suteikti tik gavęs ekonominės tarybos, konsultorių kolegijos ir suinteresuotų asmenų sutikimą. Pavyzdžiui: jeigu nutarta parduoti parapijai priklausantį pastatą, kurio vertė yra 300 000 eurų, tai prieš sudarant sandorį, reikia gauti vyskupo sutikimą, kurį vyskupas gali duoti tik gavęs pritarimą iš vyskupijos ekonominės tarybos, konsultorių kolegijos ir parapijos klebono. Vietos vyskupui reikia gauti vyskupijos ekonominės tarybos, konsultorių kolegijos ir suinteresuotų asmenų pritarimą, kad sandoriai, sudaromi tų juridinių asmenų, kuriuos jis tiesiogiai valdo (pvz., kurija ar vyskupija), galiotų.

Jeigu sandoris viršija 1 000 000 eurų, tai gavus vyskupo leidimą pagal anksčiau minėtą tvarką (dėl sandorio nuo 100 000 iki 1 000 000 eurų), privaloma gauti ir leidimą iš Šventojo Sosto.

Šios sumos galioja ir vienuolynams. Jiems taip pat reikia savo kompetentingo vyresniojo (-sios) raštiško leidimo ir vienuolyno tarybos pritarimo dėl sandorių, viršijančių 100 000 eurų, ir papildomai Šventojo Sosto pritarimo dėl sandorių, viršijančių 1 000 000 eurų (kan. 638, §3).

Šie reikalavimai galioja visiems sandoriams, kuriuos sudarant juridinio asmens finansinė būklė gali būti nepalankiai paveikta (kan. 1295). Pavyzdžiui: jei yra gražinamas namas su gyventojais, ir butų išpirkimas ateityje gali sudaryti stambesnę sumą; arba gražinami ar dovanojami pastatai ar įstaigos (vaikų namai, ligoninės ir t. t.), kurių remontai ir/ar eksploatacijos kainos parapijai ar vyskupijai gali užkrauti didelę naštą. Tokiais atvejais, prieš priimant dovaną, reikia vadovautis anksčiau minėtomis procedūromis.

LVK sekretoriatas

Kunigų metų pradžia Kaišiadorių vyskupijoje

Birželio 19 d., per Švč. Jėzaus Širdies liturginę iškilmę, Kaišiadorių vyskupijos kunigai pradėjo Kunigų metus. Šia proga vyskupijos Sielovados centre surengtoje konferencijoje pranešimą „Kunigų metai“ pristatė mons. Gintaras Grušas, Lietuvos Vyskupų Konferencijos generalinis sekretorius.

Monsinjoras iš pradžių apžvelgė Apaštalų Sosto iniciatyvas, skirtas kunigams visame pasaulyje. Minėjo, jog 1995 m. popiežius Jonas Paulius II paskelbė Bažnyčioje Kunigų šventėjimo dieną, kuri iki pastarojo meto švenčiama per Jėzaus Širdies šventę. 2008 m. Dvasininkijos kongregacija Bažnyčios narius paragino maldai už kunigus – Švč. Sakramento adoracijai, dvasinės motinystės iniciatyvai, kuri Lietuvoje pasireiškė vienuolių moterų malda už konkrečius kunigus. 2009 m. švenčiamos šv. Jono Marijos Vianėjaus, Arso parapijos klebono, mirties 150-osios metinės paskatino popiežių Benediktą XVI paskelbti Bažnyčioje Kunigų metus, Arso klebono gyvenimo pavyzdį pateikiant kaip labiausiai sektingą. Pasak mons. G. Grušo, rengiamasi Arso kleboną paskelbti visų kunigų globėju.

Po to mons. G. Grušas aptarė Kunigų metų temą „Kristaus ištikimybė, kunigo ištikimybė“ bei iniciatyvas. Popiežius Benediktas XVI pristatydamas šių metų temą pabrėžė, jog kunigiškosios tarnystės veiksmingumas priklauso nuo būtinybės siekti dvasinio tobulumo. „Kaip Kristaus ištikimybė Tėvo valiai, taip kunigo ištikimybė kunigystės pažadams gražiausiai atskleidžia šių metų tikslą“, – sakė monsinjoras.

Mons. G. Grušas taip pat atkreipė dėmesį į Dvasininkijos kongregacijos prefekto kard. C. Hummeso laišką, kuriuo pristatomi Kunigų metai, nurodomos metų gairės. Savo laiške kardinolas pabrėžia, jog Bažnyčia didžiuojasi savo kunigais, tačiau šie metai yra gera proga pagilinti kunigiškąją tapatybę, kunigystės teologiją bei misijos reikšmę kunigo tarnystėje. Mons. G. Grušo teigimu, šiandien kunigas gali tapti misionieriumi savo darbo vietoje – parapijoje, kur apstu įvairių požiūrių ir tikėjimų žmonių. Aptardamas šiuos klausimus prelegentas sakė, jog svarbu šiais metais atnaujinti broliškumo dvasią – suprasti savo brolius, bendrauti, melstis už juos bei pagilinti dvasinę bendrystę su savo vyskupu.

Monsinjoras priminė Kunigų metų tarptautinius renginius, tarp jų ir šv. Jono Vianėjaus širdies relikvijos kelionę po visą pasaulį, šių metų rugsejo–spalio mėnesį vyksiančias kunigų rekolekcijas Arse. „Kunigų metų įprasminimas vietinėse Bažnyčiose pavestas vyskupijoms ir priklausys nuo jų kūrybingumo“, – sakė monsinjoras. Pasak jo, tai, pavyzdžiui, galėtų būti dekanatų kunigų dažnesni susitikimai pabendrauti, metropolijos kunigų konferencijos, kunigų maldos grupių atgaivinimas, krašto kunigų žinyno parengimas ir kt. Taip pat atkreiptinas dėmesys į kunigų piligrimystes – Arsa, Romą ar Šventąją Žemę. Mons. G. Grušas priminė, jog šių metų proga Apaštalų Sostas skiria atlydus kunigams, nuoširdžiai atliekantiems privalomas maldas – Valandų liturgiją; šiuos atlydus taip pat galima pelnyti ir už mirusius kunigus. Atlydai skiriami ir tikintiesiems, besimeldžiantiems už kunigus.

Atsakydamas į kunigų klausimus, monsinjoras sakė, jog mūsų krašto kunigai galėtų labiau ir plačiau įtraukti pasauliečius į pastoracinę veiklą, pasidalyti su jais ypač ūkinio pobūdžio darbo sritimis. Pasaulinė patirtis liudija, kad pasidalijus šia veikla kunigui lieka daugiau laiko skirti sielovadai, asmeninam tobulėjimui. Tarp labiausiai pastebimų trūkumų kunigijos gyvenime monsinjoras įvardijo kunigiškojo tapatumo ir maldos stygių.

Diakonų šventimai

Birželio 29 d., švenčiant Šv. apaštalų Petro ir Pauliaus liturginę šventę, diakonais įšventinti trys Kauno kunigų seminarijos klierikai. Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius vadovavo iškilmėms ir įšventino diakonais **Gytį Stumbrą, Tomą Trečioką** ir **Petrą Mackevičių**. -kasp-

Paskyrimai Kauno arkivyskupijoje

Diak. **Gytis Stumbras** sielovadinę praktiką atlikti paskirtas į Kauno Gerojo Ganytojo parapiją.

Diak. **Tomas Trečiokas** sielovadinę praktiką atlikti paskirtas į Kauno arkikatedros bazilikos parapiją.

Diak. **Petras Mackevičius** sielovadinę praktiką atlikti paskirtas į Kristaus Prisikėlimo parapiją. -Kn-

Suteikti mokslo laipsniai

Mokslų daktaro laipsniai

Birželio 22 d. Popiežiškajame Tomo Akviničio universitete (*Pontificia università S. Tommaso D'Aquino*), Filosofijos fakultete, Romoje, Vilniaus arkivyskupijos **kun. Vladimir Solovej** apgynė daktaro disertaciją tema „Žmogaus samprata Vladimiro Solovjovo filosofijoje“. Prelegentas darbo gynimo komisijai bei dalyvavusiems klausytojams sklandžiai italų kalba pristatė savo darbo pagrindines tezes, pabaigoje pateikė argumentų, kodėl yra svarbus šio rusų filosofo mąstymas ir kokia jo vieta bendrajame filosofijos lobyne.

Lietuvių Šv. Kazimiero kolegijos kieme lyje šia proga įvyko agapė, kurioje dalyvavo naujojo filosofijos daktaro bičiuliai italai bei lietuviai, kolegijos vicerektorius kun. A. Arštikaitis, studentai kunigai. -krb-

Birželio 25 d. Vilniaus pedagoginiame universitete **kun. Kęstutis Ralys**, Vilniaus Šv. ap. Petro ir Povilo parapijos rezidentas, apgynė socialinių mokslų srities edukologijos mokslo krypties darbą „Sužadėtuvių rengimas katalikiš-

kajai santuokai“. Jam suteiktas mokslų daktaro laipsnis. Gynime dalyvavo daug garbingos profesūros iš įvairių universitetų, taip pat svečių iš Amerikos, daug studentų, konfratų, parapijos klebonas mons. Edvardas Rydzikas. Daktaro diplomą įteikė akademikas rektorius Algirdas Gaižutis.

-vN-

Bažnytinės teisės licenciato laipsnis

Kaišiadorių vyskupijos **kun. Mindaugas Sabonis** birželio 22 d. Šventojo Kryžiaus universitete (*Pontificia Università della Santa Croce*) Romoje baigė licenciato studijų programą, trukusią trejus metus, ir įgijo bažnytinės teisės licenciato laipsnį. Kunigas Mindaugas tęs studijas Šventojo Kryžiaus universitete.

-KŠ-

Pasirašytas keturšalis susitarimas

Birželio 30 d. Kauno kurijoje arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius pasirašė keturšalę bendradarbiavimo sutartį su LR susisiekiimo ministru Eligijumi Masiuliu, Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato viršininku Algirdu Kaminsku, Lietuvos automobilių kelių direkcijos generaliniu direktoriumi Virgaudu Puodžiuku. Šiuo susitarimu, kuris bus vykdomas nuo liepos 1 d. iki gruodžio 31 d., bendromis pastangomis ir priemonėmis bus siekiama saugesnio eismo keliuose.

Kauno apskrčiai priklausančiuose Kauno arkivyskupijos I ir II, Kėdainių, Jonavos, Raseinių dekanatuose bei keliuose Kaišiadorių ir Vilkaviškio dekanatuose kelių eismo organizavimo ir priežiūros pareigūnai drauge su parapijų klebonais, rektorais pagal pasirašytą susitarimą susitiks po pamaldų su tikinčiais, primins pavojus, kurie kyla dėl neatšakingo elgesio keliuose. Numatytos konkrečios temos kiekvieną mėnesį; pavyzdžiui, liepą bus raginama neviršyti greičio, nevairuoti apsvaigus, rūpintis – naudotis saugos priemonėmis, rugsėjį – atkreipti dėmesį į pėsčiuosius ir t. t. Tikimasi, kad šis susitarimas bus naudingas mažinant skaudžias nelai-

Po pranešimo kunigai katedros Šv. Juozapo, Kaišiadorių vyskupijos globėjo, koplyčioje apie valandą adoravo Švč. Sakramentą. Adoracijai vadovavo ir mintis meditacijai pateikė mons. G. Grušas ir mons. A. Jurevičius, Kaišiadorių vyskupo generalvikaras. Pamaldos baigtos maldos kreipiniu: „Viešpatie, padaryk mūsų širdis panašias į savo širdį!“

Kunigų susirinkimas užbaigtas pietumis kurijoje su ganytoju vysk. J. Matulaičiu. Pietų metu vyskupas su kunigais pasidalijo kun. J. Kanaverskio (+1964 m.), vyskupo tėviškos parapijos klebono, kunigiškosios veiklos ir gyvenimo prisiminimais. Vyskupas sakė, kad kiekvieną kartą, kai tik atvykdavo pas mylimą savo kleboną, surasdavo jį bažnyčioje, dažniausiai besimeldžiantį – skaitantį brevijorių, kalbantį rožinį, medituojantį. „Niekados neišdrįsdavau jo sutrukdyti, laukdavau, kol pakils ir, kaip visuomet, kupinas šventos meilės ir šypsenos, pažvelgs į mane... Tuomet mane stebino jo didi ištvermė maldoje, ypač žiemą, šaltoje bažnyčioje, kur šis kunigas praleisdavo ištisas valandas... Jis tapo man maldos, darbo ir meilės Dievui bei žmonėms pavyzdžiu“, – sakė vyskupas.

-kgt-

Šv. Jono Krikštytojo diena ir Kunigų metų pradžia Kauno arkivyskupijoje

Birželio 24-ąją, švęsdama Šv. Jono Krikštytojo liturginę šventę, Kauno arkivyskupijos bendruomenė iškilmingai minėjo ir savo dangiškojo globėjo dieną, ir pradėjo Kunigų metus. Šventė prasidėjo 11 val. arkikatedroje bazilikoje iškilminga Eucharistijos liturgija dėkojant Dievui už arkivyskupijos praeitį ir meldžiantis už jos ateitį; paskui arkivyskupijos diena minėta konferencijų salėje.

Švęsti iškilmingų šv. Mišių Kauno arkikatedroje drauge su ganytoju susirinko dauguma arkivyskupijoje tarnaujančių kunigų. Pasveikinęs pamaldų dalyvius arkiv. S. Tamkevičius pakvietė melstis už arkivyskupijos bendruomenę, kad ji, ir toliau Dievo laiminama, augtų visais atžvilgiais, o visi jos nariai būtų ištikimi Dievo draugai bei Kristaus sekėjai. Šv. Mišias drauge su liturgijai vadovavusiu arkivyskupu koncelebravo vyskupas augziliaras Jonas Ivanauskas, Panevėžio vyskupas emeritas Juozas Preikšas, LVK delegatas užsienio lietuvių sielovadai prelatas Edmundas Putrimas, prelatas Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS ir visi dalyvavę kunigai. Iškilnių pamaldose giedojo Petrašiūnų parapijos jaunimas.

Per pamokslą arkiv. S. Tamkevičius paragino švenčiamų dvigubų iškilnių proga pamąstyti, kaip esame pasirengę šiandien liudyti pasauliui pranašišką šv. Jono Krikštytojo misiją. Pamokslo centre buvo popiežiaus Benedikto XVI birželio 19-ąją visuotinėje Bažnyčioje pradėti Kunigų metai ir kunigo tarnystės prasmingumas. „Kunigo ištikima tarnystė – didžiulė dovana ne tik Bažnyčiai, bet ir tautai, visuomenei“, – sakė ganytojas, pabrėždamas svarų kunigų vaidmenį, ypač atsiskleidusį carinių ir sovietinių represijų metais, ir apgalvestaudamas, jog pavienės dvasininkų klaidos tampa pretekstu žiniasklaidai menkinti visą Bažnyčią. Ganytojas pasidalijo gražiais atsiliepimais apie savo gyvenimo kelyje sutiktus kunigus ir sakė, jog ir šiandien mato daugybę nuširdžios tarnystės pavyzdžių. Pasak arkivyskupo, nūdien žmonės labai daug reikalauja iš kunigų – beveik heroizmo, tačiau pamiršta, jog geri kunigai – tai malonė, kurios reikia melsti. Pamokslo pabaigoje tikintieji paraginti prašyti Viešpaties palaimos kunigams, kad jie gyvenimo keliu praeitų ne klupdami, bet ištikimai tarnaudami Dievui ir žmonėms.

Po Mišių arkivyskupijos konferencijų salėje arkiv. S. Tamkevičius apžvelgė praėjusių metų ir šiandienos arkivyskupijos gyvenimo aktualijas. Pats svarbiausias

2008-ųjų įvykis – užbaigtas Šiluvos jubiliejaus šventimas, o pastaruoju metu arkivyskupija mini Evangelijos žinios metus. Ta proga ganytojas nuoširdžiai padėkojo dekanams, klebonams, besirūpinantiems jubiliejiniais renginiais dekanatuose, parapijose. Daugiausia dėmesio savo pranešime arkivyskupas skyrė pradedamiems Kunigų metams ir būdams, kurie skatintų ir kunigų, ir visos Kauno Bažnyčios dvasinį augimą. Ypač pabrėžta piligriminių kelionių nauda, paakinta rinktis ir artimesnius prasmingus maršrutus – maldininkų laukia Jono Pauliaus II kelio šventovės Lietuvoje. Per Kunigų metus Kaune ketinama surengti metropolijos kunigų susirinkimą, leisti kunigų žinyną, skatinti Švč. Sakramento adoraciją už kunigus ir jų pačių dalyvavimą joje; raginta kurti kunigų maldos grupes, taip pat pasauliečių grupes, išipareigojančias melstis už konkrečius kunigus. Pasauliečiai buvo pakviesti padėti savo kunigams išlikti kunigiškojo pašaukimo aukštumose.

Keletą labiausiai nusipelnusių, aktyviausiai institucijose, parapijose dirbančių ir gražiai savo gyvenimu bei uolia tarnyste liudijančių Evangeliją arkivyskupijos žmonių, kaip ir kasmet, arkiv. S. Tamkevičius apdovanojo padėkos raštais ir Šiluvos Dievo Motinos medaliais. Šiais aukščiausiais dėkingumo, pasitikėjimo ir vienybės su ganytoju ženklais šiemet buvo apdovanoti kun. Jonas Babonas, kun. Robertas Grigas, Stasys Poniškaitis, Silvija Knezekytė, Rasa Aksomienė, Dalė Starkutė ir kt.

Kauno arkivyskupas S. Tamkevičius taip pat įteikė *Bažnyčios kronikos* fondo apdovanojimą *Naujojo Židinio-Aidų* redaktoriui dr. Nerijui Šepečiui. Apdovanojimas jam skirtas už gražią istoriko ir teologo, dėstytojo ir publicisto pašaukimų dermę, už kantrų *Naujojo Židinio-Aidų* redagavimą ir žurnalo autorių ugdymą puoselėjant krikščioniško požiūrio skleidimąsi įvairiose gyvenimo srityse, už principingus ir išvalgius esė interneto svetainėse, kur šmaikštus visuomenės kritikas papildė istorinės tiesos ieškotoja, o evangelinė perspektyva atveria žmogaus žemiškosios kelionės prasmę. Apdovanojimas skirtas ir dr. Jonui Malinauskui už ilgametį aukštos žurnalistinės kokybės darbą *Vatikano radijo* bangomis lietuviškai perteikiant Šventojo Tėvo žodį ir veiklą, už rengiamas objektyvias Bažnyčios gyvenimo apžvalgas, pasižyminčias giliu istorijos bei kultūros pažinimu ir publikuojamas internetinėje žiniasklaidoje bei spaudoje, taip pat už nuoseklių studijų subrandintas publikacijas bioetikos bei gyvybės kultūros puoselėjimo klausimais ir ištikimą tarnystę Lietuvos Respublikos ambasadai prie Šventojo Sosto.

Renginio pabaigoje jame dalyvavę Lietuvos laisvės kovų sąjūdžio atstovai įteikė Kauno arkivyskupui metropolitui S. Tamkevičiui Lietuvos laisvės kovų dalyvio pažymėjimą. Lietuvos laisvės kovų dalyvio statusas arkivyskupui suteiktas Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui išnagrinėjus sovietmečiu jam sufabrikuotą antisovietinės veiklos bylą ir pripažinus jo pagrindinę veiklą dėl Bažnyčios ir visos tautos laisvės sovietmečiu.

Šventinį renginį muzikiniais akordais pajvairino Kauno kunigų seminarijos klieriko Gyčio Stumbro ir Petrašiūnų parapijos jaunimo atliktos giesmės. Vardo dienos proga kunigų vardu buvo nuoširdžiai pasveikintas vysk. J. Ivanauskas. Išlilmės baigtos agape kurijoje. -kasp-

Apaštalo Pauliaus gimimo 2000 metų jubiliejaus pabaigos išlilmės

Birželio 29 d. Vilkiškių katedroje buvo iškilmingai užbaigti apaštalui Pauliui skirti metai. Renginyje dalyvavo vyskupijos parapijų atstovai. Po Vilkiškių

mes Lietuvos keliuose, ugdant visų eismo dalyvių atsakingumą bei sąmoningumą. -kasp-

Šiluvos aikštė geriausias urbanistinis projektas

Liepos 1 d. švenčiant Tarptautinę architektų dieną, Kaune buvo paskelbti parodos konkurso *Architektūra. Kaunas 2009* laureatai. Vienu iš dviejų geriausių urbanistinių projektų paskelbta Šiluvos aikštė tarp Švč. M. Marijos Gimimo bazilikos ir Apsireiškimo koplyčios. Aikštės projekto autoriai – architektai Gintautas Natkevičius, Jurgita Skalksytė, Tomas Kuleša, Agnė Natkevičiūtė. Jie apdovanoti LAS Kauno skyriaus pirmininko Daliaus Šarakausko, vertinimo komisijos pirmininko Kęstučio Zaleckio bei svečio iš Japonijos R. Yamamoto pasirašytu diplomu. -kasp-

Pašventinta koplyčia ir rekolekcijų namai

Birželio 18 d. Truskavoje pašventinta koplyčia, kuriai suteiktas Šiluvos Dievo Motinos titulas, ir rekolekcijų namai. Išlilmėje dalyvavo Panevėžio rajono meras Povilas Žagunis, Kėdainių merė Nijolė Naujokienė, vicemeras Rimgaudas Rimošaitis, Truskavos seniūnas Vytautas Zakaryza.

Šv. Mišioms vadovavo ir koplyčių pašventino Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas, kartu koncelebravo Kauno arkivyskupo augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, vyskupas emeritas Juozas Preikšas, Kauno arkivyskupijos kurijos kancleris mons. Adolfas Grušas, Panevėžio kurijos kancleris kun. Eugenijus Troickis ir gausus būrys kunigų, tarp jų ir Anykščių dekanas kan. Stanislovas Krumpiauskas. Šv. Mišiose giedojo Rita Preikšaitė, jai akompanavo Dalia Jatautaitė.

Homilijoje vysk. J. Kauneckas kalbėjo apie rekolekcijų ir joms skirtų namų svarbą žmonėms, siekiantiems dvasinio tobulėjimo. Jų metu žmogus gali atitrūkti nuo kasdienių rūpesčių, geriau save pažinti tyloje ir Dievo artumoje.

Primindamas, jog per Krikštą kiekvienas tampa Dievo šventove, ganytojas atkreipė dėmesį į apaštalo Pauliaus mintį – kas sunaikins tą šventovę, pats bus sunaikintas. Žmogus, kuris nusišuka nuo tikėjimo, pats naikina tą šventovę savyje. Trumpai apžvelgęs skaudžius istorijos įvykius, vyskupas džiaugėsi, kad dabar matome statomas ir atstatomas bažnyčias, ir ragino ugdyti tikėjimą, kad jis, gautas per Krikštą, nesunykty, kad žmogaus dvasinės šventovės statyba nesibaigtų pirmosios Komunijos ar Sutvirtinimo sakramentais. Ganytojas ragino pamąstyti, kaip kiekvienas siekiame, kad Dvasios šventovė mummyse nebūtų sunaikinta.

Po šv. Mišių Truskavos klebonas kun. Simas Maksvytis padėkojo vyskupams už maldą ir buvimą kartu, pakvietė apžiūrėti rekolekcijų namus ir tuo metu vykusį tautodailininkų plenerą. Iškilme vainikavo agapė rekolekcijų namų salėje.

-sam-

Nauja metodinė medžiaga

Birželio 18 d. vykusiame Lietuvos šeimos centro tarybos posėdyje vyskupijų šeimos centrums buvo išdalyti naujai išspausdinti pratybų sąsiuviniai, skirti atnaujinti sužadėtuosius rengimo santuokai programai. Lietuvos vyskupijoms išdalyta pirmoji tiražo dalis, apie 3 tūkst. egz. pratybų sąsiuvinį. Leidinys išspausdintas finansuojant Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai.

Lietuvos šeimos centras kovo mėnesį dalyvavo Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos organizuotame nevyriausybinėse organizacijų, dirbančių šeimos gerovės srityje, projektų konkurse ir laimėjo finansavimą projektui „Sužadėtuosius rengimo santuokai tobulinimas“, Nr. NVOŠG1 – 5. Gauta 10 tūkst. litų pratybų „Sužadėtuosius sąsiuvinis“ leidybai. Šis pratybų sąsiuvinis skirtas sužadėtuosiams, kurie santuokai rengiami pagal Atnaujintą sužadėtuosius rengimo santuokai programą. Leidinyje „Sąsiuvinis sužadėtuosiams. Dviem yra geriau negu vienam... jei vienas iš jų suklumpa, kitas padeda bičiuliui atsikelti (Koh 4, 9–10)“

vyskupo Rimanto Norvilos sveikinimo žodžio buvo peržvelgti pagrindiniai prabėgusių Šv. Pauliaus metų akcentai vyskupijoje – visas parapijas baigianti aplankyti paroda ir kita vaizdinė medžiaga apie Tautų apaštalo asmenį bei jo veiklą, katechezijų, meditacijų ir visuotinių maldų rinkinys, kas mėnesį 11 tūkst. tiražu leistas keturių puslapių laikraštėlis „Apaštalo Pauliaus metai Vilkaviškio vyskupijoje“, vyskupijos jaunimui skirtas šv. Pauliaus pažinimo konkursas, maldos su Šventuoju Raštu grupių atnaujinimas ir kitos iniciatyvos. Taip pat rodytos nuotraukos iš įvairių šv. Pauliui skirtų renginių Vilkaviškio vyskupijoje. Skambėjo Kauno sakralinės muzikos mokyklos choro „Pastoralė“ giesmės.

Ses. Agnietė Ivaškevičiūtė OSB minėjimo dalyviams išryškino apaštalo Pauliaus bruožus, kurie yra gairės visų laikų tikintiesiems: tai Jėzaus Kristaus branginimas labiau už viską, uolumas dėl Evangelijos, atvirumas Šventajai Dvasiai, rūpinimasis bendruomenėmis, meilė Bažnyčiai. Priminusi Arso klebono šv. Jono Marijos Vianėjaus kvietimą kovoti už žmones, o ne prieš juos, ses. Agnietė pabrėžė, kad kova su šių dienų sunkumais pirmiausia vyksta dvasiniu lygmeniu, todėl labai svarbu, kad kunigai melstųsi už pasauliečius, o pastarieji – už kunigus. Savo pasidalijimą ji užbaigė apaštalo Pauliaus žodžiais, ragindama neišleisti iš akių gyvenimo tikslo ir tęsti geras iniciatyvas: „kad ir kiek nuėję, ženkime toliau ta pačia linkme“ (Fil 3, 16).

Metus su šv. Pauliumi vainikavo iškilminga šv. Mišių liturgija, kurioje kartu su vyskupais Rimantu Norvila ir Juozu Žemaičiu MIC dalyvavo per 70 kunigų. Pamoksle ganytojas atkreipė dėmesį į sąsajas, leidžiančias nutiesti tiltą iš Šv. Pauliaus metų į Kunigų metus, kuriuos Bažnyčia pradėjo švęsti per Švč. Jėzaus Širdies iškilme. Kaip apaštalo laikais Evangelijos skelbimui reikėjo didelio pasiaukojimo, nugalinčio širdžių kietumą, abejingumą, visus priešiškus ir persekiojimus, lygiai taip ir šiandien Geroji Naujiena turi būti skelbiama su ne mažesniu uolumu ir meile. Vyskupas taip pat priminė prieš tūkstantį metų nukankintą šv. Brunoną, nešusį Evangeliją mūsų protėviams ir esantį pusiaukelėje tarp šv. Pauliaus laikų bei šiandienos. Tuomet Europoje minimas pirmasis krikščionybės tūkstantmetis galėjo būti vienu iš stimulų, paskatinusių šv. Brunoną leisti į misijas, o antrojo tūkstantmečio jubiliejus galėtų mus visus iš naujo uždegti apaštališka, misijine šventųjų Pauliaus ir Brunono dvasia.

Šiose šv. Mišiose, kuriomis Vilkaviškio vyskupijoje buvo užbaigti Šv. Pauliaus ir pradėti Kunigų metai, kunigystės šventimus priėmė apaštalo Pauliaus jubiliejinį metų vyskupijoje koordinatoriai Gintas Grigelevičius ir Aurimas Stiklakis. Iškilmių pabaigoje neopresbiteriai visiems dalyvavusiems kunigams padalijo vyskupo dovaną – popiežiaus Jono Pauliaus II knygą „Dovana ir paslaptis“, kurią šis garbingasis Dievo tarnas parašė savo kunigystės 50 metų jubiliejaus proga. Vysk. Rimantas Norvila vyskupijos parapijų atstovams įteikė po kompaktinę plokštelę su medžiaga apie šv. Paulių ir po ritinį su šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresės malda už kunigus, šia simboline dovana paženklinamas Tautų apaštalo ir Kunigų metų sandūrą bei kviesdamas maldai už kunigus. -kap-

Kryžių koplyčia paskelbta Vilkaviškio vyskupijos diecezine šventove

Birželio 28 d. Metelių parapijoje, pietiniame Dusios ežero krante esančioje Kryžių koplyčioje, švenčiant kasmetinius Šv. Petro ir Pauliaus atlaidus ir baigiant apaštalo Pauliaus gimimo 2000 metų jubiliejų Vilkaviškio vyskupijoje, vyskupas Rimantas Norvila šią tikinčiųjų pamėgtą ir senas tradicijas turinčią vietą paskelbė diezine šventove. Tuo būdu pabrėžtas ir įvertintas jos vaidmuo vyskupijos dvasiniame gyvenime.

Gausiai dalyvaujant tikintiesiems, šv. Mišias kartu su Vilkaviškio vyskupu Rimantu Norvila koncelebravo Aleksoto, Alytaus, Lazdijų, Marijampolės ir Vilkaviškio dekanai bei kiti svečiai kunigai. Per pamokslą ganytojas nuoširdžiai padėkojo susirinkusiems maldininkams, o ypač – į tris grupes susibūrusiems ir pėsčiomis iš Marijampolės, Alytaus bei Lazdijų atkeliavusiems 300 jaunųjų piligrimų iš visų vyskupijos dekanatų. Vyskupas priminė pagrindines prabėgusių Šv. Pauliaus metų iniciatyvas vyskupijoje, išreikšdamas viltį, kad po jų tautų apaštalas mums bus labiau pažįstamas, ir todėl jo pamokantys žodžiai iš Naujojo Testamento gyviau prabilis į mūsų širdis. Ganytojas taip pat apžvelgė daugiau nei 300 metų siekiančią pamaldumo šioje šventoje vietoje istoriją. Jis pabrėžė, kad Kryžių koplyčios paskelbimas diecezine šventove yra ankstesnių kartų puoselėtų krikščioniškų tradicijų įamžinimas, primenantis ir mūsų svarbią pareigą perduoti brangų tikėjimo paveldą.

Po pamokslo buvo perskaitytas Vilkaviškio vyskupo dekretas, kuriuo Kryžių koplyčia paskelbta diecezine šventove. Vilkaviškio vyskupijos katedros kapitula šia proga naujai šventovei padovanojo liturginius indus: šv. Mišių taure, komuninę ir ampules vynui bei vandeniui.

Po šv. Mišių jaunesiems piligrimams iš vyskupijos dekanatų buvo įteikti Šventosios Dvasios simboliai, primenantys jų, kaip ir apaštalo Pauliaus anuomet, pasiuntinybę skelbti Gerąją Naujieną. Vėliau visų maldininkų laukė meninė programa, kurioje dalyvavo Palemono krikščioniškas vaikų ir jaunimo cirkas „Monelli“ bei grupė „Sadūnai“.

Kryžių šventovė, priklausanti Lazdijų dekanato Metelių parapijai, stovi pietiniame Dusios ežero krante. Jos istorija siekia XVIII amžiaus pradžią. 1702 m. prie Dusios ežero buvo apsisojusi etmono Mykolo Servaco Višnioveckio vadovaujama Lietuvos kariuomenė, pasiryžusi užkirsti kelią į Gardiną žygiuojančiai švedų kariuomenei. Belaukiantys priešo lietuviai pastatė tris kryžius toje vietoje, kur kariuomenės kapelionas aukojo šv. Mišias. Ant vieno iš jų buvo pakabinta kopija paveikslu, vaizduojančio Barūnų Dievo Motiną, kurios globa labai pasitikėjo kariuomenės vadas. Po mūšio vietovė atiteko švedams, o Dievo Motinos paveikslą paslėpė vietiniai gyventojai. Prabėgus keliems metams, toje vietoje staiga atgavo regėjimą vienas grįžtantis šio mūšio veteranas. Pasklidus žiniai apie stebuklą, žmonės pradėjo čia rinktis ir melstis.

Metelių klebonas kun. Ignas Žibanavičius šioje vietoje pastatė koplyčią, kurioje 1816 m. gegužės 25 d. Seinų vyskupijos oficialas Augustinas Polikarpas Marciejevskis atlaikė pirmąsias šv. Mišias. Popiežius suteikė atlaidus trims Sekminių dienoms, Šv. apaštalo Petro ir Pauliaus šventei, o minėtasis vyskupas Marciejevskis – Švč. Mergelės Marijos Rožančinės dienai. Koplyčią beveik po šimtmečio perstatė Metelių klebonas kan. Vincas Jurgilas. Ji dedikuota Švč. Mergelės Marijos Angelų Karalienės garbei. Nors netoliese nuolat gyveno tik sargas, atlaidų dienomis – per Sekmines ir Petrines – čionai suvažiuodavo tūkstančiai maldininkų. Koplyčia atlaikė abu pasaulinius karus, nors ir nukentėjo nuo susišaudymų: suremontuota ji vėl traukdavo tikinčiuosius.

1963 metais sovietinės valdžios nurodymu koplyčia buvo nugriauta, tačiau jos atstatymu dar sovietmečiu pradėjo rūpintis išeivijos lietuviai. JAV gyvenęs kun. Jonas Buikus drauge su Romoje dirbusiu prel. Ladu Tulaba įsteigė Kryžių šventovės atstatymo fondą. Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, 1992 m. liepos 5 d. buvo pašventintas pradėtos statyti naujos mūrinės Kryžių koplyčios kertinis akmuo. 2000 m. birželio 11 d. tuometinis Vilkaviškio vyskupas Juozas Žemaitis MIC šią koplyčią konsekrovo Švč. Mergelės Marijos Rožinio Karalienės titulu. Liaudyje ji įgijo Dzūkų šventovės vardą.

yra pratimų, skirtų asmeniniam apmąstymui, darbui poroje, Šventojo Rašto, Katalikų Bažnyčios katekizmo ištraukų bei kitokios sužadėtiniams naudingos medžiagos. -dl-

Kun. Zacharijo Thudippara MST rekolekcijos

Birželio 2–30 d. kun. Zacharijas Thudippara MST vedė viešas rekolekcijas Panevėžyje, Vilniuje, Klaipėdoje. Kaune ir Truskavoje jo seminarai buvo skirti žmonėms, įsitraukusiems į vidinio gydymo tarnystę. Birželio 26 d. kun. Zacharijas vadovavo vidinio gydymo pamaldoms Šiluvoje, o birželio 29 d. kalbėjo Panevėžio vyskupijos kunigų susirinkime. Viešos trijų dienų rekolekcijos vakarais vyko pilnutėlėse bažnyčiose: Panevėžio Kristaus Karaliaus katedroje (birželio 11–13 d.), Vilniaus Šv. apašt. Pilypo ir Jokūbo bažnyčioje (birželio 16–18 d.) ir Klaipėdos Šv. Juozapo Darbininko bažnyčioje (birželio 23–25 d.).

Pagal įprastą t. Zacharijo rekolekcijų tvarką antrasis vakaras būdavo skiriamas Atgailos sakramentui, gausių išpažinčių klausydavo net po keliolika kunigų. Prie išstatyto Švenčiausiojo Sakramento buvo vedama vidinio gydymo malda. Paskutinį rekolekcijų vakarą melsta naujo Šventosios Dvasios išliejimo. Rekolekcijų dalyviai džiugiai liudijo patirtas Dievo malones, vidinių sužeidimų ir fizinių negalių pagydimus. Kun. Zachariją jo misijos Lietuvoje metu lydėjo sutuoktiniai Konradas ir Wendy Schmidtai. Kunigui vedant konferencijas juodu, paprastai gretimoje koplyčioje, meldavosi priešais Švč. Sakramentą.

Pernai vasarą kun. Zacharijas Thudippara MST vedė konferencijas Pakutuvėnų šeimų stovykloje, taip pat trijų vakarų rekolekcijas Kauno Šv. Jurgio kankinio bažnyčioje. Pietų Indijoje, Keralos valstijoje, gimęs kun. dr. Zacharijas Thudippara priklauso Šv. apaštalo Tomo misijų draugijai (MST), pastaruoju metu jis veda misijas bei rekolekcijas įvairiose pasaulio šalyse.

-kl-

Zarasų dekanato dienos – „Meilė niekada nesibaigia“

Birželio 5–6 d. Zarasuose vyko dekanato dienos „Meilė niekada nesibaigia“ (1 Kor 13, 8), skirtos paminėti Šv. apaštalo Pauliaus ir Evangelijos žinios tūkstantmetei Lietuvai jubiliejinius metus.

Birželio 5 d. Jaunimo centre atidaryta moksleivių fotografijų paroda „Dievo namai“. Apie sumanymą fotografuoti Zarasų krašto bažnyčias, kūrybinius atradimus pasakojo mokytoja Petronė Sekonienė. Renginį dainomis, giesmėmis, muzikinėmis melodijomis sušildė Jonas Dobrovolskis, Augustė Gaidytė, sesutės Andrijauskaitės, Žygimantas Tumėnas ir Jovita Prakupavičiūtė. Tą pačią dieną Zarasų krašto muziejuje atidaryta sakralinė meno paroda, pristatanti dekanato bažnyčiose saugomus, liturgijoje naudojamus ir jau nebe naudojamus drabužius, liturginius indus, paveikslus, skulptūras, religines dekoracijas. Renginį vedė muziejaus darbuotoja Laima Raubiškienė, maloniai muzikavimu ir dainavimu širdį praturtino Gabrielė Popovaitė, Dovilė Sinkevičiūtė bei Giedrė Buivaitė. Zarasų bažnyčios sienos papuoštos dekanato parapijų stendais, kuriuose pristatoma parapijų istorija, žymesni dvasininkai, katalikiškos organizacijos ir parapijų šiandienis gyvenimas.

Birželio 6 d. Zarasų kultūros centre katechezė apie šv. apaštalą Paulių ir jo misionierišką, ugningą gyvenimą bei tikėjimo skelbimą vedė brolis Egidijus iš Tiberiados bendruomenės. Šlovinti Viešpatį ir džiaugtis tikėjimu skatino jaunimo grupė iš Panevėžio. Vėliau visi išsiskirstė į atskiras darbo ir diskusijų grupes. Jaunimas mokėsi šlovinti, giedoti, kiti kalbėjo apie lytiškumą, piligrimystę bei evangelizaciją. Vyresnieji domėjosi *Caritas* misija, diskutavo apie tikėjimo nešamą džiaugsmą ir prasmę, tėvų pareigas. Vėliau visi drauge pietavo, pasidalijo sumuštiniais, geru žodžiu, šypsena. Kiek atsikvėpus, apibendrintas grupelių darbas. Dekanato dienų dalyviams buvo parodytas zarasiškio fotografo Algimanto Navicko sukurtas fotografijų montažas, pristatantis

2007 m. rugsėjo 12 d. Apaštališkoji penitenciarija, naudodamasi Šventojo Tėvo Benedikto XVI suteiktomis galiomis, suteikė visuotinius atlaidus maldininkams, Kryžių koplyčioje dalyvaujantiems pamaldose Sekminių sekmadienį, Šv. apaštalo Petro ir Pauliaus iškilmės ir Rožinio Švč. Mergelės Marijos titulinės šventės dieną.

-Vlk-

Šv. Apaštalo Petro ir Pauliaus atlaidai Šiaulių katedroje

Birželio 28–29 d. Šv. apaštalo Petro ir Pauliaus atlaidai švęsti Šiaulių katedroje, pavadintoje šių didžiųjų apaštalo vardais. Pirmoji atlaidų diena, sekmadienis, buvo ypač svarbi šventė dviem kunigų šventimus priėmusiems diakonams ir dviem diakono tarnystei paskirtiems seminaristams.

Iškilmės prasidėjo 12.30 val. iškilminga liturgine procesija. Šv. Mišias Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis ir vyskupijos kunigai aukojo už visą vyskupiją. Ganytojas kvietė tikinčiuosius ypač melstis už keturis šventimus priimančius vyrus, kad jie būtų pagal Dievo širdį ir Dievo dvasią.

Kunigystės šventimus Šiaulių vyskupas suteikė Vidmantui Kapučinskui, pastoracinę praktiką atlikusiam Radviliškyje, ir Mariui Dygliui, pastoracinę praktiką atlikusiam Šiaulių Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijoje. Diakono šventimai suteikti Dariui Valančiui, baigusiam Telšių seminariją, ir Sauliui Sausdravui, baigusiam Kauno kunigų seminariją.

Ganytojas džiugiai ir su pasitikėjimu kreipėsi į naujai iššventintuosius, vadinamas juos mielais broliais ir kreipdamas jų žvilgsnį į nepaprastai išaukštintus apaštalus Petrą ir Paulių, ir ragino sekti jų pavyzdžiu. „Šių dienų pasauliui reikia ištikimų tarnų“, – sakė ganytojas. Šventimus priėmusiuosius jis drąsino būti švyturiais Lietuvos padangėje, kad „kiekvienas juos sutikęs žmogus taptų geresnis“. Ypatingą padėką vyskupas išsakė iššventintųjų tėvams, broliams ir seserims, ragino nenustoti už juos melstis.

Antrosios atlaidų dienos – pirmadienio iškilmės buvo skirtos užbaigti šv. apaštalui Pauliui skirtus metus ir pradėti Kunigų metus. Taip pat minėtos Šiaulių vyskupo Eugenijaus Bartulio dvyliktosios konsekracijos vyskupu metinės. Švęsti iškilmingų šv. Mišių drauge su ganytoju susirinko 32 vyskupijos kunigai, prie altoriaus ateidami išpūdinga procesija. Kunigų metai pradėti Valandų liturgija.

Per pamokslą ganytojas pabrėžė, kad kunigo tarnystės sėkmė priklauso ne nuo to, kiek jis bus baigęs mokslų ar turi išminties, bet nuo to, kaip sugebės skleisti Dievo malonę. „Mūsų misija žemėje yra parodyti kelią į dangų kiekvienam sutiktam žemės keleiviui“, – sakė jis. Svarbu, kad į kiekvieną žmogų kunigas žvelgtų su nepaprasta meile ir matytų jame Kristų. Ganytojas akino kunigus dirbti neskaičiuojant valandų. Vienas pavyzdžių šiame kelyje – šventasis Jonas Marija Vianėjus buvo paprastas klebonas, tačiau savo šventumu išgarsino Arsą visame pasaulyje. Vysk. E. Bartulis taip pat kreipėsi į tikinčiuosius, ragindamas melstis už kunigus: „Pasirinkit po vieną kunigą iš mūsų vyskupijos ir iš meilės Dievui melskitės už jį. Tai bus didžiausia ir brangiausia dovana vyskupijai šiais Kunigų metais.“

-irat-

Pašventintas *Pilnų namų* bendruomenės koplyčios kertinis akmuo

Liepos 4 d. Varėnos rajone, Panaros kaime, įsikūrusioje *Pilnų namų* bendruomenėje pašventintas būsimosios Dievo Gailestingumo koplyčios kertinis

akmuo. Į renginį suplaukė per 500 žmonių iš visos Lietuvos – Šilutės, Biržų, Klaipėdos, Panevėžio, Kauno, Vilniaus ir artimesnių rajonų.

Pašventinimo apeigoms vadovavo Vilkaviškio vyskupijos ordinaras vyskupas Rimantas Norvila, kurį atlydėjo vyskupijos generalinis vikaras mons. Arūnas Poniškaitis. Į iškilnę atvyko Lazdijų dekanato dekanas kun. Gintaras Urbštas, Švėtežerio klebonas kun. Jonas Cikana. Liturgijai vadovavo kanauninkas Mindaugas Puidokas. Kartu meldėsi bendruomenėje dirbantys kunigai: Vitas Kaknevičius ir Kęstutis Dvareckas.

Pirmiausia vyskupas, kunigai, choras ir tikinčiųjų procesija iš senos koplytėlės patraukė į naujosios koplyčios statybviety. Ten kun. Valerijus Rudzinskas perskaitė ir atsakingi asmenys pasirašė Dievo Gailestingumo koplyčios kertinio akmens ir statybviety pašventinimo aktą. Savo parašus įamžino: vyskupas R. Norvila, generalvikaras mons. A. Poniškaitis, Seimo narys A. Butkevičius, UAB „Dzūkijos statyba“ generalinis direktorius J. A. Žukas, UAB „Baltas fonas“ projekto vadovas M. Jamantas. Bendruomenės vardu pasirašė: kun. V. Rudzinskas, moderatorius br. L. Mituzas, projektų vadovė R. Jakubonienė. Po to brolijos vyresnysis įsuko dokumentą į kapsulę. Tuo metu vyskupas su palyda pašventino statybviety ir medinį kryžių, kuris žymi būsimąją altoriaus vietą. Liudininkų akivaizdoje vyskupas smilkalais ir vandeniu palaimino koplyčios pamatus ir kertinį akmenį, kurį bendruomenės broliai įleido į pamatus. Kapsulę su aktu savo rankomis į pamatus įleido kun. Valerijus.

Procesijai sugrįžus į senąją koplytėlę, aukota šv. Mišių auka. Jai vadovavo vyskupas R. Norvila kartu su iškilnėje dalyvavusiais kunigais. Šv. Mišių pradžioje kunigas Valerijus nuoširdžiai padėjo garbiems svečiams bei visiems piligrimams ir pakvietė melstis, kad koplyčios statybą lydėtų sėkmė. Jis taip pat paragino melstis ir už vyskupą, kad šis jau rudenį galėtų pašventinti koplyčios varpus.

Vyskupas R. Norvila homilijoje pabrėžė, kad, be kitų vienijančių žemiškų dalykų, bendruomenės centras yra Jėzus Kristus. Tik tokia bendruomenė gali ištirpdyti nežinomumo ribas, ko nepajėgia padaryti žmogaus šiluma. Atrama ir išeitis visose, net ir ribinėse žmogaus gyvenimo situacijose, yra Viešpats. Ganytojas pateikė pavyzdį iš Motinos Teresės seserų gyvenimo. Jis papasakojo, jog tada, kai talkinančios Motinai Teresei seserys labai pavargdavo, ši pasiūlydavo pailginti dar viena valanda Švenčiausiojo adoraciją. Po to seserys vėl atgaudavo jėgas. Ordinaras džiaugėsi, kad Dievui padedant pradėta koplyčios statyba, ir priminė, jog Jėzus Kristus yra ne tik šios, bet ir viso pasaulio Bažnyčios kertinis akmuo. Be jo, gyvenimas visada stokos dvasinės pilnatvės ir vilties. Bendruomenei ir čia susirinkusiems piligrimams ganytojas prašė Dievo pagalbos ir palaimos.

Šv. Mišių pabaigoje kun. Valerijus Rudzinskas padėjo apeigų vadovui, kunigams ir tikintiesiems, kad didelė meilė Viešpačiui subūrė visus maldai. Vyskupas visus palaimino ir padėjo Viešpačiui, kad atsiuntė lietų: „Geriau lietus, negu sausra. Ačiū, kad jos nėra jūsų širdyse ir sielose.“ Po šv. Mišių surengta agapė.

Mokslinė konferencija „Šv. Brunono Kverfurtiečio istorija ir atmintis Lietuvoje“

Birželio 19 d. Pažaislyje vyko Kultūros, filosofijos ir meno instituto bei Lietuvos šv. Kazimiero seserų kongregacijos surengta mokslinė konferencija

Tiberiados bendruomenės brolių gyvenimą, misiją ir kasdienybę. Dvasinis renginys, skirtas sustiprinti ir atnaujinti tikėjimą, užbaigtas Eucharistijos šventimu, kuriam vadovavo Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas, drauge meldėsi dekanato kunigai. Po šv. Mišių prie bendro stalo su ganytoju bendravo Zarasų savivaldybės atstovai, savo veiklą, darbus ir lūkesčius pristatė Zarasų parapijoje veikiančios katalikiškosios organizacijos. Kūrybingai pasiruošti šiai šventei padėjo Panevėžio vyskupijos sielovados, Zarasų kultūros ir jaunimo centrai, krašto muziejus. Norisi iš širdies padėkoti Zarasų rajono savivaldybei, UAB „Vilvė“, IĮ „Lauros gėlės“ ir VŠĮ „Spalvų kraitė“. Prie šventės prisidėjo dekanato kunigai, Tiberiados bendruomenės broliai, Zarasų parapijos stendus meniškai apipavidalino ir kultūros namų salę papuošė Rasa Dičiūnienė, daug talkino Zarasų dekanato tikybos mokytojos: Nijolė Ragauskienė, Aurelija Jakutienė, Danguolė Stukienė, Edita Palivanaitė ir Judita Žemaitienė.

-kjj-

Kaišiadorių dekanato jaunimo dienos

Birželio 19–20 d., jau šeštus metus iš eilės, Kaišiadoryse vyko Kaišiadorių dekanato jaunimo dienų renginys. Šį kartą jaunimas buvo pakviestas „vieni kitiems su meile tarnauti“ (Gal 5, 13). Apie 60 dalyvių į renginį susirinko iš Kaišiadorių, Paparčių, Kruonio ir Kalvių parapijų. Jaunimo dienos penktadienio popietę pradėtos atidarymui skirtais trumpais vaidinimais ir Kaišiadorių dekanato kun. R. Jurkevičiaus pasveikinimo žodžiu. Po to jaunimas parodė savo paruoštus namų darbus „Ką darau su savo jaunyste“ ir susipažino su dekanato Jaunimo dienų simboliu. Susibūrimo tikslas buvo atnaujinti supratimą apie tarnystę. Taigi pirmosios dienos programoje stengtasi atrasti tarnavimą kasdienybėje toli nesizvalgant, bet stengiantis pasitarnauti visų pirma ten ir tiems, kurie yra šalia. Daug džiaugsmo suteikė vakaro žaidimai, jaunimas pasidalijo tarpusavyje tuo, pasikeitė įvairia patirtimi. Vėliau Kaišiadorių katedroje visi adoravo Švč. Sakramentą.

Antroji diena prasidėjo Ryto malda. Po to kibta gvildenti, kas yra tarnystė ir kokios jos formos? Į šiuos klausimus atsakymus padėjo atrasti Šv. Rašto žodžiai bei V. Dauparo iš Vilniaus arkivyskupijos jaunimo centro liudijimas. Vėliau jaunimas keliavo pas savo bendraamžius pasidalyti tarnystės patirtimi. Čia buvo galimybė susitikti su ministrantais, „Pagauk tarnystę“ jaunaisiais savanoriais, Kaišiadorių vyskupijos jaunimo komandos nariais, kaišiadoriečių Stalaučinskių šeima. Susitikimai su įvairių tarnysčių žmonėmis parodė, jog prasmingai tarnauti galima įvairiai. Po šių patirčių buvo švenčiama Eucharistija, kuriai vadovavo Kaišiadorių vyskupas J. Matulaitis. Kaišiadorių dekanato jaunimo dienų baigiamasis akordas buvo šlovinimas, kuriam vadovavo Kaišiadorių vyskupijos jaunimo komanda. Atsisveikinant kiekvienas gavo po apyrankę su žodžiais „Ką darytų Jėzus?“. Tai tarsi kompasas, padedantis susigaudyti kasdienybėje susidūrus su iššūkiais ir nežinant, kaip elgtis. -kvk-

Jonavos dekanato Jaunimo diena

„Aš čia, o tu?“ – tokį klausimą birželio 20 d. Jonavos Šv. apaštalo Jokūbo parapijos Katalikiško jaunimo centro „Vartai“ nariai uždavė visiems Jonavos dekanato Jaunimo dienos dalyviams. Subūrę apie keturiasdešimt jaunuolių (vakare per koncertą jų pagausėjo iki šimto), organizatoriai pradėjo renginį šmaikščiu filmuku „Kodėl esu čia“, pristatančiu KJC „Vartų“ narius ir veiklos sritis, paskatinusias įsitraukti į šią bendruomenę. Keli „Vartų“ atstovai buvo pakviesti į sceną papasakoti, kaip jie tapo bendruomenės nariais. Savo gyvenimo ir tikėjimo patirtį, pašaukimą paliudijo parapijos vikaras kun. Gintaras Blužas, dvi vienuolės – pranciškonė ses. Pranciška ir ses. Evelina iš Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vargdienių seserų kongregacijos bei dienraščio „Lietuvos rytas“ žurnalistė Kristina Stankevičė.

Vėliau renginio dalyviai diskutavo grupelėmis. Jaunuoliai buvo kviečiami kalbėtis apie savo pašaukimo supratimą,

„Šv. Brunono Kverfurtiečio istorija ir atmintis Lietuvoje“. Pasak organizatorių, ilgą laiką Lietuvoje šv. Brunono gerbimo tradiciją puoselėjo tik šv. Benedikto regula besivadovaujantys vienuoliai. Pažaislyje tapytas šventojo misiją ir kankinystę vaizduojantis freskų ciklas ir šiandien yra plačiausiai žinomas tapybinis šios istorijos pasakojimas Europoje. Konferencijos data pasirinkta irgi neatsitiktinai. Šv. Bonifaco (Brunono) Kverfurtiečio šventė anksčiau buvo minima du kartus – spalio 15 d. (kaip šv. Brunono) pagal vokiečių šaltinių versiją ir birželio 19 d. (kaip šv. Bonifaco) pagal italų šaltinių versiją. Pastarąją žinojo ir minėjo Pažaislio kamalduliai.

Konferencija prasidėjo šv. Mišiomis Pažaislio bažnyčioje. Joms vadovavęs Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius per pamokslą pabrėžė begalinę Dievo meilę, kurią sunku suvokti, bet įmanu priimti tikėjimu. Atkreipdamas dėmesį į pamaldumą Švč. Jėzaus Širdžiai, ganytojas sakė, kad tikinčiajam labai svarbu išsąmoninti, jog Dievas jį myli. Tada suprantame, kad reikia mylėti kitus, skleisti gerį, spinduliuoti Dievo meilę savo aplinkoje. Sveikindamas konferencijos dalyvius arkiv. S. Tamkevičius pasidžiaugė, kad šv. Brunonas prieš 1000 metų taikiai nešė Kristaus meilės žinią. Ganytojas apžvelgė jubiliejinį Evangelijos žinios tūkstantmečiui Lietuvai metų programą Kauno arkivyskupijoje ir pakvietė visus į pagrindines iškilmes per Šilinių atlaidus Šiluvoje.

Pirmajai konferencijos daliai „Šv. Brunono Kverfurtiečio istorija“ vadovavo dr. Mindaugas Paknys, jos pranešėjai apžvelgė istorinius šaltinius, jų interpretacijas amžių būvyje, aptarė šv. Brunono dvasingumą.

Pranešimą „Misija, krikštas, christianizacija. Nuo 1009 iki 2009 metų“ dr. Irena Vaišvilaitė pradėjo pabrėždama misijinę Bažnyčios prigimtį ir aptardama klaidingai išsivaizduojamą krikščionybės istoriją Lietuvoje. Senieji laikai (šv. Brunono misija), krikštas nuo Mindaugo iki Jogailos, XVI–XVII a. evangelizacija, krikščioniškųjų papročių formavimasis ir... Lietuva jau krikščioniška? Įdomu, kad Lietuva ne vienintelė šalis, mininti šv. Brunono misiją valstybine programa. Pranešėja apgailestavo, jog Lietuvos Katalikų Bažnyčios minėjimo programa mažai žinoma, apie ją menkai kalbama viešojoje erdvėje. Atkreiptas dėmesys, kad valstybinė programa yra nukreipta ne į šv. Brunono misiją, bet į savęs pačių paminėjimą. 1009 m. istorijoje bandome atrasti ir pažinti save – taip perdėtu dėmesingumu sau prasiveržia mūsų nepasitikėjimas savimi.

Išties šaltiniai kalba ne apie Lietuvą, bet apie šv. Brunono misiją: misionierius keliauja ten, kur žmonės nepažįsta Kristaus, ir neša jiems jo žinią. Norint suprasti misijos sampratą ir tradiciją Bažnyčioje, reikia atsigręžti į misionieriaus pavyzdį – šv. Paulių. Pati misijos samprata pateikiama Evangelijose, ypač seniausioje iš jų – Evangelijoje pagal šv. Morkų: „Eikite į visą pasaulį ir skelbkite Evangeliją visai kūrinijai“ (Mk 16, 15). Apaštalas Paulius neša Evangelijos žinią už žydų tautos ribų. *Apaštalų darbuose* galima išvelgti misijos etapus: kelio pasirinkimą, situacijos ir struktūros, kurioje galėtų skelbti, ieškojimą. Dr. I. Vaišvilaitė palygino šv. Pauliaus ir šv. Brunono misijas ir padarė išvadą, kad šv. Paulius atsispindi šv. Brunono amžininkų raštuose. Pranešime išskirti du krikščionybės skleidimo istorijoje būdai: per steigiamus vienuolynus, kurie atliko ir bažnytinio centro vaidmenį, bei dvarus ir jų valdovų, kunigaikščių, genties vadų krikštą (dvaruose prasidėdavo ir bažnytinės struktūros kūrimas). Todėl misijos būdavo tarsi savotiška ekspedicija, gabendavusi liturgines, puošniai iliustruotas knygas, liturginius daiktus ir drabužius – viską, ko būtų galėję prireikti besikuriančiai Bažnyčiai, jeigu krikštas pasisektų. Klystama manant, jog pagonyms būvę grupės ir labai primityvūs. Jų nežavėjo krikščioniškas neturtas, tačiau visiems žmonėms svarbūs pamatiniai gyvenimo klausimai, į kuriuos atsakymą teikė

misionierių neštoji žinia – Jėzus ir krikščionybė. Pasak dr. I. Vaišvilaitės, tikra misija neapsiriboja Dievo Žodžio skelbimu ir oficialiu krikštu, bet įpareigoja toliau auginti krikščionių bendruomenę. Po Vytauto prasidėjo pranciškonų, jėzuitų misijos, dabar taip pat matome įvairių misijų formų. Galima sakyti, jog šv. Brunono misija pradėjo misijinį sąjūdį Lietuvoje ir tik dėl šio sąjūdžio Bažnyčia Lietuvoje gyvuoja.

Pranešime „Šv. Brunonas: misionieriaus dienoraštis“ dr. Darius Baronas plačiai apžvelgė šventojo biografiją, jo rašytus kūrinius. Būsimas šventasis gimė 974 m. Kverfurto grafo Brunono ir jo žmonos Idos šeimoje. Magdeburgo katedros mokykloje įgijo gerą išsilavinimą – tai liudija jo paties lotynų kalba parašyti tekstai, paremti Šventojo Rašto išmintimi ir romėnų sentencijomis. Baigęs mokyklą tapo Magdeburgo Šv. Mauricijaus bažnyčios kanauninku. Tinkamai realizuojami gabumai ir aukšta kilmė leido jam tapti jaunojo imperatoriaus Otono III dvaro kapelionu. Jaunam dvasininkui atsiveria puikios karjeros galimybės, tačiau 998 m. kartu su imperatoriumi atvykęs į Romą jis meta įprastą gyvenimo būdą ir įstoja į Šv. Aleksijaus ir Bonifaco vienuolyną. Tikėtina, kad tam jį paskatino šv. Adalberto Vaitiekaus kankinystė Prūsijoje, palikusi didžiulį įspūdį to meto Vakarų Europos pasaulietiniam ir dvasiniam elitui. Europos krikščionijimo procesas ankstyvaisiais viduramžiais iki pat Karolio Didžiojo laikų buvęs taikus, kankinių buvo palyginti reta. Brunonui būdingą kankinystės troškimą liudija jo pasirinktas vienuolinis šv. Bonifaco vardas. Petras Damianis rašo, kad Romoje pamatęs Šv. Bonifaco bažnyčią Brunonas sušuko: „Ir aš vadinuosi Bonifacu. Tad kodėl ir aš pats neturėčiau būti Kristaus kankinys?“ 1004 m. gavęs misijų vyskupo šventimus jis išvyko į rytinį Vengrijos pakraštį, kur skelbė Evangeliją šeklerių tautos žmonėms. Tolesnis jo kelias vedė į pečenegų stepes, paskui į Lenkiją ir Prūsus, kur galiausiai Rusijos ir Lietuvos pasienyje pelnė kankinio vainiką. Paskutiniaisiais metais šv. Brunono misijinė veikla nusidriekė nuo Baltijos iki Juodosios jūros, pasiekdama tolimiausius tuomet žinomo pasaulio kraštus.

Pasak dr. D. Barono, šv. Brunono mintys apie Evangelijos platinimą tarp pagonių ir jo paties misijų kelionės gerai atsiskleidžia trijuose pagrindiniuose kūriniuose: „Šv. Adalberto gyvenimas“, „Penkių brolių kankinių gyvenimas“ ir „Laiškas vokiečių karaliui Henrikui II“. Pastarąjį galima vertinti kaip šv. Brunono testamentą. Jis svarsto, kiek krikščionių valdovai yra pasiryžę tarnauti bendram krikščionijos reikalui, remdami misionierius, prireikus ir išsiruošdami į karo žygius prieš pagonis. Šv. Brunonas rašo: „Deja, o nelaimingi laikai! Po šventojo imperatoriaus Konstantino Didžiojo, po tikinčio valdovo pavyzdžiu tapusio geriausiojo Karolio yra kas persekioja krikščionį, bet vargiai rasi kas atverstų pagonį!“ Prievartiniai veiksmai prieš atskalūnus ar Evangelijos skleidimui piktavališkai trukdančius pagonis šv. Brunonui tegalėjo būti vien tik teorinių svarstymų ir politinių sprendimų paieškos sritis. Visa savo esme jis buvo taikaus Evangelijos skelbimo šalininkas; tai liudija jo paties raštai ir gyvenimas, pasibaigęs kankinio mirtimi. Šv. Brunono raštuose misija ir kankinystė yra ypač glaudžiai susijusios, misijoms tiko nepaprastai gerai joms pasirengę asketai. Šis pasirengimas, vedantis šventumo keliu, prasidėdavo nuo įtemptos kovos su savo nuodėmėmis, ydomis, netobulumais. Apgailėdamas juos, šv. Brunonas aiškiai leidžia suprasti, kad asmeninių įgeidžių tenkinimas trukdys misijoms, o galiausiai ir kankinystei. Būtent savo valios išsižadėjimas leidžia visiškai pasikliauti Viešpaties gailestingumu, suteikiančiu jėgų silpnam žmogui priimti kankinio mirtį.

Pranešime „Šv. Brunono ciklo šaltiniai“ Inga Leonavičiūtė aptarė pagrindiniu šaltiniu laikomus Kvedlinburgo analus. Šiandien suskaičiuojama apie trisdešimt šaltinių, vienaip ar kitaip susijusių su šv. Brunonu ar jo misija, neskaitant

gyvenimą, santykį su tikėjimu ir Bažnyčia. Per pietus kavinėje „Svetainė“, maloniai aptarnaujami personalo, visi vaišinosi cepelinais. Paskui jaunimas grįžo į bažnyčią ir čia klausėsi VDU Katalikų teologijos fakulteto dekanų, krikščioniško roko grupės „Quest Rising“ vokalistų Beno Ulevičiaus paskaitos „Magija ir okultizmas“. Prelegentas kalbėjo apie susidomėjimo magija ištakas, priežastis, poveikį žmogaus gyvenimui. Kaip visuomet dalyvių paprašytas Benas mielai pajavairino paskaitą giesmėmis ir dainomis. 18 val. dekanato Jaunimo dienos dalyviai ir rengėjai kartu šventė šv. Mišias. Pamokslą apie žmonių nenorą matyti, kas vyksta šalia, apie jauno žmogaus ieškojimus ir paklydimus pasakė Panoterių, Bukonių ir Upninkų klebonas kun. Kastytis Šulčius.

Renginį užbaigė krikščioniškos (ir ne tik) muzikos koncertas. Jame dalyvavo Jonavos jaunimo grupė „DNR“, gitaristas Mindaugas Vilkas, vienintelė Lietuvoje kunigų grupė „Sacerdos“ (iniciatorius kun. G. Blužas), dainininkė Laura Žaliumaitė, krikščioniško repo grupė „Juoda Balta“. Jos atlikėjai – jonavietis Edgaras Šimkus ir kun. Kastytis uždegė publiką taikliomis replikomis, pvz.: „Jeigu nepatinka – neklausyk, Šventą Raštą įsigyk!“ Koncerto pabaigoje debiutavo Jonavos parapijos jaunimo krikščioniškos muzikos grupė „Metanoia“, pristačiusi publikai tiek savo, tiek kitų kūrybos dainų ir giesmių. Grupės įkūrėjo kun. Gintaro (būgnininko) sugebėjimas groti ne vienu instrumentu, šiltas ir nuoširdus vokalistės Simonos Gabulaitės ir kitų atlikėjų bendravimas su publika pelnė daugelio simpatijų, ir ypač – parapijos klebono kun. Audriaus Mikitiuko, padovanojusio grupei įgarsinimo pultą. Vakarą vedė pats Jonavos dekanas, Šv. apaštalo Jokūbo parapijos klebonas kun. A. Mikitiukas ir KJC „Vartai“ koordinatore Inga Kuuzeorg-Petrikonienė.

Jonavos dekanato Jaunimo diena buvo viena projekto „Aš čia, o tu?“ dalis. Jo tema pasirinkta atsižvelgiant į kasdienio gyvenimo aktualijas – vartotojiškų santykių, socialinių ir kultūrinių vertybių nepaisymą. Šiuo projektu siekiama at-

kreipti dėmesį į jautriausią socialiniams pokyčiams amžiaus grupę – vaikus ir jaunimą. Įvairiuose projekto renginiuose, akcijose, seminaruose, išvykose dalyviai diskutuoja, kuria, bendrauja, mokosi vertinti ir pasirinkti. -ns-

Vaikų ir jaunimo chorelių dienos Molėtuose

Birželio 26–27 d. Kaišiadorių vyskupijos vaikų ir jaunimo choreliai susibūrė Molėtuose. Šias dienas renginio dalyviai lydėjo „Tėve mūsų“ maldos žodžiais: „Tavo karalystė“. Renginį organizavo Kaišiadorių vyskupijos jaunimo centras. Susibūrę Molėtų kultūros centre, jaunieji choristai visų pirma turėjo įvykdyti organizatorių užduotį: pagal atskiras „Tėve mūsų“ maldos dalis sukurti vėliavas, skirtas šlovinimui. Renginys prasidėjo šlovinimu, kurį vedė Kaišiadorių vyskupijos jaunimo komanda (KVJK). Po to kalbėjo Molėtų parapijos klebonas kun. dek. Kęstutis Kazlauskas; vėliau parapijų atstovai – choristai pristatė savo sukurtas vėliavas, iš kurių susidėjo „Tėve mūsų“ malda ir kurių visi dalyviai kartu pagiedojo. Ši malda buvo pasirinkta renginio himnu. Po to kun. Arūnas Peškaitis OFM mokė tema „Tavo karalystė“. Po grupės „Via Massive“ krikščioniškos muzikos koncerto renginio dalyviai su žvakėmis rankose, sekdami paskui kryžių, tyloje nukeliavo į Molėtų parapijos bažnyčią. Bažnyčioje surengta Švč. Sakramento adoracija.

Antrąją renginio dieną jauniems choristams organizatoriai pasiūlė keletą teminių pratybų; jų tikslas buvo parodyti, kaip per žmonių gabumus – Dievo dovanas gali skleisti Dievo karalystę žemėje. Po to bažnyčioje choreliai dalijosi savo giedojimo dovana prisistatydami giesme. Šia proga vaikų ir jaunimo atliekamų giesmių į bažnyčią atėjo pasiklausyti nemaža vietos parapijiečių. Vėliau šventos Mišios; jų metu du jaunuoliai iš Kaišiadorių parapijos davė Ateitininkų įžodį. Į namus kiekvienas chorelis išsivežė renginio pradžioje pasigaminatą šlovinimo vėliavą su maldos „Tėve mūsų“ žodžiais, kaip bendrystės, jog visi esame viena, ženklą. Kaišiadorių vysku-

jo paties darbų. Istorikas J. Bieniakas (1969) suskirstė šaltinius į tris versijas; suderinus šių šaltinių duomenis prieita prie išvados, kad šv. Brunonas žuvo Lietuvos ir Rusijos pasienyje. Šiandien šv. Brunono ciklo šaltiniai pagal šaltinio kilmės vietą skirstomi į keturias versijas: saksų, bavarų, italų, akvitanų. Pranešime taip pat buvo apžvelgti diskutuoti klausimai, paminėtos įvairių šaltinių saugojimo vietos, palygintos devynios šaltinių ir šešios svarbiausių misijos aprašymų detalės.

Pranešime „Šv. Brunono dvasingumas“ Vilniaus kunigų seminarijos dvasios tėvas kun. Rimgaudas Šiūlys tvirtino, kad šiuolaikinėje teologinėje literatūroje yra kelios dešimtys dvasingumo prasmų. Jas lemia asmens individualumas ir tikėjimo tapatumas: esame skirtingi, bet tikime į tą patį Dievą. Todėl dvasingumo sąvoka apima tai, kaip žmogus tiki, išgyvena tikėjimą, kokias priemonės pasitelkia jam palaikyti. Pranešėjas, remdamasis Ignaco Lojolos „Tėve mūsų“ maldos analize, šv. Brunono dvasingumą aptarė tikslo, priemonių ir kliūčių kelyje į Dievą atžvilgiu. Pasakodamas penkių brolių kankinių gyvenimus, šv. Brunonas apibūdina tris gėrius, arba patogumus: pradžioje turi būti bendruomeninis gyvenimas, paskui auksinė vienuma, arba eremas, subrendusiems vienuoliams, ir galiausiai Evangelijos skelbimas pagonims – tiems, kurie veržiasi į išsilaisvinimą ir buvimą su Kristumi, – bei kankinystė. Kitur šv. Brunonas išskiria tris išganymui svarbius dalykus: vienuolinius drabužius, eremą ir kankinystę. Šv. Brunonas, pabrėždamas bendruomeninį gyvenimą ir eremą, remiasi visa vienuolinio gyvenimo tradicija. Tačiau bendruomeniniame gyvenime jis iškelia ir draugystę pagal klasikinės draugystės sąvoką – kaip antrąją sielos pusę, sutarimą žmogiškuose ir dieviškuose dalykuose. Apibendrinamas kun. R. Šiūlys teigė, kad šv. Brunono dvasingumas remiasi bendruomeniniu gyvenimu ir draugyste, vienuma su Šventuoju Raštu, pagonių evangelizacija, nebijant paaukoti savo gyvybės dėl Kristaus.

Antrąją konferencijos dalį „Šv. Brunono Kverfurtiečio atminimas ir gerbimas“, skirtą Pažaislio vienuolynui ir jo sąsajoms su šv. Brunonu atskleisti, vedė dr. I. Vaišvilaitė.

Pranešime „Šv. Brunono istorijos pasakojimas Pažaislio freskose“ dr. M. Paknys aptarė, kodėl būtent kamaldulių vienuolyne, Pažaislyje prie Kauno, buvo nutapytas toks ciklas, kieno užsakymu atsirado sieninės freskos, kas jose vaizduojama. Šv. Brunono gerbimas tiek Lenkijoje, tiek ir Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštijoje XV–XVIII a. buvo labai kuklus. Šv. Brunono atminimas išliko tik šv. Benedikto regula besivadovaujančių vienuolių aplinkoje, o Lietuvoje – tarp benediktinų ir kamaldulių. Kamaldulių, kurių vienuolijos įkūrė šv. Romualdo mokinys ir artimas bendražygis buvo šv. Brunonas, aplinkoje jis labiausiai gerbtas XVI a. pradžioje, pirmą kartą išspausdinus šv. Romualdo biografiją ir atkreipus dėmesį į buvusį vienuolijos steigėjo mokinį. Lenkijoje ir Lietuvoje šv. Brunono Bonifaco istorija išpopuliarinta vėliau, XVII a. įtraukus šventojo aprašymą į žymiausių šventųjų sąvadus. Verta atkreipti dėmesį, kad Lenkijoje ir Lietuvoje pirmieji kamaldulių vienuolynai įsteigti tik XVII a. pradžioje. Anksčiausiai, 1605 metais, prie Krokuvos įsteigtas Bielianų kamaldulių vienuolynas, kuris visada buvo Lenkijos ir Lietuvos kamaldulių provincijos centras, vienijantis septynis kamaldulių vienuolynus.

Freskas Pažaislyje 1678–1685 m. nutapė italų dailininkas Michelangelo Palloni. Šiandien sunku tiksliai pasakyti, kas buvo ikonografijos sumanytojas, parinkęs freskoms vietą koridoriuje, vedančiame iš vienuolyno į presbiteriją. Šiais koridoriais iš vienuolyno į bažnyčią vaikščiodavo tik vienuoliai, ir pirmųjų šv. Romualdo sekėjų – šv. Brunono ir pal. Bogumilo tapybinės istorijos turėjo priminti

jiems kamalduliškojo gyvenimo pavyzdžius. Abiejuose cikluose šventųjų istorijas pasakoja po aštuonias freskas – didžiausi jų tapybiniai ciklai ne tik Lenkijoje ir Lietuvoje, bet ir visoje Europoje.

Pažaislyje šv. Brunono freskų ciklas atsirado neatsitiktinai. 1673 m. birželio 19 d. buvo pašventinta nauja Varšuvos Bielianų kamaldulių vienuolyno bažnyčia, procesija į ją buvo perneštas dar Jono Kazimiero Varšuvos Šv. Jono kolegijai padovanotas šv. Brunono paveikslas. Iškilmingoje procesijoje drauge su kitais garbingais svečiais dalyvavo ir Pažaislio statybų mecenatas LDK kancleris Kristupas Zigmantas Pacas. Tai galėjo svariai prisidėti prie ikonografijos pasirinkimo Pažaislyje, kur dekoravimas sienine tapyba pradėtas vos po keletrių metų. Tiesą pasakius, toks ciklas galėjo atsirasti kiekviename Lenkijos ar Lietuvos kamaldulių vienuolyne. Tačiau tuomet būtent Pažaislyje dekoravimo darbai vyko intensyviausiai.

Pažaislio freskose išryškinti du svarbiausi šv. Brunono gyvenimo momentai – misija (popiežiaus palaiminimas misijoms, išvykimas, pamokslavimas pagonims, stebuklas ir vietos kunigaikščio krikštas), kančia ir kultas (nužudymas, relikvijų pagerbimas ir pastatyta bažnyčia ant jo palaikų). Skliautas ir paskliautė papuošti stiuko lipdyba, kurioje išsiskiria kankinystę simbolizuojančios palmių šakos, karūnos, lelijų žiedai ir t. t. Iš viso koridoriuje nutapyta vienuolika freskų: aštuonios iš jų, pasakojančios šv. Brunono istoriją, išdėstytos aukštai sienose prie pat skliauto, o lubose – trijose scenose tradiciškai vaizduojamos šventųjų apoteozės liudija laimingą jo žemiškojo gyvenimo pabaigą.

Apibendrinamas dr. M. Paknys teigė, jog ne kartą klausta, ar tikrai šioje freskoje nebuvo su mecenatu K. Z. Pacu susijusių valstybingumo apraiškų. Šv. Brunonas visų pirma vertintas kaip vienas pirmųjų misionierių, šv. Romualdo mokinių ir sekėjų, pavyzdys Lenkijos ir Lietuvos kamaldulių provincijoje XVII a. gyvenusiems vienuoliams. Jei po freskomis būtų buvę įkomponuoti siužetus įvardijantys užrašai, Lietuvos vardo juose tikrai nebūtų buvę. Tačiau tai nemenkina puikių tikrus, tūkstantmečio senumo, įvykius pasakojančių freskų vertės.

Pranešime „Šv. Brunono gerbimas Lietuvoje ir Lenkijoje XIX–XX a.“ dr. Liudas Jovaiša kalbėjo apie tradicijos formavimąsi ir dviejų minėjimo datų atsiradimą bei nykimą. Šv. Brunono Kverfurtiečio kultas Lietuvoje niekada nebuvo itin ryškus. Neišlikus šv. Brunono relikvijų, nesusiklostė ir dėsningsai ryškus jo kulto centras. Iki pat XXI a. pradžios Lietuvoje nebuvo jokios šv. Brunonui dedikuotos bažnyčios, koplyčios ar altoriaus, taip pat jo atvaizdo (brangi išimtis – Pažaislis). Vis dėlto bemaž visą laiką šv. Brunonas buvo prisimenamas Bažnyčios liturginiame kalendoriuje, o jo gyvenimas įtraukiamas į šventųjų gyvenimų aprašymus, nuo XVI a. pabaigos Lietuvoje spausdintus lenkų kalba, o XX a. – ir lietuviškai.

Apie šv. Brunono gyvenimą bylojantys šaltiniai mini du šventojo vardus – Brunoną ir Bonifacą (vienuolinį vardą). Vieni šaltiniai (pirmiausia italų, t. y. kamaldulio Petro Damiano pasakojimas) mini tik Bonifaco vardą, kiti – vokiečių – tik Brunono, ir tik kai kuriuose šventasis minimas abiem vardais. Dėl to XVI amžiuje kardinolas Cezaris Baronijus, rašydamas Bažnyčios istoriją ir rengdamas Romos martirologą, paminėjo du šventuosius – šv. Bonifacą (šventė birželio 19 d.) ir šv. Brunoną (spalio 15 d.). Toks Brunono Kverfurtiečio traktavimas istorikų pirmą kartą buvo pastebėtas tik XVIII a. pradžioje, tačiau dar kurį laiką gyvavo istorinėje literatūroje, o liturginiame kalendoriuje išliko iki pat XX a. Šv. Brunono ir Bonifaco atskyrimas buvo būdingas ir Lietuvos vyskupijų bei vienuolijų liturginiam kalendoriui.

pijos jaunimo centras dėkingas Molėtų parapijos klebonui kun. dek. K. Kazlauskui, vikarui kun. P. Tekoriui, „Pagauk tarnystę“ savanoriams, šlovintojams ir visiems prisidėjusiems prie šio renginio organizavimo. -kvjc-

Nauja Jaupra grupelė

Birželio 17 d. Kauno Šv. Jurgio konvente įsteigta Pranciškoniškojo jaunimo (Jaupra) grupelė. Siekti krikščioniško dvasingumo sėdėmiesi įkvėpimo iš šv. Pranciškaus Asyžiečio pasižadėjo penki jaunuoliai. Pažadas duotas per šv. Mišias, kurias celebravo Mažesniųjų brolių vienuolyno gvardijonas kun. Andrius Dobrovolskas OFM. Dalyvavo br. kun. Tomas Žymantas OFM, jaunimo globėjas diak. br. Kazimieras Aurelijus Kasparavičius, taip pat Kauno pranciškonų pasauliečių brolijos nariai. Į pažado šventę atvyko ir Lietuvos Jaupra prezidentė Virginija Mickutė, atstovai iš Vilniaus ir Kretingos. Šiuose miestuose irgi vyko panašios šventės, jų metu po du jaunuolius papildė pranciškoniškojo jaunimo būrį. Uždegti meilės Evangelijai, vaikinai ir merginos pasiryžta dalytis krikščioniško gyvenimo patirtimi pagal šv. Pranciškaus Asyžiečio dvasingumą. Jaupra veikloje nuolat dalyvauja apie 100 aktyvių, savo pašaukimo, tapatumo ir gyvenimo tikslo kartu ieškančių 14–30 metų amžiaus jaunuolių iš Vilniaus, Kretingos, Klaipėdos, Telšių bei Kauno. -oš-

Krikščioniškojo teatro spektaklis

Birželio 21 d. Kauno Šv. Pranciškaus Ksvero (jėzuitų) bažnyčioje po sumos šv. Mišių neskubėjusiems išsiskirstyti jų dalyviams Krikščioniškojo teatro (nuo 2001 m. sukūrusio jau 11 spektaklių) aktoriai parodė spektaklį „Asmens sargybinis iš Devintojo Choro“. Šis jaunų aktorių kolektyvo bei jų vadovės – spektaklio autorės, režisierės ir choreografs Sigutės Sapranavičiūtės spektaklis, jau parodytas ir kitose Lietuvos bažnyčiose, yra savita apaštalavimo forma, nuo XVI a. naudota Jėzuitų bažnyčiose ir vienuolynuose. Valandą trukęs profesionalių ir išties talentingų jaunų akto-

rių vaidinimas su išraiškingais šokiais, giesmėmis, įvairia atributika prikaustė žiūrovų dėmesį. Ne ką mažiau svarbesni buvo jo siužeto vingiai, kėlę klausimą: ar tikrai žmogus yra tikrasis savęs paties ir kitų šeimininkas, ar savo galiai įrodyti pasitelkiamos priemonės (pvz., magija, burtai) neveda jo į pražūtį ir nereiškia baisiausio – nusigręžimo nuo Dievo ir jo kiekvienam siunčiamo angelo? Spektaklis skatino pamąstyti, kieno rankose atsiduria žmogus, neleistinai nusigręžiantis nuo šviesos angelo, ir leido pasidžiaugti galingai iš jaunų širdžių išsiveržusia giesme „Šventas, šventas, Viešpats galybių Dievas... Garbė tam, kuris ateina Viešpaties vardu“.

-kasp-

„Kairos“ rekolekcijos

Birželio 17–20 d. Birštone vyko „Kairos“ rekolekcijos mokytojams. Jose dalyvavo net septyniolika Kauno Juozo Urbšio vid. mokyklos akademinės bendruomenės narių, taip pat Kauno „Vyturio“ vid. mokyklos mokytojai, tikybos mokytojai iš kitų Kauno arkivyskupijos mokyklų bei du neokatechumenato atstovai iš Kauno Šv. Kryžiaus (karmelitų) parapijos. Susirinkusieji meldėsi, linksminosi, dalijosi savo tikėjimu ir patirtimi, klausė tikybos mokytojos ir katechetės ses. Liucijos Grybaitės FMA ir t. Liongino Virbalo SJ konferencijų, saleziečių bendradarbio ir Palemono vaikų dienos centro darbuotojo Justino Akstino, Jurbarko gimnazijos direktoriaus pavaduotojos ir parapijos katechetės Rasos Greičiūtės bei Kauno Juozo Urbšio vid. mokyklos direktoriaus Pauliaus Martinaičio gyvenimo liudijimų, susijusių su svarbiomis krikščioniško gyvenimo tiesomis. LŽŪA dėstytoja Jūratė Jastromskaitė rekolekcijų dalyviams padėjo Dievą šlovinti giesme. Švč. Jėzaus Širdies šventę rekolektantai šventė kartu su Birštono parapijos bendruomene ir tuomet Birštone viešėjusiais Vilkaviškio vyskupu emeritu Juozapu Žemaičiu MIC bei kun. Vaclovu Aliuliu MIC.

-ip-

Jaunimo susitikimas

Birželio 19–21 d. Bagotosios jaunuoliai surengė įvairių parapijų jaunimo atstovų

Netiesioginį postūmį šv. Brunono atminimui suteikė Vatikano II Susirinkimas. Jam vykstant Lenkijos vyskupijos iš naujo pasirinko savo šventuosius globėjus, prioritetą teikdamos istoriškai su jomis susijusiems asmenims. Taip šv. Brunonas Kverfurtietis buvo paskelbtas pirmuoju Lomžos vyskupijos globėju ir antruoju Varmijos arkivyskupijos globėju; XX a. pabaigoje jis tapo ir vienu iš naujosios Elko vyskupijos globėju. Pertvarkant liturginį kalendorių Lenkijoje, šv. Brunono Kverfurtiečio šventė perkelta iš kovo 9 d., patenkančios į gavėnios laikotarpį, į liepos 12 d. Šios permainos paveikė ir liturginio kalendoriaus atnaujinimą Lietuvoje XX a. 9 dešimtmečio pradžioje (apie 1980 m.). Tuomet Lietuvos Vyskupų Konferencijos liturginė komisija, rengusi lietuvišką Romos Mišiolio leidimą, įrašė šv. Brunoną antruoju Vilniaus arkivyskupijos globėju ir paskyrė jam paminėti (*memoria*) Vilniaus arkivyskupijoje liepos 12-ąją dieną – Lenkijos pavyzdžiu. 1987 m. beatifikavus Jurgį Matulaitį ir jo šventei parinkus tą pačią liepos 12-ąją, šv. Brunono minėjimas Vilniaus arkivyskupijoje buvo perkeltas į liepos 13 d. Pastaraisiais metais šv. Brunono Kverfurtiečio privalomas minėjimas (*memoria obligatoria*) vėl perkeltas – šįkart į kovo 9-ąją, šv. Brunono gimimo dangui dieną.

Trumpai aptaręs pasakojimus apie šv. Brunoną Lietuvos hagiografijoje, dr. L. Jovaiša sakė, kad ypatingo dėmesio šv. Brunonas susilaukė Lietuvai rengiantis švęsti savo vardo paminėjimo ir Evangelijos žinios tūkstantmetį. 2007 m. sausį Klaipėdoje įsteigta pirmoji Lietuvoje Šv. Brunono Kverfurtiečio parapija.

Ses. Lidija Edita Šicaitė pranešime „Seserų kazimieriečių misija Pažaislyje. Tradicija ir dabartis“ papasakojo apie kongregacijos istoriją, bendradarbiavimą su įvairiomis organizacijomis ir institucijomis, vykdomus ir planuojamus projektus, atkreipė dėmesį į sunkumus. Po šio pranešimo užsimezgė šilta diskusija, virtusi padėkomis, kurias išsakė buvusios seserų auklėtinės – garbingo amžiaus mokytojos. Pranešėjams buvo įteiktos atminimo dovanos – įrėmintos Pažaislio freskų ciklo kopijos.

Konferencija baigėsi ekskursija po Pažaislio vienuolyno ansamblį su vadove Ona Grigioniene.

-sam-

Piligriminė jaunimo pašaukimų stovykla

Birželio 17–20 d. 25 jaunuolių grupė dalyvavo pirmąkart surengtoje piligriminėje maldos už pašaukimus stovykloje. Ši stovykla jos rengėjų ir vadovų – Kauno arkivyskupijos kurijos, Jaunimo centro, Šeimos centro iniciatyva sumanyta kaip piligriminė kelionė po Lietuvą aplankant kai kurias garsias piligrimines vietas, vienuolijas. Tokiu būdu siekta melstis už visus pašaukimus ir suteikti galimybę jaunuoliams apsvarstyti savo pasirinkimus. Į piligriminę kelionę išsirengė 14–34 metų amžiaus stovyklautojai – daugiausia moksleiviai ir studentai iš Kauno, Kėdainių, Vilniaus, Marijampolės, Kernavės ir kt.

Pirmasis stabtelėjimas autobusu iš Kauno prasidėjusioje kelionėje buvo Vilniuje, pas čia įsikūrusias Marijos Ėmimo į dangų seseris. Seserų asumpcionisčių vyresnioji ses. Benedikta Rollin nuoširdžiai pasidalijo su atvykusiais jaunais žmonėmis savo mintimis apie patį svarbiausią žmogaus pašaukimą – gyventi ir mylėti, kuris teikia pagrindą visiems kitiems pašaukimams: kunigystei, gyvenimui šeimoje, dosniajai viengungystei ir vienuolystei. Ši diena keliauninkų tvarkaraštyje buvo paženklinta malda už šeimas, ir ją savo pasidalijimu apie Dievo ir maldos reikšmę tarpusavio bendrystėje ypač praturtino dvi vienuolyne paliudijusios sutuoktinių poros.

Drauge su seserimis atšventę šv. Mišias, po pietų piligrimai pasiekė Tiberidos brolių bendruomenę Baltriškėse. Vienuolinio gyvenimo dvasią ir ritmą jaunieji keliautojai čia galėjo iš labai arti pajusti drauge vakarieniaudami, apžiūrėdami vienuolyną ir melddamiesi drauge su broliais. Jie birželio 18 d. ryte kalbėjo apie dvasinių pašaukimų prasmę, tvirtino, kad svarbiau už viską – ne veikti, o tiesiog būti dėl Dievo, dėl kitų.

Vakarop pašaukimų stovyklos dalyviai pasiekė Šiaulių katedrą ir šventė čia šv. Mišias. Tą dieną dar spėta aplankyti ir Kryžių kalną, kur kiekvienas keliautojas paniro į asmeninę maldą ir kančios žmogaus gyvenime apmąstymą. Vėlu birželio 18 d. vakarą į Telšius atvykusiems piligrimams pastogę nakvynei suteikė šios vyskupijos Jaunimo centras.

Rytojaus diena, birželio 19-oji, buvo skirta maldai už kunigus. Asmeniniu liudijimu su keliautojais pasidalijęs Telšių vyskupijos Jaunimo centro direktorius mons. Rimantas Gudlinkis teigė, jog kunigas savo pašaukimo kelyje yra tiek, kiek jis leidžia Dievui būti jame drauge. Maldos už kunigus intencija atvykę į Žemaičių Kalvariją, piligrimai, lydimi seminarijos klieriko,ėjo Kalnus.

Vidudienį aplankytos Kretingoje įsikūrusios Motinos Teresės seserys, slaugos ligoninė. Paklaustas, ar mato savo artimo meilės darbų rezultatus, seserys pateikė jaunimui paprastą krikščioniško gyvenimo tiesą: svarbiausia yra ištikimybė Dievui. Paskui apsilankę Pakutuvėnuose ir ses. Vitalijos Federavičiūtės PAMI lydimi apžiūrėję brolijos sodybą, piligrimai drauge šventė šv. Mišias su br. kun. Gediminu Numgaudžiu OFM ir mintis kreipė į jo padrašinimą – meile žmogui spinduliuojančią pervertą Švč. Jėzaus Širdį.

Birželio 20-oji, paskutinė pašaukimų stovyklos diena, buvo surengta Šiluvoje, kur atvykta dar iš vakaro. Šiluvos bazilikoje piligrimai dalyvavo šv. Mišiose, vėliau Jono Pauliaus II dvasiniame centre klausėsi parapijos klebono kun. Erasto Murausko minčių, kaip atpažinti ir priimti Dievo valią.

Dėkojimo malda užbaigę piligriminę kelionę jaunieji stovyklautojai dalijosi gausiais įspūdžiais ir naujomis dvasinėmis patirtimis; kai kuriems ypač įsiminė begalinis drauge sukalbėtų maldų ir sugiedotų giesmių skaičius per visą kelionės metą. Dauguma jaunuolių, beje, atvira širdimi dalyvaudavusių ir vakaro pasidalijimuose, išreiškė norą, kad tokia stovykla būtų rengiama ir kitamet.

Pasak Kauno arkivyskupijos kurijos Sielovados programų koordinatės bei Jaunimo centro vadovės Vaidos Spangelevičiūtės, drauge su kitais Kauno arkivyskupijos institucijų darbuotojais – Lina Žadvadaite, Simona Valiukaite, Mantu Kuraičiu, Ramune Bagdonaite bei ses. Agniete Ivaškevičiūte OSB – lydėjusios piligrimus, ši stovykla labai aiškiai parodė, kad jaunimui, paliestam šiandienai būdingos apsisprendimo, įsipareigojimo krizės, vis dėlto aktualu rimtai svarstyti savo gyvenimo pasirinkimus, o dar svarbiau – pirmiau artėti prie Dievo, svarbiausiojo tikslo, o jį atradus – lengviau rinktis ir pašaukimo kelius.

-kasp-

susitikimą tema „Evangelijos žinia tūkstantmetės Lietuvos jaunimui“. Atvykusį jaunimą iš Igliaukos, Nemunaičio, Kazlų Rūdos, Lazdijų, Jankų mielai apgyvendino savo šeimose parapijos žmonės. Jie ne tik suteikė pastogę jauniems piligrimams, bet ir juos maitino bei globėjo. Penktadienio vakarą, po šv. Mišių susirinkę sodyboje, visi linksminosi liaudiškų šokių ir žaidimų vakaronėje, o šeštadienio ryte iškeliavo Višakio upelio krantais į Višakio Rūdos miestelį. Šioje kelionėje teko atlikti ne tik daug įvairių užduočių, bet ir išgyventi ekstremalių pasitikėjimo situacijų, ypač suartinusių visus žygeivius. Višakio Rūdos kopytėlėje jaunimas dalyvavo šv. Mišiose, vėliau šaltinėlio slėnyje kepė dešreles, atliko kūrybines užduotis. Vakare grįžę į Bagotają, piligrimai dalijosi įspūdžiais, tikėjimo patirtimi ir liudijimais, diskutavo įvairiomis temomis, klausėsi kun. Juozo Fakejavo mokymų. Sekmadienio rytą, pabendravę su priėmusiomis šeimomis, visi susirinko į šv. Mišias. Po jų susirinko aptarti susitikimo. Atsisveikindami jaunuoliai ryžtingai pažadėjo būtinai susitikti kitais metais. -gč-

Vyskupo viešnage

Birželio 19 d. Švč. Jėzaus Širdies bažnyčioje šv. Mišias aukojo Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila ir vyskupijos kunigai. Homilijoje vyskupas kalbėjo apie pamaldumą Švč. Jėzaus Širdžiai, apie mūsų laiką, pasižymintį pragmatizmu bei savanaudiškumu, pasidžiaugė, kad parapijoje šventinamas Paramos centras. Tai rodo, jog šioje parapijoje yra žmonių, pajėgių kurti kitokius tarpusavyo santykius, kitokią bendrystę. Ganytojas kvietė Mišių dalyvius asmeninėmis maldomis palydėti kunigų tarnystę: „Semkimės iš Dievo malonės versmės reikiamų malonių, kad vieni kitus geriau suprastume, vieni kitiems padėtume.“ Pasibaigus šv. Mišioms prie išstatyto Švč. Sakramento sukalbėta Švč. Jėzaus Širdies litanija ir malda už kunigus. Po to netoli bažnyčios, Maironio gatvėje, vysk. R. Norvila pašventino VŠĮ Kazlų Rūdos socialinės paramos centro Senelių globos namų priestatą. Senelių globos namuose jau įsikūrė 34 gyventojai. -vf-

DIEVO DARBAS: TIKĖKITE

18 eilinis sekmadienis (B)

Iš 16, 2–4. 12–15; Ef 4, 17. 20–24; Jn 6, 24–35

Šiandienos Evangelija toliau pasakoja apie tai, kas vyko po stebuklingo duonos padauginimo. Po šio įvykio Kristus pasitraukė į vienumą, tačiau minios ir toliau jo ieškojo. Pasak evangelisto, žmonės ieškojo Kristaus norėdami paskelbti jį karaliumi. Jiems padarė išpūdį tai, kad prisivalgė duonos dovanai. Žmonės nuolat lydi pagunda apsiritoti vien kūno pasotinimu. Kristus ragina tikėti į jį, tačiau minia reikalauja ženklų. Tas gali atrodyti keistai. Ką tik keli tūkstančiai žmonių buvo pamaitinti duona, ir tarsi niekas to nebeprisimena.

Panaši situacija ir pirmajame Išėjimo knygos skaitinyje. Izraelitai murma prieš Dievą, nes nebeturi duonos ir yra alkani. Nė vienas iš jų nebeprisimena, kad Dievas išvadavo juos iš Egipto nelaisvės, pervedė per Raudonąją jūrą, įveikė jų priešus ir sudarė su Izraeliu sandorą. Žydu atmintyje išliko pilni mėsos puodai, bet jie užmiršo, kad šį maistą valgė vergaudami sveti-moje žemėje.

Jėzus provokuojamas: jei esi Dievo Mesijas, įrodyk tai ženklų. Anksčiau Jėzus kalbėjo apie ženklą, bet žmonės jo nepažino. Jie net patys siūlo ženklą primindami Izraelio išlaisvinimą iš Egipto. Kiekviena tauta turi savo didvyrių amžių. Tai istorijos laikotarpis, kuris ateičiai lieka kaip simbolis. Žydu tautai tas lemtingas įvykis yra išlaisvinimas iš Egipto. Išlaisvintoji tauta vis dėlto vis pakliūdavo į išorinę ir vidinę vergiją. Jėzaus laikais žydai vėl buvo pagonių valdomi, todėl laukė išlaisvinsiančio Mesijo.

Žydai: „Mūsų tėvai tyruose valgė maną.“ Kas yra mūsų protėviai? Būdami krikščionys visi esame taip pat Abraomo palikuonys. Tačiau iš praeities turime mokytis ne murmėjimo ar abejonių, bet semtis stiprybės iš tų praeities istorijos puslapių, kurie paženklini tikėjimo ir ryžto.

Skaitiniai atskleidžia trumpą žmogaus atmintį. Žmonės reikalauja iš Dievo vis naujų ženklų ir stebuklų, tarsi tai būtų visų problemų sprendimas. Ir mums gresia panaši pagunda. Kasdienybė užgožia Dievo buvimą, neprisimename didžiųjų Dievo nuveiktų darbų mūsų

gyvenime. Keliame Dievui vis naujų reikalavimų ir laukiame, kad jis pakeistų mūsų artimus žmones, įvykius ir aplinkybes, kurių nesugebame patys pakeisti. Tačiau Jėzus mus kviečia tikėti. Tikėti jo galybe ir su pasitikėjimu atiduoti jam savo gyvenimą. Priimti savo gyvenimo sunkumus, kryžių, kančią, duonos ar darbo stoką. Išganymo istorija rodo, kad Dievas pasirūpina tais, kurie patikėjo jam savo gyvenimą.

Jėzus nepervertina tautos pakilimo ir žavėjimosi. Žmonės prisivalgė duonos, tačiau neįžvelgė ten ženklų. Jėzus aiškina: valgis yra dvejopas. Kasdieniu maistu pasisotiname tik laikinai. Toks žemiškųjų poreikių patenkimas priklauso praeinančiam pasauliui. Yra dar kitoks valgis, kuris išlieka ir nepraeina. Jo teikiama gyvybė yra amžina. Šis valgis nėra tik žmonių svajonė.

Atsiliepdamas į savo tėvynainių netikėjimą Jėzus iškilmingai patvirtina: „Iš tiesų, iš tiesų sakau jums.“ Jėzus atskiria duoną, kurią duoda Tėvas, nuo tos, kurią davė Mozė. Nors Mozės duona, arba mana, iš dangaus, jos poveikis buvo tik žemiškas. Tikrąją dangaus duoną Dievas duoda asmeniškai per savo Sūnų. Ji teikia pasauliui ir visiems žmonėms tikrąjį gyvenimą. Dabar Jėzus jau tiesiogiai prisipažįsta: „Aš esu gyvybės duona!“ Jėzus pats asmeniškai yra ta duona, kurią jis duoda. Kas priima Jėzaus asmenį, jo žodį ir darbą, tas tampa su juo viena. „Kas ateina pas mane, niekuomet nebealks, ir kas tiki mane, niekuomet nebetros.“

Duonos padauginimo stebuklas tarsi nublanksta prieš Jėzaus atskleidžiamo slėpinio didybę: „Aš esu gyvybės duona!“ Jėzus veda savo klausytojus etapais. Pirmiausia atskleidžia jiems, kad egzistuoja kitoks, ne vien kūno alkis. Jis taip pat moko žmones „daryti Dievo darbą“: „Tikėkite tą, kurį jis siuntė.“ Užuoat manę, kad Dievo malonę galima pelnyti darbais, žmonės turi leisti būti apdovanojami per tikėjimą. Būtina nuolat klausti savęs, kokių dalykų alkstame ir trokštame. Jei mūsų troškimai ir energija nukreipti vien į medžiaginius dalykus, mes nepažinsime didžiųjų Dievo dovanų. Būsime panašūs į tuos pagonis, kurių, pasak apaštalo Pauliaus, „protavimas aptemęs, jie svetimi Dievo gyvenimui dėl savo dvasinio aklumo“. Kuo labiau alksime pažinti Dievą, tuo labiau „atsinaujinsime savo proto dvasinėje gelmėje“, „apsivilksime nauju žmogumi“.

KŪNAS UŽ PASAULIO GYVYBĘ

19 eilinis sekmadienis (B)

1 Kar 19, 4–8; Ef 4, 30–5, 2; Jn 6, 41–52

Šiandienos Evangelijoje Jėzus atskleidžia mums amžinojo gyvenimo perspektyvą ir iškelia dvi sąlygas jam pasiekti: tikėti ir stiprintis Kristaus Kūnu ir Krauju.

Tarp daugelio Jėzaus klausytojų buvo taip pat žmonių iš jo tėviškės. Atvykėliai iš Nazareto negali priimti Jėzaus žodžių, kad jis atėjęs iš dangaus. Jo tėvynainiai geriau informuoti: nors Jėzus gimė ne jų mieste, bet jie pažįsta jo tėvą ir motiną, bent jau tariasi pažįsta. Jėzus jiems nesiaiškina, nesileidžia su jais į diskusiją. Jų prieštaravimas yra tik netikėjimo simptomas. Jėzus nesistengia gydyti simptomų, o nori užčiuopti tikrąją priežastį, kodėl jie netiki. Tikėjimo iniciatyva kyla iš Dievo. Žmogus negali ateiti pas Jėzų, jei Tėvas jo nepatraukia. Tačiau Dievas nesiiima prievartos. Tik tas, kas klauso Tėvo balso, bylojančio per Senąjį Testamentą ir patį Jėzų, ateina pas jį.

Mes turime būti Dievo mokiniai nematydami savo Mokytojo. Tik Jėzus matė Tėvą ir atėjo pas mus. Jis yra vienintelis Dievo liudytojas. Jėzus dar kartą iškilmingai patvirtina: „Iš tiesų, iš tiesų sakau jums.“ Jis jaučia žmonių pasipriešinimą, kovoja su jų netikėjimu. Kas tiki, jau dabar turi amžinąjį gyvenimą. Kas tiki, jau yra pranokęs žemiškąjį mąstymą, išvadas ir įrodymus. Naujas, ypatingas ir kitoks pažinimas tikinčiajam atskleidžia naują gyvenimą.

Mes galime būti Dievo „patraukti“ ir „mokomi“ tik per Jėzų, kuris vienintelis regėjo Tėvą. Būti patrauktam taip pat reiškia būti perkeistam, įgyti dieviškąjį gyvenimą: „kas tiki, tas turi amžinąjį gyvenimą“. Atvėręs klausytojų ausis ir širdis Jėzus toliau aiškina apie dangaus duoną. Praėjusį sekmadienį girdėjome, kad žmonės, išgirde apie Dievo duoną, kuri nužengia iš dangaus ir duoda pasauliui gyvybę, ėmė prašyti: „Viešpatie, duok mums visuomet tos duonos!“ Jie dar nebuvo iki galo suprātę radikaliai naujo Jėzaus mokymo. Šį kartą Jėzus leidžiasi dar giliau: „Duona, kurią aš duosiu, yra mano kūnas už pasaulio gyvybę.“ Kai jis anksčiau sakė: „Aš esu gyvybės duona“, šį teiginį galima buvo suprasti tik simboliškai. Dabar visiems turi būti aišku: už žmoniją jis atiduoda patį save. Jėzus kalba apie daugkartinį davimą. Tėvas duoda žmonijai Kristų kaip tikrą ir dvasinę duoną. Šie žodžiai

siejami su Eucharistijos auka. Žodelis „už“ atskleidžia mintį, kad Jėzus aukojasi už pasaulį ir žmoniją.

Krikščionio gyvenimas panašus į kelionę. Sunkus ir ilgas kelias reikalauja gero vadovo, taip pat tinkamo maisto. Pranašo Elijo kelionės tikslas yra Horebo kalnas. Ant šio kalno Viešpats kažkada pasirodė Mozei, o Elijui apsireiškė vėjo dvelkime. Prieš kelionę pranašas valgo ir geria, po to turi jėgų eiti keturiasdešimt dienų ir naktų.

Elijas vienas iškiliausių pranašų. Tai buvo žmogus, nedaręs kompromisų, be baimės davęs pastabas Izraelio vadovams. Pranašas skelbė griežtą nuosprendį karaliui Ahabui, pasikėsinusiui į Naboto turtą ir gyvybę (1 Kar 21). Šis galingas vyras, kuris Siracido knygoje lyginamas su ugnimi (48, 1), šiandienos skaitinyje vaizduojamas apimtas žmogiškos baimės, depresijos. Jis gelbėjasi nuo moters rūstybės (1 Kar 19, 1–4). Dykumoje Elijas laukia mirties. Pranašas įsitaiso po medžiu, kuris gali simbolizuoti tiek gyvenimą, tiek mirtį (plg. Pr 2, 9; 3, 6–7; Jon 4, 6). Paguodos Dievas atnaujina Elijo jėgas ir pamaitina jį duona, iškepta ant žarijų. Žarijos yra nuskaistinimo simbolis, o vanduo – tyrumo ženklas. Dievas stiprina ir guodžia palūžusį Eliją.

Ir mes dažnai vidujai palūžtame. Gyvenimas kartais mums užneria tokią kilpą, kad atrodo, nebėra jokios išeities. Tačiau Elijo istorijoje staiga pasigirsta balsas: „Kelkis ir valgyk.“ Dievas jį sustiprina ir toliau veda ieškojimo keliu. Esame panašūs į Evangelijoje aprašomus izraelitus tuo, kad nuolat murmame. Murmame dėl darbo, kaimynų, vaikų, sutuoktinių, giminaičių. Visur išvengiame negatyvių dalykų, net Bažnyčioje ir netgi Dieve. Pasiduoti negatyvizmui yra lengva, net užkrečiama. Negatyvi mintis traukia kitą negatyvią mintį, negatyvus žmogus lengvai užkrečia kitą žmogų.

Apaštalas Paulius kalba apie būtinybę laikytis pozityvios nuostatos: „Tebūna toli nuo jūsų visokie šiurkštumai, piktumai, rūstybės, riksmas ir piktžodžiavimai su visomis piktybėmis. Verčiau būkite malonūs, gailestingi, atleidūs vieni kitiems.“ Kaip išlaikyti krikščionišką viltį ir nepasiduoti negatyvizmui? Tam reikalinga Dievo pagalba ir malonė. Turime gauti to ypatingo maisto gyvenimo kelionei. Angelo pamaitintas Elijas keliavo keturiasdešimt dienų ir naktų. Mes Eucharistijoje gauname tobulesnę maistą už Eliją.

PAŽINTIS SU MARIJA

Švč. M. Marijos Ėmimas į dangų (Žolinė)
Apr 11, 19a; 12, 1.3–6a.10ab; 1 Kor 15, 20–27a; Lk 1, 39–56

Daugelis katalikų puoselėja pamaldumą Marijai nuo pat vaikystės. Tačiau kai kuriems žmonėms, ypač naujai atėjusiems į Bažnyčią, atradusiems tikėjimą ar perėjusiems iš kitos konfesijos, reikia papildomai susipažinti su Marija. „Atradus“ Mariją tikėjimo perlas sužėri nuostabia briauna. Marijos Ėmimo į dangų iškilmė suteikia gerą progą susipažinti su Dievo Motina. Švenčiame jos žemiškojo gyvenimo pabaigą, bet ji nepaženklinta laidotuvių tragizmu.

Marijos gyvenimas yra tarsi paslėptas lobis. Jos malonės versmė kyla iš jos artumo su Jėzumi. Iš visų kūrinų ji yra arčiausiai Jėzaus: nešiojo Jėzų iščiose, maitino jį krūtimi ir galiausiai lydėjo ant kryžiaus. Pirmajame skaitinyje Jonas regi atsivėrusį dangų, šventyklą ir Sandoros skrynią. Toliau regėjime Sandoros skrynia pakeičiama „moterimi, apsiautusia saule“. Ši moteris vaizduoja senąją ir naująją Izraelį, tačiau drauge yra konkretus asmuo, „kuri pagimdo sūnų“, Mesiją (*Apr 12, 5*).

Pabaigusi žemės gyvenimo tarpsnį Jėzaus Motina buvo su kūnu paimta į dangų. Tai didžiulė privilegija, tačiau Marija ne vienintelė sulaukė panašios garbės. Į dangų buvo „perkeltas“ taip pat Senojo Testamento protėvis Enochas (*Pr 5, 24; Žyd 11, 5*). Pranašo Elijo paėmimas į dangų aprašytas *2 Kar 2, 11*. Tačiau Marijos garbę grindžia ne ypatinga jos gyvenimo pabaiga, bet neprilygstamas vaidmuo išganymo istorijoje. Marija yra Dievo Gimdytoja, taip pat Bažnyčios Motina. Nuo ankstyvųjų amžių krikščionys saugojo ir gerbė apaštalų ir kankinių kapus, bet niekuomet nebuvo nurodomas Marijos kapas, tik jos „užmigimo“ vieta. Šiandienos Mišių dėkojimo giesmė skelbia: „Jai tu neleidai kape sunykti, nes ji stebuklingai pagimdė žmogumi tapusį tavo Sūnų – gyvybės Kūrėją.“ Šioje Dėkojimo giesmėje Marija vadinama „visos Bažnyčios amžinojo išaukštinimo pradžia ir paveikslu“.

Kai Elzbieta išgirsta Marijos pasveikinimą, jos iščiose šokteli kūdikis ir ji balsiai sušunka: „Laiminga įtikėjusi, jog išsipildys, kas Viešpaties jai pasakyta.“ Klausydami Elzbietos pasveikinimo mes viską sužinome apie Mariją. Vos atvykusi ji dar nespėjo giminaitei papasakoti nei apie angelo Gabrieliaus aplankymą, nei apie Dievo valiai išstartą „Taip“. Elzbieta jau patiria Viešpaties artumo palaimą: išgirdusi Marijos sveikinimą, iščiose šoktelėjęs kūdikiui, Elzbieta tampa kupina Šventosios Dvasios. Marija išrinkta Viešpaties Motina

ne dėl asmeninių nuopelnų, bet Dievo malonės dovana. Malonėmis apdovanotoji Marija uoliai tarpininkauja dalydama Dievo dovanas.

Marijos ėmimas į dangų yra dėkingumo ir atlygio šventė už Marijos meilę. Visos žmonių kartos ją vadina Palaimintąja. Ji tobuliausiai vienijasi su Jėzaus aukos vaisiais. Gyvenime visi turime sunkumų ar ypatingų išbandymų laikotarpių. Kartais patiriame pagundą pasiduoti, išduoti savo pašaukimą, nusišalinti nuo prisiimtų įsipareigojimų. Pažįstame žmonių, palikusių savo sutuoktinius, vaikus, esame girdėję istorijų, kai paliekama kunigystė ar pašvęstasis gyvenimas. Nesmerkiame ir neteisiamo kitų, bet prašome Viešpaties malonės ir Marijos užtarimo ištesėti savo gyvenimo įsipareigojimus. Esame pašaukti aukotis ir sekti Kristų, kuris mirė ant kryžiaus. Pasitikime, kad išbandymuose Dievas mus palaikys ir išves. Dievas mato, kokių aukų tenka sudėti mums stengiantis būti jo sekėjais. Savo pastangų vaisius mes ragaujame jau šioje žemėje. Laimingas šeimos gyvenimas praėjus išbandymų ugniai akivaizdžiai įrodo, kad aukotis buvo verta. Mūsų gyvenimo centras yra Kristus. Jo pasiaukojanti meilė yra nepalyginti galingesnė už mūsų savanaudiškumą.

Marija turėjo laisvą valią. Ji kaip žmogus galėjo pasakyti angelui „ne“, galėjo skūstis ir abejoti, galėjo tiesiog pasitraukti išsigandusi sunkumų. Tačiau ji viso to nepadarė. Melsdami Marijos užtarimo turime atsimiti, kad ji yra tikras asmuo, panašus į mus. Jai taip pat teko daryti sunkius pasirinkimus. Ji pasirinko mylėti, o ši meilė reikalavo aukos ir kančios. Ši meilė atvedė ją į amžiną laimę. Marijos ėmimas į dangų primena mums, kad Dievas kiekvienam iš mūsų turi planą ir gyvenimo tikslą. Jei leisime jam vykdyti savo sumanymą mumyse, taip pat būsime priimti į neapsakomo džiaugsmo bendrystę.

Kai kurie žmonės abejoja, kodėl Bažnyčia švenčia Žolinę. Veikiau reiktų stebėtis, jei Marija nebūtų paimta į dangų. Būtų nesuprantama, jei ta Palaimintoji, kurioje įgyvendinti visi Dievo slėpiniai ir pažadai, po mirties dar būtų palikta tarpinėje būklėje, jei būtų laikinai sustabdytas jos polėkis pas Viešpatį. Ėmimas į dangų laiduoja tai, kad Marijos kūnas pašlovinimas tuoj pat.

Marijos ėmimas į dangų mums yra drauge raginantis akstinas ir pranašystė. Jos pavyzdys drašina: joje „išsipildė, kas Viešpaties jai pasakyta“. Drauge tai pranašystė, nes Marijos nueitas kelias yra skirtas mums visiems, besivadovaujantiems Dievo žodžiu.

„GYVENS PER MANE“

20 eilinis sekmadienis (B)

Pat 9, 1–6; Ef 5, 15–20; Jn 6, 51–58

Jau ketvirtą sekmadienį paeiliui girdime skaitinius iš Jono evangelijos 6 skyriaus. Šiandienos žodžiais Jėzus užbaigia savo apreiškimą. Tolesnė eilutė apibendrina: „Visa tai jis paskelbė mokydamas Kafarnaumo sinagogoje.“ Jono evangelijos 6 skyriuje aprašomi Velykų laiko įvykiai. Velykų iškilmėse žydai šventę išvadavimą iš Egipto vergovės, taip pat Neraugintos duonos šventę. Velykų avinėlio valgymas priminė Egipte patirtą Dievo apsaugą, o Neraugintos duonos šventę – stebuklingą pamaitinimą mana dykumoje. Išėjimo knygoje aprašoma, kaip išrinktoji tauta buvo pamaitinta ir pagirdyta, taip pat gavo Įstatymą. Manos dovana ir Įstatymo dovana yra tarpusavyje susijusios Dievo palankumo savo tautai apraiškos.

Klajojant dykumoje mana buvo tinkama valgyti tik tam tikrą laiką. Jono evangelijos 6-ojo skyriaus pradžioje Jėzus padaugina duoną, po to surenkama dvylika pintinių likučių. Vadinas, jis parūpina negendančios duonos. Po duonos padauginimo Jėzus žengia vandens paviršiumi, ir jo mokiniais aišku, kad jis ateina iš Dievo. Dabar moko žmones, kad Mozės laikų mana ir Įstatymas buvo skirti apibrėžtam laikui. Jėzus kalba apie naująją duoną, nužengusią iš dangaus, kuri yra amžina ir skirta visiems žmonėms. Kadaiš Mozė, parodęs jį maną, pasakė: „Tai duona, kurią Viešpats davė jums valgyti“ (Iš 16, 15). Dabar Jėzus rodo jį save ir sako: „Aš esu gyvybės duona“.

Šios dienos Evangelijos skaitinyje taip pat girdime, kad Jėzaus klausytojai tarpusavyje ginčijosi ir klausinėjo. Anksčiau jie abejojo Jėzaus mokymu dėl jo kilmės: „Argi mes nepažįstame jo tėvo ir motinos?“ Kaip šiandien girdėjome, sutrikę dėl pačios žinios: „Kaip jis gali mums duoti valgyti savo kūną?!” Į Jėzaus iššūkį žmonės atsako mormėjimu. Jie net nevadina jo vardu. Jėzus nesistengia sušvelninti prieštaravimo, priešingai, net sustiprina jį. Dviem negatyviais ir dviem pozityviais sakiniiais atskleidžia klausytojams savo pažado padarinius. Šį kartą, be kūno valgymo, dar mini ir savo kraujo gėrimą. Tai žydų ausims turėjo skambėti ypač bauginamai. Žydai į kraują žiūrėjo su pagarbia baime: jis simbolizavo pačią gyvybę. Žydų supratimu, kūnas ir kraujas reiškia visą žmogų.

Jėzaus teiginiai tvirti. Jų nelydi joks teologinis pateisinimas ar mokslinis paaiškinimas. Tiesiog išskleidžiamas jo siūlomo dvasinio maisto turtingumas. Šis maistas būtinas kiekvienam, kas nori gyventi. Atsisakyti valgyti Jėzaus kūną ir gerti jo kraują reiškia atsisakyti gyventi. Priimti jo kūną ir gerti jo kraują – tai turėti amžinąjį gyvenimą. Jėzus žada: „Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas turi amžinąjį gyvenimą, ir aš jį prikelsiu paskutinįją dieną.“ Klausantis šių žodžių atrodo, tarsi prikėlimas iš numirusių būtų tik menkesnė, antrinė problema. Besimaitinantis Jėzaus duotu maistu jau dabar turi amžinąjį gyvenimą. Tam, kuris valgo Jėzaus kūną ir geria jo kraują, biologinė mirtis tėra tik vienas etapas. Jėzaus siūlomas išganymas nepanaikina neišvengiamos žmogiškosios būties pabaišos – mirties. Tai reiškia jau dabar dalyvauti kitoje būtyje, kuri po truputį apima žemiškąjį gyvenimą.

Valgydami Kristaus kūną ir gerdami jo kraują, mokiniai išlieka glaudžiausioje vienybėje su juo: „tas pasilieka manyje, ir aš jame“. Taigi krikščionybė nėra tik tikėjimas ir Dievo valios vykdymas, bet ir sakramentinis pasilikimas Kristuje. Tai drauge yra impulsas gyventi sekant Kristumi. Tik taip krikščionybė gali apsaugoti nuo pavojaus tapti teorine ar moralizuojančia. Žmogus dažnai susižavi teorijomis ir idėjomis, jomis siekia paaiškinti savo gyvenimo skausmo ir baimės priežastis, suteikti gyvenimui bent prasingumo regimybę. Kiekvienas ilgimės tikro gyvenimo ir manome, kad jis kažkur priešakyje, kad įmanoma gyventi kitaip, pilnatiškiau. Šiandien Jėzus mums skelbia Gerąją Naująją. Tai gyvybės vaistai, visiškai priešingi žmogiškoms ideologijoms. Mus gelbsti ne idėjos, silpnybes pateisinančios teorijos, bet tik malonė. Eucharistijoje glūdi tikrasis gyvenimas, tikroji prasmė.

Murmančių ir vienas kitą klausinėjančių žmonių esminė klaida ta, kad jie sutelkia dėmesį tik į žemiškąjį Jėzaus brėžiamo kelio aspektą. Iš jų žvilgsnio visiškai išsprūsta šio kelio tikslas. Kristus provokuoja savo klausytojus sunkiais žodžiais, akcentuodamas tai, kas šiuo metu nuo žmonių akių uždengta. Tik nuoširdus žavėjimasis amžinojo gyvenimo perspektyva drąsina leisti į kelią ir kol kas palikti tuos klausimus, į kuriuos neįmanoma atsakyti iš laikinumo perspektyvos. Eucharistijoje vienijamės su Kristumi, pasiliekame jame ir gyvename per jį.

APSPRENDIMO ŽODŽIAI

21 eilinis sekmadienis (B)

Joz 24, 1–2a. 15–17. 18b; Ef 5, 21–32; Jn 6, 60–69

Evangelijoje girdėjome, kaip žmonės atmeta žmogišku protu nesuvokiamą Viešpaties meilės dovaną. Ją atmeta ne tik „žydai“ (evangelistas Jonas taip apibendrina Jėzaus priešinininkus). Nepriimdami Jėzaus mokymo pasitraukia taip pat nemažai jo mokinių. Jėzaus žodžiai jiems pasirodo neįkandami, nesuprantami, nepriimtini. Vis dėlto ne visi išdrįsta atvirai išreikšti protestą. Įžvelgdamas mokinių mintis Jėzus atvirai meta iššūkį: „O kas būtų, jei pamatytumėte Žmogaus Sūnų užžengiant į dangų?“ Jėzui įžengus į dangų mokiniai išvys jo šlovę. Tik Dievo Dvasia leidžia suvokti Dievo darbus. Dvasia aštrius žodžius padaro gyvus.

„Kieti jo žodžiai.“ Šie žodžiai ypač sukrečia todėl, kad kalbama apie Gerąją Naujieną. Būti krikščioniu reiškia sekti Kristumi, taip pat ir kryžiaus keliu. Norime, kad gyvenimas būtų tik lengvas ir malonus. Tačiau žmogaus laimė priklauso nuo to, kiek jis geba duoti kitiems. Evangelija yra kelias, vedantis į šią laimę. Mums nuolat išlieka pagunda atsitraukti ir nusigręžti nuo Evangelijos.

„Dvasia teikia gyvybę, o kūnas nieko neduoda.“ „Kūnas“ reiškia visą žmogų, kurio protas, jausmai ir valia apsiriboja žemiškąja tikrove. Visi tokio žmogaus veiklos motyvai nukreipti į žemiškosios sėkmės siekimą. Tokiam žmogui Jėzaus mokymas gali pasirodyti išmincingas ir priimtinas. Jis gali net laikyti save Jėzaus mokiniu. Tačiau pasipiktina, jei Jėzaus mokymas netelpa į žemiškojo supratimo ribas. Tik gaivinamas Dvasios tikintysis gali atsiverti ir suvokti Jėzaus žodį.

Mokinių būrys retėja. Jėzus užduoda lemiamą klausimą: „Gal ir jūs norite pasitraukti?“ Tai ne priekaištas, bet tiesus raginimas apsispręsti: tikėti arba pasitraukti. Eucharistija iki pat mūsų dienų yra iššūkis tiems, kurie nori privataus „grynai dvasinio“, neįpareigojančio religingumo. Tas iššūkis verčia susimąstyti tuos, kurie bando išlikti susidvejinę: nei tiki, nei apsisprendžia pasitraukti. Šiais žodžiais Viešpats nenori mūsų apkaltinti ir pasmerkti. Pasitraukti galime tik mes. Jėzus mūsų neišsižada ir nepalieka. Kitoje vietoje jis žada, kad „nenulauš palūžusios

nendrės ir neužgesins gruzdančio dagčio“ (Mt 12, 20). O gal mano nenoras pasitraukti yra tikėjimo pradras?

Dvylikos vardu Petras išpažįsta tikėjimą. Pirmasis jo sakiny s tarsi pirmoji tikėjimo pakopa, blaivus padėties įvertinimas: „Viešpatie, pas ką mes eisime?“ Toliau Petras apibendrina tai, ką išgirdo ir priėmė iš Jėzaus: „Tu turi amžinojo gyvenimo žodžius.“ Tai ne tie aštrūs žodžiai, kuriais sunku pradėti tikėjimo kelionę. Amžinojo gyvenimo žodžiai gaivina ir ugdo. „Tu – Dievo Šventasis.“ Šventojo žodžiai yra tikra tiesa.

Šiuos pasitikėjimo ir meilės žodžius Petras ištaria križės momentu. Mums taip pat ateina pagundų, nusi-vylimų ir abejonių metas. Petras išpažįsta tai su tvirtu pasitikėjimu. Mūsų išpažinimas: „pas ką mes eisime“ turėtų būti ne sentimentalus atodūsis, bet tikėjimo, meilės ir pasitikėjimo išraiška, kuri mus stiprintų ir priartintų prie Jėzaus. Ypač sunkiais pagundų momentais stiprinkimės šiuo išpažinimu.

Pirmajame skaitinyje taip pat raginta apsispręsti. Jozuės knygos baigiamajame skyriuje Jozuė surenka tautą ir pasakoja žmonėms išganyimo istorijos įvykius, pradedant Abraomo pašaukimu ir baigiant Pažadėtosios žemės užkariavimu. Tuomet Jozuė klausia žmonių, ar jie nori tarnauti stabams ar Viešpačiui. Žmonės patvirtindami atsako: „Mes norime tarnauti Viešpačiui“ (Joz 24, 21).

Mes taip pat norime tarnauti Viešpačiui. Mūsų tarnavimą išreiškia kasdienė ištikimybė Evangelijai, dažnai pasirodanti mažuose dalykuose. Pakludami tinkamai išugdytai sąžinei, turime būti ištikimi savo išpažįstamiems principams bei skelbiamoms pažiūroms. Ištikimybės Viešpačiui mokomės būdami su kitais žmonėmis. Kartais tenka grumtis laikantis gyvenimo įsipareigojimų, santuokos pažadų. Krikščioniškojo gyvenimo ištikimybė atsiskleidžia ypač tuomet, kai mūsų pastangas slaptoje mato tik dangaus Tėvas. Tarnaujame Dievui, nepaisydami kitų žmonių nuomonių ar kalbų. Pasak šv. Tomo Akviniečio, meilė yra gėrio ir laimės troškimas kitam žmogui. Meilė šeimoje reikalauja pirmiausia suvokti, kas yra gėris kitam. Kristus pirmutinis mus pamilo, jo meilė neatšaukiama net tuomet, kai mes nusigręžiame nuo jo savo nuodėmėmis ir silpnybėmis.

Pristatyta Benedikto XVI enciklika *Caritas in veritate*

(KAP, KAI) Liepos 8 d. Vatikano Spaudos centre buvo pristatyta Benedikto XVI enciklika *Caritas in veritate*. (Jos vertimas – artimiausiuose „Bažnyčios žinių“ numeriuose. – Red.) Popiežiškosios *Iustitia et Pax* tarybos pirmininkas kardinolas Renato Martino pabrėžė, kad ši enciklika priklauso socialinių enciklikų tradicijai pradėdant nuo Leono XIII *Rerum novarum*. Paskutinė iš jų buvo prieš 18 metų paskelbta Jono Pauliaus II enciklika *Centesimus annus*. Pasak kardinolo R. Martino, enciklika laikosi pozityvios ir drąsinančios nuostatos šiandienos pasaulio padėties atžvilgiu. Benediktas XVI nesiekia pateikti sprendimų, kaip įveikti ekonomikos ir finansų krizę, bet dalijasi naujomis išvalgomis apie Vakarų ekonomikos sampratą. Pasak R. Martino, jei enciklika būtų paskelbta prieš prasidedant krizei, ji būtų laikoma pranašiška. Popiežiškosios *Iustitia et Pax* tarybos pirmininkas linkėjo, kad Akviloje susirinkę Didžiojo aštuonečio (G8) viršūnių susitikimo dalyviai išgirstų paraginimus, skambančius Benedikto XVI enciklikoje. Popiežius G8 susitikimo šeimininkui Italijos premjerui Silvio Berlusconi pasiuntė laišką, kuriame apibendrinamos enciklikos mintys. Popiežiškosios *Cor Unum* tarybos pirmininkas kardinolas Paulis Cordesas pristatyme sakė, kad Bažnyčios socialinis mokymas – tai ne trečiasis kelias tarp kapitalizmo bei socializmo ir ne politinė programa kuriant tobulą visuomenę. Katalikų socialinis mokymas yra „evangelizacijos elementas“, jo centre – žmogus. Naujoji enciklika nėra „nei už, nei prieš kapitalizmą“. Popiežiškosios *Cor Unum* tarybos sekretorius arkivyskupas Giampaolo Crepaldi atkreipė dėmesį, kad enciklikoje *Caritas in veritate* Benediktas XVI nagrinėja dvi naujas temas: aplinkosaugos ir technikos. Politinių ideologijų krizė atvėrė erdvę naujai technikos ideologijai, „technicizmo“ mentalitetui.

Šv. Pauliaus metų užbaiga

(KAP, KAI) Užbaigiant Šv. Pauliaus metus birželio 28 d., Romos Šv. Pauliaus bazilikoje už miesto sienų buvo švenčiami Mišparai. Benediktas XVI prieš homiliją kalbėdamas be iš anksto parengto teksto pranešė apie archeologinę sensaciją. Vykdamas tyrinėjimus apaštalo Pauliaus palaidojimo vietoje į akmeninį sarkofagą buvo įvestas zondas ir jame rastos kaulų bei medžiagos liekanos. Pasak popiežiaus, tai patvirtina tradicinį įsitikinimą, jog ten yra apaštalo Pauliaus palaikai. Popiežius kalbėjo regimai susijaudinęs. Homilijoje Šventasis Tėvas pavadino apaštalą Paulių Tautų mokytoju. Apaštalas Paulius parodė, kad krikščionis turi turėti brandų tikėjimą, jog galėtų išsilaikyti pasaulyje. Pasak popiežiaus, ši „brandaus tikėjimo“ sąvoka pastaraisiais dešimtmečiais buvo pasitelkiama siekiant nusigręžti nuo Bažnyčios magisteriumo ir laisvai pasirinkti tikėjimo turinį. Tai buvo laikoma net „drąsa“. Priešingai, daug daugiau drąsos reikia laikytis Bažnyčios tikėjimo ir nekonformistiškai pasipriešinti laiko dvasiai. Brandus tikėjimas reiškia išipareigojimą ginti žmogaus gyvybę nuo prasidėjimo iki natūralios mirties, atsisakant bet kokio smurto, saugant santuoką ir šeimą. Tikėjimas atsilaiko prieš „mados vėjus“. Benediktas XVI teigiamai apibendrino Šv. Pauliaus metus, kuriais paminėtas Tautų apaštalo gimimo 2000 metų jubiliejus. Šie metai atnešė visuotinei Bažnyčiai dvasinių vaisių bei impulsų. Popiežius išreiškė viltį, jog apaštalo Pauliaus asmenybė bus vis labiau pažįstama. Pasako jo, apaštalas nebuvo iškilus kalbėtojas ar strategas, tačiau su kūnu ir siela įsitraukė į krikščioniškosios žinios skelbimą dėl Jėzaus Kristaus. Paulius yra pavyzdys kiekvienam kunigui, visiškai susitapatinančiam su savo tarnyste. Apie šv. Pauliaus metų iniciatyvas, pamokslus, publikacijas bei piligrimystes popiežius taip pat kalbėjo per *Viešpaties angelo maldą* Šv. Petro aikštėje.

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas
arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

Nariai:

mons. Gintaras Grušas
kun. Lionginas Virbalas SJ

Vyskupijų atstovai:

Kaišiadorių vyskupija / mons. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Rimantas Kaunietis
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilkaviškio vyskupija / mons. Arūnas Poniškaitis
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužauskas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kan. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
Faksas (37) 323 853
El. paštas lkbc@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Savanorių pr. 192
44151 Kaunas

TIRAŽAS 800 egz.

ISSN 1392-6098

© 2009, „Bažnyčios žinios“